

НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

**ГОДИШЕН ОТЧЕТ
ЗА ДЕЙНОСТТА
НА НАЦИОНАЛНИЯ
ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ
през 2018 г.**

София, 2019 г.

ВЪВЕДЕНИЕ.....	6
ДЕЙНОСТИ НА НОИ ПРЕЗ 2018 г. НАКРАТКО В ЧИСЛА	7
МИСИЯ, ВИЗИЯ, ПРИНЦИПИ, ЦЕННОСТИ И СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ	8
ОРГАНИ НА УПРАВЛЕНИЕ НА НОИ	9
АДМИНИСТРАТИВНА СТРУКТУРА НА НОИ ПРЕЗ 2018 г.	11
ДЕЙНОСТИ НА СПЕЦИАЛИЗИРАНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ	11
I. ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ.....	11
1. Методологически дейности по отпускането и изплащането на пенсиите	12
2. Пенсионно обслужване в ТП на НОИ.....	15
II. ОСИГУРЯВАНЕ И КРАТКОСРОЧНИ ПЛАЩАНИЯ.....	16
1. Парични обезщетения.....	16
2. Методология на осигуряването и контрол	19
3. Медицинска експертиза на работоспособността	22
4. Профилактика и рехабилитация	27
III. ЕВРОПЕЙСКИ РЕГЛАМЕНТИ И МЕЖДУНАРОДНИ ДОГОВОРИ	35
1. Краткосрочни обезщетения по европейски регламенти и международни договори	36
2. Пенсионно осигуряване по европейски регламенти и международни договори	37
3. Методическа дейност, процесуално представителство и контрол.....	37
IV. ОСИГУРИТЕЛЕН АРХИВ	38
1. Методология на осигурителния архив.....	38
2. Осигурителен архив в ТП на НОИ	39
3. Електронен осигурителен архив.....	42
V. ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ	45
1. Функционални модули на ИС на НОИ	45
2. Предоставяне на информация по сключени споразумения и договори за обмен на информация с организации и ведомства	48
3. Електронен обмен на данни за социалната сигурност (EESSI) и по международни договори	49
4. Електронни услуги.....	50
5. Техническо и комуникационно осигуряване	52
VI. АНАЛИЗ, ПЛАНИРАНЕ И ПРОГНОЗИРАНЕ	53
1. Бюджет на държавното обществено осигуряване	53
2. Прилагане на актюерски техники и модели	55
3. Статистически справочници и бюлетини	56
4. Изготвени анализи и информационни материали	56
5. Стратегическо, оперативно планиране и управление на риска в оперативната дейност на НОИ	58
ДЕЙНОСТИ НА ОБЩАТА АДМИНИСТРАЦИЯ	59
I. ПРАВНО ОБСЛУЖВАНЕ	59
1. Осигурително законодателство	59
2. Правно обслужване.....	61
II. ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ И УПРАВЛЕНИЕ НА СОБСТВЕНОСТТА	62

1. Планиране и провеждане на обществени поръчки	62
2. Управление на собствеността	62
III. ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДНА ДЕЙНОСТ	63
1. Финансово-счетоводна дейност и банково обслужване.....	64
2. Инвестиционна дейност по отношение на свободните средства на Учителския пенсионен фонд.....	65
IV. УПРАВЛЕНИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ.....	66
1. Структура и разпределение на щатната численост в НОИ.....	66
2. Прилагане на системата за натовареност на звената и дейностите в ТП на НОИ.....	68
3. Администриране на персонала	69
4. Профил на персонала, зает в основната численост на администрацията на НОИ	69
5. Набиране, подбор и професионално развитие на персонала в администрацията на НОИ	71
6. Осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.....	72
V. ОБЩЕСТВЕНИ КОМУНИКАЦИИ	74
1. Контактен център.....	74
2. Връзки с обществеността	75
3. Интернет страница.....	76
4. Проучване на удовлетвореността на клиентите на НОИ	77
VI. МЕЖДУИНСТИТУЦИОНАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ.....	78
1. Междуинституционални работни групи.....	78
2. Международна дейност	80
3. Проекти с международно финансиране	82
ДРУГИ ДЕЙНОСТИ.....	83
I. СИГУРНОСТ	83
1. Регистратура за класифицирана информация и контролни пунктове в НОИ.....	83
2. Специален регистър.....	84
3. Управление при кризи и отбранително-мобилизационна подготовка (УК и ОМП).....	84
II. ФИНАНСОВ КОНТРОЛ	85
III. ВЪТРЕШЕН ОДИТ	86
IV. ИНСПЕКТОРАТ	87
1. Планови проверки.....	88
2. Извънпланови проверки	88
3. Дисциплинарни производства и мониторинг по спазване на препоръките и предложенията	89
ПРИЛОЖЕНИЯ.....	91
1. Обща организационна схема на НОИ.....	92
2. Административна структура на НОИ.....	93
3. Административна структура на ТП на НОИ.....	94
4. Административна структура на ТП на НОИ – София-град.....	95

СЪКРАЩЕНИЯ И АКРОНИМИ

АИС	Автоматизирана информационна система
АСП	Агенция за социално подпомагане
АССГ	Административен съд София-град
БНБ	Българска народна банка
ВАС	Върховен административен съд
ГВРС	Гарантирани вземания на работниците и служителите
ГПК	Граждански процесуален кодекс
ДА „ЕУ“	Държавна агенция „Електронно управление“
ДАНС	Държавна агенция „Национална сигурност“
ДКСИ	Държавна комисия по сигурността на информацията
ДОО	Държавно обществено осигуряване
ДСК	Държавна спестовна каса
ДЦК	Държавни ценни книжа
ДЧ	Държава членка
ЕАД	Еднолично акционерно дружество
ЕИБ	Европейска инвестиционна банка
ЕИК	Единен идентификационен код
ЕИО	Европейска икономическа общност
ЕИП	Европейско икономическо пространство
ЕО	Европейска общност
ЕООД	Еднолично дружество с ограничена отговорност
ЕРБЛРО	Електронен регистър на болничните листове и решенията по обжалването им
ЕРМД	Европейски регламенти и международни договори
ЕС	Европейски съюз
ЕУП	Електронно удостоверение за пенсиониране
ЕЦБ	Европейска централна банка
ЗА	Закон за администрацията
ЗЗКИ	Закон за защита на класифицирана информация
ЗЗЛД	Закон за защита на личните данни
ЗИД	Закон за изменение и допълнение
ЗКОНПИ	Закон за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество
ЗОДОВ	Закон за отговорността на държавата и общините за вреди
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗПГРРЛ	Закон за политическа и гражданска реабилитация на репресираните лица
ЗУНК	Закон за уреждане на необслужвани кредити
ЗФУКПС	Закон за финансовото управление и контрол в публичния сектор
ЗХУ	Закон за хората с увреждания
ИА „ГИТ“	Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“
ИК	Индивидуален коефициент
ИКТ	Информационни и комуникационни технологии
ИС	Информационна система
ИСЕОДД	Интегрирана система за електронен обмен на документи и данни с НОИ
ИТ	Информационни технологии
КЗД	Комисия за защита от дискриминация
КЗЛД	Комисия за защита на личните данни
КПК	Краткосрочни плащания и контрол
КСО	Кодекс за социално осигуряване
КТ	Кодекс на труда

ЛКК	Лекарска консултативна комисия
ЛН/ЛНЧ	Личен номер/Личен номер на чужденец
МК	Медицинска комисия
МОТ	Международна организация на труда
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
МФ	Министерство на финансите
НАП	Национална агенция за приходите
НБД	Национална база данни
НЕЛК	Национална експертна лекарска комисия
НЗОК	Национална здравноосигурителна каса
НОИ	Национален осигурителен институт
НПОПДОО	Наредба за паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване
НПОС	Наредба за пенсиите и осигурителния стаж
НСОИП	Национална система за отпускане и изплащане на пенсиите
НСИ	Национален статистически институт
ОА	Осигурителен архив
ОАМЕ	Отменени актове на медицинската експертиза
ОББ	Обединена българска банка
ООА	Обединен осигурителен архив
ОП	Отпускане на пенсии
ОСВ	Осигурителен стаж и възраст
ПЗР	Преходни и заключителни разпоредби
ПИК	Персонален идентификационен код
ПМС	Постановление на министерски съвет
ПОБ	Парични обезщетения за безработица
ПОВН	Парични обезщетения за временна неработоспособност
ПОДНОИ	Правилник за организацията и дейността на НОИ
ПППР	Парични помощи за профилактика и рехабилитация
ПРО	Профилактика, рехабилитация и отдих
РАН	Ревизионен акт за начет
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РОЛ	Регистър на осигурените лица
СД	Специализирана дирекция
СУ на ЗБР	Система за управление на здравето и безопасността при работа
СУЧР	Система за управление на човешките ресурси
СФУК	Система за финансово управление и контрол
ТЕЛК	Териториална експертна лекарска комисия
ТЗПБ	Трудова злополука и професионална болест
ТП	Териториално поделение
УП	Удостоверение за пенсиониране
УчПФ	Учителски пенсионен фонд
ЦУ	Централно управление

ВЪВЕДЕНИЕ

Националният осигурителен институт (НОИ) е публичната институция, управляваща държавното обществено осигуряване в Република България и носител на над 135-годишна традиция в социалноосигурителните отношения. Дейността на института през 2018 г. се осъществи в съответствие с приоритетите, залегнали в Стратегията за развитие на НОИ за периода 2018 – 2021 г. насочени към непрекъснато усъвършенстване на процесите и резултатите от работата в полза на гражданите и към ефективно и ефикасно постигане на стратегическите и ежегодните цели.

През интернет страницата си Националният осигурителен институт предоставя достъп до над 70 е-услуги – онлайн справки със свободен или ограничен достъп, електронни административни услуги и различни форми за контакт. Чрез тях голяма част от нашите клиенти могат да получат търсената от тях услуга бързо и без да се налага да посещават офисите на институцията. Извършеният анализ на използваемостта на разработените и внедрени онлайн справки и административни услуги през 2018 г., показва че само за 12 месеца общият им брой¹ е нараснал с повече от един милион. Докато през 2017 г. потребителите са ползвали онлайн услугите 8,7 милиона пъти, то през 2018 г. числото надминава 9,9 милиона. Данните сочат още, че общото потребление на административните електронни услуги на НОИ се е покачило двойно.

Продължи практиката по въвеждане на Електронни системи за управление на административното обслужване в приемните на НОИ. През 2018 г. обслужването на клиентите е подпомогнато от такива системи в регионалните офиси в Хасково, Перник и София-град. За клиентите на институцията от столицата вече е достъпна и онлайн платформа, позволяваща на всеки желаещ да ползва пълния набор от административни услуги да резервира предварително най-удобното за него време за среща със служителите и така да спести време и усилия. Практиката по въвеждането на така наречената „Система за управление на „чакащи клиенти“ (queue management) в структурите на НОИ в страната датира още от 2009 г. Първото териториално поделение, което внедри подобен подход към административното обслужване, беше ТП на НОИ – Плевен. След него към машинното модериране на клиентопотока прибегнаха в Пазарджик, Пловдив (2014 г.) и Бургас (2017 г.).

През 2018 г. Националният осигурителен институт беше домакин на технически семинар за обмен на данни в областта на социалното осигуряване. Проявата беше част от програмата на Европейската мрежа на Международната организация по социално осигуряване (МАСО) и в нея взеха участие над 150 представители на повече от 30 европейски осигурителни служби и експерти от всички български институции, които са компетентни органи по електронния обмен на данни в социалното осигуряване. Фокусът на разговорите беше насочен към перспективите за бъдещото развитие на електронния обмен, свързани с въвеждането на Единен европейски осигурителен номер, и предизвикателствата, които новите комуникационни технологии поставят пред административните структури. Дискутирани бяха и актуалните в момента въпроси за защитата на личните данни и киберсигурността.

Националният осигурителен институт, получи признание за внедряване на европейския модел за управление на качество Common Assessment Framework (CAF) след извършена външна оценка от Института по публична администрация. Сертификатът „Коректен САФ потребител“ е официално признание за колективните усилия на служителите от НОИ с различни длъжности от различни йерархични нива и същевременно знак за необходимостта да продължи процесът на усъвършенстване чрез по-нататъшно прилагане на модела.

И през 2018 г. НОИ беше отличен с две награди в конкурса за добри практики и иновации в дейността на администрацията, който се организира ежегодно от Института за публична администрация. Наградени бяха две от териториалните поделения – ТП на НОИ гр. Хасково за внедрената в приемните система за управление на потока от клиенти и ТП на НОИ

¹ Не са включени електронните административни и справочни услуги, заявявани и предоставяни чрез ИСЕОДД и ЕРБЛРО.

гр. Кърджали за активна доброволческа дейност чрез основаване на дружество на Българския червен кръст към териториалното поделение в града.

Отчетът за дейността на Националния осигурителен институт за 2018 г. представя цялостен преглед на дейността и вътрешното управление, съобразно правомощията на института, регламентирани в Кодекса за социално осигуряване.

Популяризирането и разясняването на дейността на НОИ и представянето му пред обществеността е важна задача, както за изграждането на положителния публичен образ на прозрачна държавна институция, така и за разясняване пред обществото на същността, целите и задачите на организацията. От изключително голямо значение за ефективната работа на НОИ е информираността на българското общество относно цялостната му дейност.

Годишният отчет за дейността на НОИ през 2018 г. е приет с Протокол на Надзорния съвет на НОИ № 4 от 23.04.2019 г., Решение № 2.

ДЕЙНОСТИ НА НОИ ПРЕЗ 2018 г. НАКРАТКО В ЧИСЛА

1. Определената щатна численост на персонала в Националния осигурителен институт е 3 467 служители, от които в ЦУ на НОИ – 397 щатни бройки (11,5% от общата численост) и 3 070 щатни бройки (88,5%) в ТП на НОИ;
2. Общият брой на постъпилите заявления във всичките 28 териториални поделения на НОИ, които са във връзка с приложимото пенсионно законодателство, е 361 357;
3. От териториалните поделения на НОИ са приети общо 3 354 750 бр. основни документи за изплащане на парични обезщетения и помощи;
4. Чрез Интегрираната система за електронен обмен на документи и данни с осигурителите и самоосигуряващите се лица за изплащане на паричните обезщетения от ДОО по електронен път са приети 3 046 485 бр. документи;
5. Броят на регистрираните заявления за отпускане на парични обезщетения за безработица е 148 362;
6. Извършените ревизии са 6 655, като установеният начет е в размер на 1 084,8 хил. лв. В общия размер на начета най-голям е дялът на неправилно изплатените парични обезщетения за временна неработоспособност. Контролните органи на НОИ са издали 18 537 бр. констативни протоколи;
7. Съставени са 803 акта за административни нарушения на осигурители и са издадени 469 наказателни постановления за налагане на административни наказания;
8. В териториалните поделения на НОИ са приети разплащателни ведомости и трудовоправни документи на 2 573 прекратени осигурители. Броят на приетите дела е 46 704, а броят на листовите – 4 704 657;
9. Общият брой издадени удостоверения за осигурителен стаж и осигурителен доход от осигурителния архив на НОИ е 69 899;
10. В Контактния център през годината са обслужени 173 680 клиентски запитвания, като най-често постъпилите въпроси от клиентите са свързани с изплащането на обезщетенията им по издадени болнични листове.

МИСИЯ

Националният осигурителен институт – гарант за законосъобразно и прозрачно управление на публичния ресурс на държавното обществено осигуряване, предоставящ висококачествени социалноосигурителни услуги.

ВИЗИЯ

Иновативна социалноосигурителна институция, която се ползва с високо обществено доверие и прилага принципите на открито управление.

ПРИНЦИПИ

- *законност, равнопоставеност, обективност*
- *прозрачност, отговорност, отчетност, контрол*
- *ефективност, ефикасност, достъпност, сигурност*

ЦЕННОСТИ

- *Професионализъм и компетентност*
- *Информираност и комуникативност*
- *Толерантност и екипност в работата*
- *Креативност и иновативност*
- *Етичност и отзивчивост*

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ НА НАЦИОНАЛНИЯ ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ 2018 – 2021 г.

- ЦЕЛ 1:** Предоставяне на висококачествени административни услуги и нарастване на потребителската удовлетвореност.
- ЦЕЛ 2:** Повишаване на организационната ефективност и информационната сигурност.
- ЦЕЛ 3:** Подобряване на контрола при управлението на финансовия ресурс на държавното обществено осигуряване и изпълнение на дейностите в НОИ.
- ЦЕЛ 4:** Усъвършенстване на прилаганите комуникационни канали, партньорски взаимоотношения и международно сътрудничество.

* * *

ОРГАНИ НА УПРАВЛЕНИЕ НА НОИ

Органите на управление на Националния осигурителен институт, определени в Кодекса за социално осигуряване, са надзорен съвет, управител и подуправител. Техните функции и правомощия са разписани в глава трета на КСО.

Надзорен съвет

Надзорният съвет (НС) се състои от по един представител на всяка от представителните организации на работниците и служителите и на работодателите, признати съгласно Кодекса на труда, и равен на тях брой представители, определени от Министерския съвет. Като член в Надзорния съвет на НОИ от квотата на Министерския съвет участва задължително заместник изпълнителен директор на Националната агенция за приходите. Мандатът на НС на НОИ е четиригодишен. Членовете му избират на ротационен принцип председател и двама заместник-председатели от състава си. Общият брой на членовете на НС е 14 и е разпределен както следва:

Изпълнителна власт

- Министерство на труда и социалната политика (2)
- Министерство на финансите (1)
- Министерство на здравеопазването (1)
- Министерство на икономиката (1)
- Министерство на образованието и науката (1)
- Национална агенция за приходите (1)

Синдикални организации

- Конфедерация на труда „Подкрепа“ (1)
- Конфедерация на независимите синдикати в България (1)

Работодателски съюзи

- Българска стопанска камара (1)
- Асоциация на индустриалния капитал в България (1)
- Българска търговско-промишлена палата (1)
- Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България (КРИБ) „Гласът на българския бизнес“ (1)
- Съюз за Стопанска Инициатива (1)

Надзорният съвет се свиква на заседания от председателя или по искане на една трета от членовете му. В тях със съвещателен глас участва и управителят на Националния осигурителен институт. За редовни се смятат заседанията, на които са присъствали най-малко половината от членовете му. Решения се взимат, ако за тях са гласували повече от половината от общия брой на членовете на Надзорния съвет.

През 2018 г. са проведени общо [15 заседания, на които са взети 49 решения](#). Най-много решения са взети за утвърждаване на проекти на нормативни актове по ДОО, преди внасянето им за приемане от съответните държавни органи. През 2018 г. са разгледани и утвърдени:

- Отчет за изпълнение на бюджета на ДОО за 2017 г.
- Годишен отчет за дейността на НОИ през 2017 г.
- Утвърдени са проекти на постановления на МС за изменения на подзаконовни нормативни актове за прилагане на Кодекса за социално осигуряване – общо 7 бр.

Останалите решения на Надзорния съвет имат следния предмет на обсъждане:

- Избор на изпълнители на дейността по профилактика и рехабилитация;
- Четири от решенията са свързани с вземането на решения за придобиване и разпореждане с имущество на НОИ над размера, определен от Правилника за организацията и дейността на НОИ;
- Одобрени са компенсирани промени в бюджета на ДОО за 2018 г.;

- На основание чл. 35, ал. 7 от КСО и във връзка с чл. 3 от Правилника за организацията и дейността на НОИ е избран на ротационен принцип председател на Надзорния съвет от квотата на Министерски съвет и двама зам. председатели, един от квотата на представителните организации на работниците и служителите и един от квотата на представителните организации на работодателите;
- Две от решенията са свързани с разсрочване на вземания за задължителни осигурителни вноски към фондовете на ДОО по чл. 36, ал. 1, т. 6 от КСО;
- Във връзка с приемане на Правилник за изменение и допълнение на Правилника за организацията и дейността на Националния осигурителен институт са взети две решения;
- Утвърдена е „Секторна стратегия за развитие на електронното управление в Националния осигурителен институт – „е-осигуряване“ 2018 – 2023 г.“ и прилежащата ѝ Пътна карта за изпълнение.

В качеството си на едноличен собственик на капитала на „Профилактика, рехабилитация и отдих“ ЕАД, Надзорният съвет на НОИ е провел 2 заседания свързани с дейността на дружеството, на които са взети следните решения:

- Одобрен е Годишният финансов отчет и Отчетът за управлението за 2017 г.
- Приет е одиторският доклад за 2017 г.
- Избран е регистриран одитор, който да завери отчета на дружеството за 2018 г.
- Две от решенията са във връзка с продажбата на имоти собственост на „ПРО“ ЕАД.

Управител и подуправител

Управителят се избира от Народното събрание за срок от четири години (чл. 37, ал. 1 от КСО) и действа от името на НОИ, организира и ръководи дейността му и го представлява пред всички физически и юридически лица в страната и в чужбина. Той е първостепенен разпоредител с бюджета на държавното обществено осигуряване и със средствата на Учителския пенсионен фонд.

През 2018 г. управителят на НОИ г-н Ивайло Иванов получи почетна грамота за заслуги в отстояването на човешките права, хуманност и съпричастност. Отличието е на Глобалното движение на хората с увреждания и е признание за системната демонстрация на ангажираност към движението на хората с увреждания, защитата на човешките права и търсенето на социална справедливост. „Управителят на Националния осигурителен институт поддържа достойнството и безусловния интегритет на хората с увреждания“, се казва още в грамотата, която беше връчена на управителя от посланикът на САЩ в България г-н Ерик Рубин.

Подуправителят се избира от Народното събрание за срок от четири години. Изпълнява функциите на управителя при неговото отсъствие, както и отделни правомощия на управителя в случаите на възлагане. Представлява института в междуинституционални работни групи, управителни органи и национални съвети.

В своята дейност, управителят се подпомага от Съвет на управителя и Регионален консултативен съвет.

Регионален консултативен съвет

Регионалният консултативен съвет се състои от управителя, подуправителя, главния секретар, ръководителя на ТП на НОИ – София-град и осем ръководители на ТП. Представителите на териториалните поделения са с мандат от една година и се редуват по ред, определен от управителя. Съветът се свиква на заседания от управителя, който е и негов председател. Решенията му се вземат с обикновено мнозинство.

Регионалният консултативен съвет подпомага дейността на управителя в провеждане на регионалната политика и административното управление; анализира дейността на териториалните поделения и предлага решения за нейното усъвършенстване; обсъжда

предложения за усъвършенстване дейността на териториалните поделения и подобряване на връзките между тях и Централното управление.

Съвет на управителя

Съветът на управителя (СУ) се състои от управителя, подуправителя, главния секретар и ръководителите на функционалните направления в ЦУ на НОИ. Заседанията на СУ се свикват и ръководят от управителя. Заседанията са редовни, ако присъстват две трети от членовете, а решенията се вземат с обикновено мнозинство. Съветът на управителя предлага на управителя проекти на решения, свързани с неговите правомощия по КСО.

През 2018 г. са проведени три заседания, на които са взети шест решения. Съветът на управителя е изслушал и приел за сведение и доклади от международни работни срещи и семинари по различни теми.

АДМИНИСТРАТИВНА СТРУКТУРА НА НОИ ПРЕЗ 2018 г.

Националният осигурителен институт осъществява своята дейност чрез Централно управление и 28 териториални поделения (*Приложение № 1*). Това групиране е обусловено от спецификата на неговата дейност, изискваща структуриране, което от една страна да гарантира централизирано изпълнение на основните функции по отношение на планирането, контрола и управлението, както и осигуряване на необходимите ресурси (човешки, финансови, материално-технически), а от друга страна да ситуира звената, предоставящи услуги по-близо до техните ползватели.

С изменения в Правилника за организацията и дейността на НОИ, в сила от 1 август 2018 г., са прецизирани функциите на административните звена в Централно управление и на териториалните поделения на института. Създадено беше специализирано звено, отговорно за управление на цикъла на обществените поръчки, а дейностите в областта на електронното управление, управлението на бизнес процесите, информационните и комуникационните технологии бяха структурно осигурени чрез обособяване на две самостоятелни звена – дирекция „Информационни и комуникационни технологии“ и дирекция „Информационни системи за дългосрочни и краткосрочни плащания“.

Според функциите, които изпълняват, звената в централно управление са организирани в шест дирекции на специализираната администрация, шест дирекции на общата администрация, инспекторат, финансов контролор, длъжностни лица по защита на данните, дирекция „Вътрешен одит“ и дирекция „Сигурност“ (*Приложение № 2*).

Териториалните поделения осъществяват дейностите по държавното обществено осигуряване, възложени на НОИ съгласно КСО съобразно териториалния им обхват (*Приложения № 3 и 4*).

Специализираната администрация извършва дейностите, възложени на НОИ съгласно КСО във връзка с осъществяване на държавното обществено осигуряване. Общата администрация подпомага реализирането на правомощията на управителя като ръководител на организацията, създава условия за осъществяването на дейността на специализираната администрация и извършва техническите дейности по административното обслужване на гражданите и юридическите лица.

ДЕЙНОСТИ НА СПЕЦИАЛИЗИРАНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ

I. ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ

Дейността по пенсионно осигуряване, свързана с отпускане и изплащане на пенсиите, е основополагаща в работата на Националния осигурителен институт. Отпускането, изменението и изплащането на пенсиите и добавките към тях се осъществява в териториалните

поделения на НОИ с активното съдействие на Централно управление на института, което организира, координира и методически ръководи посочените дейности.

1. Методологически дейности по отпускането и изплащането на пенсиите

Методологията на отпускането, изменението и изплащането на пенсиите и добавките към тях на лицата, чиито права се преценяват само на основание българското пенсионно законодателство обезпечава дейностите по правилното прилагане на нормативната уредба в цялата система на НОИ. Това се постига, чрез изготвянето на указания и систематизирана информация, които се предоставят от Централно управление на звената от функционално направление „Пенсии“ в териториалните поделения на НОИ. Методологическата дейност включва и изготвянето на работни инструкции и процедури във връзка с отпускането, изменението и изплащането на пенсиите, извършването на анализи на дейността в ТП на НОИ и разработване процедури за контрол по отношение на изпълнението им, участието в подготовка на проекти на нормативни актове по общественото осигуряване, изготвянето на образци на заявления, декларации и други формуляри и разработването на нови или допълване на съществуващите показатели за статистическо наблюдение на пенсиите.

Дейността по пенсионното осигуряване се координира, както с ТП и другите функционални направления в НОИ, така и с външни органи, институции, осигурители и други в рамките на тяхната компетентност. Разглеждат се и се изготвят становища, изпращат се отговори на запитвания, предложения, молби, жалби и сигнали в областта на пенсионното осигуряване.

Следвайки динамиката на промените в пенсионното законодателство и с цел усъвършенстване на процесите, текущо се изготвят предложения за разработването и внедряването нови програмни модули в информационната система на НОИ, на промени или допълнения в тях, дават се указания по спазването на единен технологичен ред в работата от териториалните поделения на НОИ. Техническото осигуряване на дейностите по пенсиите се реализира чрез Националната система за отпускане и изплащане на пенсиите (НСОИП).

Във връзка с пенсионното осигуряване през 2018 г. са осъществени следните дейности:

- Изготвени са отговори на 2 490 писма на граждани, органи на централната и местната власт. От тях 584 са постъпили през интернет-страницата на НОИ и е изпратен отговор на електронния адрес на получателя. Значителна част от кореспонденцията е свързана с разяснения, касаещи условията за придобиване на пенсионни права, изразяване на становища относно категорията на труд при пенсиониране, несъгласия с действащото пенсионно законодателство или с определения размер на пенсията. Отговори и доклади са изготвени също така до комисии към Народното събрание, до министъра на труда и социалната политика, по искания за промяна на Наредбата за категоризиране на труда при пенсиониране и по въпроси за нейното прилагане. Изразявани са писмени становища до различни институции, свързани с промени в осигурителното законодателство или прилагането му.

- Изготвени са 356 бр. вътрешни документи – докладни записки, становища, искания, писма, анализи и доклади. Те са във връзка с предложения за промени в пенсионноосигурителното законодателство, актуализиране на програмното осигуряване по пенсиите, вследствие на извършени законодателни промени, разработване на нови функционални възможности в програмните продукти и разработване на нови програмни модули, осъществяване на ефективен контрол по отношение на минимизиране на съществуващите в дейността рискове от неправомерен разход на средства от фондовете на държавното обществено осигуряване, спазване на сроковете за произнасяне на длъжностните лица по пенсионното осигуряване, информация за документи за осигурителен стаж и осигурителен доход със съмнения за неистинност, установени в хода на пенсионното производство.

- Изготвени са предложения за изменения и допълнения на Кодекса за социално осигуряване и на Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж.

- По въпроси, свързани с отпускане и изменение на пенсиите и във връзка с

извършените през 2018 г. промени в пенсионното законодателство са изготвени 35 бр. методически указания до териториалните поделения на НОИ. С цел осигуряване на служителите от териториалните поделения информираност и възможност за единно прилагане на пенсионното законодателство, при решаване на възникнали казуси, на вътрешната интернет страница на НОИ са публикувани 177 информационни материали.

- Във връзка с установени случаи на представени документи със съмнения за неистинност са изготвени и предоставени на териториалните поделения 44 бр. указания. Актуализиран и допълван е списъкът на рисковите осигурители.

- Изготвена е работна инструкция по прилагането на чл. 69б и чл. 168 от КСО, с която се унифицира дейността по отпускане на лични пенсии за ОСВ за ранно пенсиониране на лицата, работили при тежки условия на труд и се урежда свързаната с нея процедура за издаване на удостоверение (обр. УП-24) за осигурителния стаж на лицата.

- Оказвана е експертна методическа помощ на служителите в ТП и/или съдействие на служебни лица от други администрации и консултации по пенсионни въпроси на служителите от контактния център на института.

- Проведени са три работни съвещания със служители от функционално направление „Пенсии“ в ТП на НОИ, на които са обсъдени промените в нормативната уредба, презентирани и дискутирани са теми по важни практически въпроси, както и голям брой възникнали казуси. Във връзка с прилагане на законодателството и процедурите, които следва да се прилагат, са дадени указания на служителите от ТП. Проведени са и работни срещи на място в 10 териториални поделения със звената, осъществяващи пенсионното обслужване. На срещите е оказана методическа подкрепа, като са обсъдени промените в пенсионното законодателство и са дискутирани конкретни въпроси по прилагането му.

- Разработена е Методика за изчисляване на индивидуалния коефициент за пенсии свързани с трудова дейност, които се отпускат с начална дата след 31.12.2018 г. На базата на констатираната необходимост от усъвършенстване на приложимата нормативна уредба, след обсъждания с МТСП и МФ, са предложени изменения и допълнения в КСО, влезли в сила от 01.01.2019 г.

- Актуализирани са образците на уведомителни писма до лицата, навършващи през 2019 г. изискуемата от КСО възраст за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, с които НОИ ги уведомява за условията, при които могат да се пенсионират.

- Усъвършенстван е процесът на обмен на информация между НОИ и НАП във връзка с промяната на осигуряването по реда на чл. 4б от КСО от универсален пенсионен фонд във фонд „Пенсии“ на ДОО.

- Изготвена е процедура за служебно удостоверяване на направените от лицата осигурителни вноски за недостигащия им при пенсиониране осигурителен стаж, с което се постига облекчаване на административната тежест за осигурените лица.

- Изготвени и утвърдени са нови формуляри на разпореждания на длъжностното лице по пенсионното осигуряване по чл. 9б, ал. 1, т. 1 от КСО, чл. 98, ал. 2 от КСО и по чл. 114, ал. 2, т. 2 от КСО. Същите са предоставени за изпълнение като част от документацията по изплащане на пенсиите и съответните функционалности от програмен продукт „Регистър на длъжниците“.

- Изразени са становища по 6 молби за опрощаване на дългове от надвзети пенсии до Администрацията на Президента съгласно Указ № 2773/80 г. Всички молби са внесени за разглеждане от Комисията по опрощаванията, като за част от тях е водена допълнителна кореспонденция с общинските съвети, териториалните данъчни дирекции и териториалните поделения на НОИ.

- Изготвени са 5 доклада с предложения за отпускане на персонални пенсии по реда на чл. 92 от КСО от името на министъра на труда и социалната политика, които са внесени в Министерския съвет. Въз основа на изготвените доклади на правоимащите лица са отпуснати 287 персонални пенсии. С цел преценяване правото на лицата на този вид пенсия е разгледан и анализиран значителен обем документация, като при по-голяма част от молбите е водена и

допълнителна кореспонденция и са изпратени 260 писма. По повод на настъпили нормативни промени, с които е отменена възможността за отпускане на персонални пенсии на деца без право на наследствена пенсия от починал родител, тъй като им е дадено право на нов вид социална помощ, са изготвени писма до Националното сдружение на общините в Република България и „Български пощи“ ЕАД.

➤ Във връзка с изграждането на нов технологичен режим на работа (онлайн режим) при постановяване на разпорежданията в пенсионното производство са изготвени и предоставени за програмиране макети на разпореждания за преосвидетелстване на всички видове инвалидни пенсии, както и за отпускане и прекратяване на добавка за чужда помощ. Проведени са работни срещи с експерти от териториалните поделения за обсъждане и уточняване на различни въпроси във връзка с новия технологичен ред и уточняване на съдържащите се в списъците показатели по пенсиите.

➤ Изготвено е искане за разработване на приложение „ЕУП – Осигурителен архив“, автоматизиращо процеса на издаване на удостоверение за осигурителен стаж и доход и генериране на структуриран електронен документ от Осигурителния архив за целите на пенсионното производство и допълване на алгоритми в модул „Доклад за осигурителен стаж и доход“ към НСОИП.

➤ По повод промените в пенсионното осигуряване са направени допълнения в Номенклатурата на показателите за попълване на справка за отпускане, определяне и изменение на пенсиите („Справка 01“), за статистическо наблюдение на пенсиите и програмни продукти („Справка 1&3“) и „Преосвидетелстване“, като във връзка с това са изпратени указателни писма до ТП на НОИ за тяхното въвеждане чрез модулите от НСОИП.

➤ С цел оптимизиране на процеса по изплащане на пенсиите и повишаване качеството на обслужване на осигурените лица и на техните наследници са създадени нови връзки и функционалности в модулите от НСОИП, чрез които се свежда до минимум вероятността за допускане на грешки от служителите. С въведените допълнителни контролни процедури се гарантира изплащане на суми за пенсии в правилни размери. По повод необходимостта от доразвиване на съществуващите функционалности и създаването на нови във връзка с изплащането на пенсиите, са разработени 7 бр. искания. За извършените промени в НСОИП са подготвени и изпратени необходимите указания до ТП на НОИ.

➤ Извършвани са регулярни тестове и са давани становища относно функционалности, промени и допълнения, касаещи почти всички модули от НСОИП. Ползването на отделните модули от системата създава възможност за пълно и точно информиране на гражданите в момента на обслужване относно необходимите документи и правилното им оформяне, сроковете за представянето им и други възникнали въпроси. Във връзка с това е извършено следното:

- въведена е нова функционалност, касаеща месечното приключване на документите за изплащане на пенсиите, като е преустановено разпечатването от ЦУ на НОИ на част от документите и е създадена възможност служителите от ТП на НОИ да могат да ги разпечатват при необходимост. Създадена е и възможност за съхраняване и визуализиране на данните за текущия месец и за избран период от време;
- разработена е нова процедура за извършване на допълнителна обработка на данните за лица, получаващи наследствена пенсия, чиито ЕГН-та не фигурират в НБД „Население“ на ГД „ГРАО“. Целта е да се вземат превантивни мерки за спиране изплащането на някои наследствени пенсии, осигуряване на текущ контрол върху разходите от ДОО и намаляване броя на дължниците по надвзети пенсии;
- разработена е нова функционалност, чрез която са изготвени и изпратени на ТП на НОИ три броя списъци на лица с наложени/неналожени запори, които са своевременно обработени;
- приложена е нова автоматична процедура през м. декември 2018 г., чрез която при обработване на пенсиите с наложени запори по реда на ГПК са спрени от изплащане и са създадени пенсионни записи за дължимата сума за м. януари 2019 г. По този начин

е постигната целта лицата с удържки по наложени запори да получат пенсиите си в регламентирания срок;

- във връзка с определянето на нов размер на минималната работна заплата за страната и с прекратяването на социалната пенсия за инвалидност, изплащана към друг вид пенсия, считано от 01.01.2019 г., е въведена нова функционалност, чрез която е извършена по-прецизна обработка на данните за пенсионери с наложени удържки;

- от ТП на НОИ е потърсена обратна връзка и са постъпили предложения за промени и усъвършенстване в модулите от НСОИП.

➤ Продължена е работата по разработването на програмен продукт „Регистър на длъжниците“, като през годината бяха извършени тестове на функционалностите и се подобри съдържанието на ръководството за потребителите за модул „Запори“ във връзка с обработване на запорни съобщения. Разработени са и две нови функционалности – за въвеждане на допълнителни данни по партии на пенсионери с непогасени дългове и за изчисляване на задължения за неоснователно получени суми за пенсии в модул „Пенсии“.

2. Пенсионно обслужване в ТП на НОИ

Дейността по отпускане, изменение, осъвременяване, спиране, възобновяване, прекратяване, възстановяване и изплащане на пенсиите и добавките към тях се осъществява в структурните звена „Пенсии“ в териториалните поделения на НОИ. Тези звена извършват всички дейности по пенсионното обслужване на осигурените лица, във връзка с пенсиите и добавките, които се изплащат към тях, отпуснати по българското законодателство и по европейските регламенти и/или международните договори в областта на социалната сигурност, на лица с постоянен и настоящ адрес в Република България.

Обслужването на гражданите по въпроси, свързани с пенсионното осигуряване, се извършва чрез приемните на отдел „Пенсии“ във всяко ТП на НОИ (дирекция „Пенсии“ в ТП на НОИ – София-град). Дейността им е организирана по начин, който позволява това да става ефективно, бързо и компетентно. Правят се справки по отпускане и изплащане на пенсии, приемат се и се завеждат постъпващи заявления, документи за учащи, издават се удостоверения във връзка с пенсиите. Справки и консултации се правят, както в приемната, така и от началника на отдела и ръководителите на секторите при по-специфични казуси.

Общият брой на постъпилите заявления през 2018 г. във всичките 28 териториални поделения на НОИ, които са във връзка с приложимото пенсионно законодателство, е 361 357 бр., което е с 21 959 заявления повече от 2017 г. От тях 83 822 бр. са за отпускане на лични пенсии за осигурителен стаж и възраст, 29 564 бр. – за отпускане на лични пенсии за инвалидност поради общо заболяване, 57 921 бр. за отпускане на наследствени пенсии или добавки по чл. 84 от КСО. Заявленията по чл. 102 от КСО за преизчисляване на пенсиите са 190 050 бр.

Таблица № 1 : Постъпили заявления в ТП на НОИ във връзка с пенсионното обслужване

Вид заявление	Брой	
	2017 г.	2018 г.
Общо постъпили заявления, в т.ч.:	339 398	361 357
Лична пенсия за осигурителен стаж и възраст	78 687	83 822
Лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване	29 099	29 564
Наследствена пенсия или добавка по чл. 84 от КСО	59 240	57 921
Заявления за преизчисляване на пенсия по чл. 102 от КСО	172 372	190 050

Десетте териториални поделения с най-висок брой приети заявления са: София-град – 71 192 бр., Пловдив – 32 724 бр., Варна – 23 546 бр., Бургас – 20 941 бр., Стара Загора –

18 177 бр., Благоевград – 14 104 бр., Хасково – 13 358 бр., София-област – 13 259 бр., Плевен – 12 724 бр. и Велико Търново – 11 781 бр.

Във връзка с дейността по изплащане на пенсиите през 2018 г. са обработени 61 731 случая на пенсии, изплатени за минало време и 121 007 случая на възстановени неизплатени пенсии. Пенсионерите, на които пенсиите са спрени от изплащане през годината въз основа на нормативно установени основания, са 387 765.

Териториалните подразделения на НОИ осъществяват контрол по изплащането на пенсиите в пощенските станции, съвместно с органите на областните пощенски станции на „Български пощи“ ЕАД (съгласно чл. 93, ал. 2 от НПОС). Проверките се извършват по предварително съгласуван график и са относно изплащане на пенсии по изплащателни картони, изплащане на пенсионни записи и др. За извършените проверки са съставени актове за констатации и при установени нарушения е посочван срок, в който следва да се предприемат мерки за отстраняването им и за недопускането им в бъдеще. Извършените през 2018 г. проверки в пощенските станции са 626 (при 837 през 2017 г.).

През 2018 г. са издадени 63 979 (при 60 561 бр. през 2017 г.) удостоверения във връзка с получаваната пенсия/добавка. Обработени са 25 501 бр. документи на учащи във връзка с изплащане на наследствена пенсия и 26 100 заявления от наследници за изплащане на неполучена пенсия от починал пенсионер.

Извършените промени по смяна на адреса за получаване на пенсията и/или на субекта, чрез който се изплаща пенсията (пощенска станция или банка), са 83 333.

Обработените запори и удръжки, наложени върху пенсиите, са 16 990 (при 19 130 през 2017 г.). Намаленият брой на удръжките от пенсиите се обуславя основно от увеличения несеквестируем минимум, вследствие по-високия размер на минималната работна заплата за страната, което води до преустановяване на част от удръжките от пенсиите по наложени запори по реда на ГПК, а също и от общото намаление на броя на пенсионерите в страната.

С пенсионен запис се изплаща пенсия за минало време, за част от месец или ако е спряна от изплащане съгласно нормативно определени основания, както и неполучена пенсия от починал пенсионер. През 2018 г. изготвените пенсионни записи във всички ТП на НОИ са 595 016, при 620 449 през предходната година.

Обработени са 93 206 (при 94 398 през 2017 г.) пенсии за инвалидност на лица, които са били преосвидетелствани от ТЕЛК.

Извършени са още 41 887 други допълнителни промени, които са във връзка с изплащането на пенсиите.

II. ОСИГУРЯВАНЕ И КРАТКОСРОЧНИ ПЛАЩАНИЯ

Представянето на дейността по организиране, методическо ръководство и контрол при отпускането и изплащането на паричните обезщетения и помощи по Кодекса за социално осигуряване и по Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България и на гарантираните вземания по Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя, контрола по разходите на държавното обществено осигуряване, както и във връзка с медицинската експертиза, трудовите злоупотреби и професионалните болести през 2018 г. е обособено в следните направления:

1. Парични обезщетения

Отпускането и изплащането на краткосрочните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване и на гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя и осъществяването на контрол по спазване на законодателството е една от основните дейности на НОИ.

Подготовката на проекти за изменения на нормативни актове в областта на паричните обезщетения и помощи и на гарантираните вземания и изготвянето на указания по промените в осигурителното законодателство, свързани с тях са сред основните задачи за обезпечаване на

дейността по изплащане на паричните обезщетения и помощи от ДОО. През 2018 г. са изготвени предложения за изменения на Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя, Наредбата за паричните обезщетения и помощи от ДОО, Наредбата за отпускане и изплащане на паричните обезщетения за безработица и Наредбата за реда и начина за информирание на работниците и служителите и за отпускане и изплащане на гарантираните вземания при несъстоятелност на работодателя.

Оптимизирането на процедурите по отпускането и изплащането на паричните обезщетения и помощи и на гарантираните вземания, разработването на формуляри и образци на заявления е извършвано текущо през годината в съответствие с промените в нормативната уредба. Актуализирани са процедурите за приемане и въвеждане в ТП на НОИ на документи и данни, представени с придружително писмо на хартиен и електронен носител за изплащане на ПОВН от 1 юли 2018 г. и за преглед и вземане на решение за случаите, преминали през модул 2 – нов – автоматично свързване на данните.

Изготвени и утвърдени са работни инструкции за дейността по изплащането на паричните обезщетения за временна неработоспособност и за безработица и на гарантираните вземания. Осъществяван е контрол по досиетата и изготвените проекти на разпореждания за отпускане и за отказ за отпускане на гарантирани вземания на лицата, подали заявления за отпускане на гарантирани вземания.

Подготвяни са становища и отговори по постъпили предложения, сигнали и жалби по отношение на изплащането на паричните обезщетения и помощите и на гарантираните вземания, както и отговори на писма, включително такива, получени по електронната поща. Консултирани са граждани и длъжностни лица.

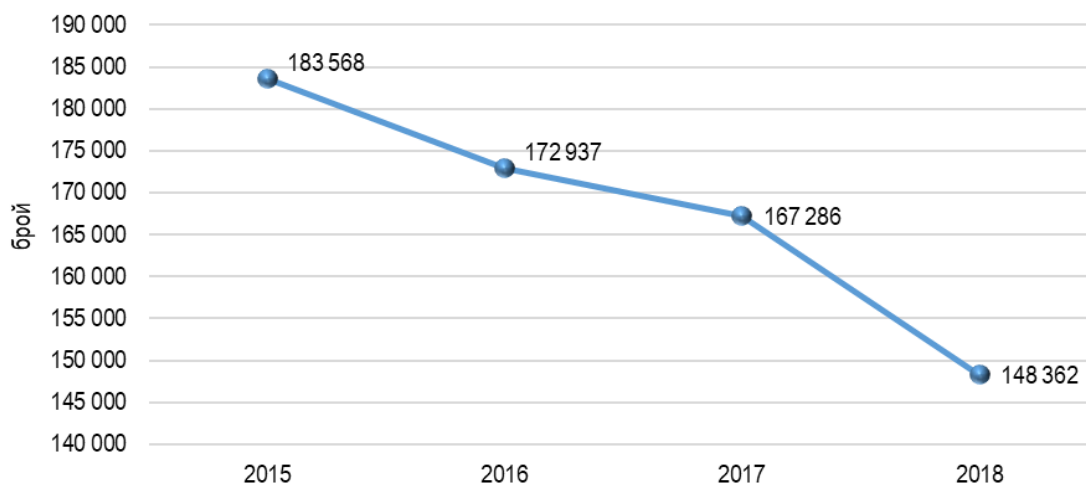
Изготвен е анализ на данните от информационната система на НОИ във връзка с изплатените парични обезщетения и помощи от ДОО, както и на гарантираните вземания и са съставени списъци за извършване на проверки в осигурителите, за които има съмнения за злоупотреби със средствата на ДОО.

Ежемесечно се изготвя график за изплащане на краткосрочните обезщетения, който се публикува на интернет-страницата на НОИ.

Във връзка с разработването на нови електронни услуги и усъвършенстване на съществуващите през годината е осъществявана дейност по подготовката на задания за:

- приемане на данни от осигурители и самоосигуряващи се лица за изплащане на парични обезщетения и помощи от 1 юли по електронен път, на хартиен и електронен носител в ТП на НОИ и за автоматично свързване на данните от осигурители и самоосигуряващи се лица с данни от регистрите на НОИ;
- изчисляване на осигурителен стаж за общо заболяване и майчинство по данни от РОЛ за периоди след 31.12.1999 г.;
- разработване на нова електронна административна услуга – „Подаване на заявление-декларация за изплащане на неполучени от починало лице парични обезщетения и помощи по електронен път“;
- определяне правото и изчисляване размера на паричните обезщетения на осиновителите на деца до 5-годишна възраст от 1 юли 2018 г.;
- приемане и обработване на данни от заявление-декларация за изплащане на парична помощ при смърт на осигурено лице по електронен път.

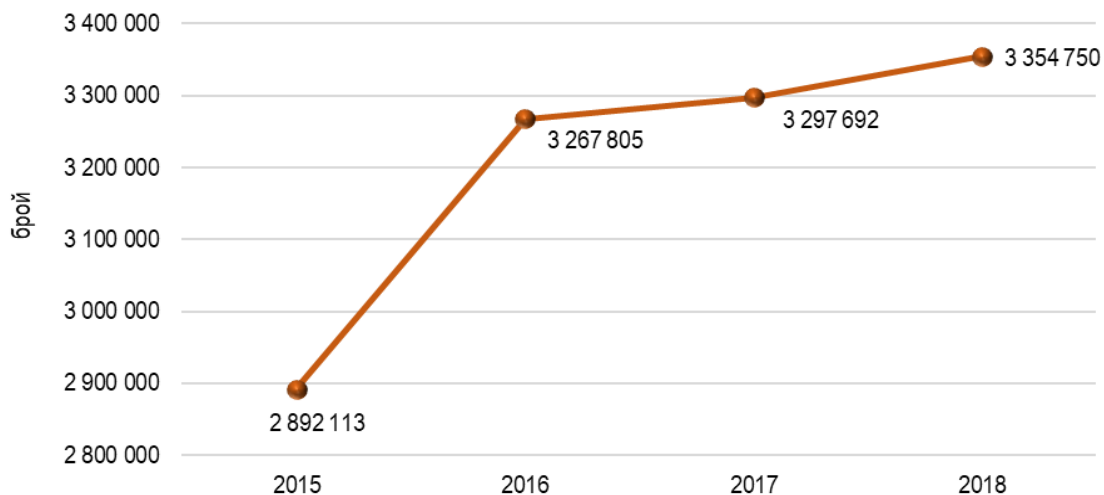
Броят на регистрираните заявления за отпускане на парични обезщетения за безработица през 2018 г. е 148 362, или с 18 924 бр. по-малко спрямо 2017 г. За периода 2015 – 2018 г. се наблюдава тенденция на плавно намаляване на подадените заявления за отпускане на ПОБ, като за разглеждания 4-годишен период най-ниският брой е отчетен през 2018 г.

Фигура № 1 : Динамика на регистрираните заявления за отпускане на парични обезщетения за безработица за периода 2015 – 2018 г.

През годината са изплатени гарантирани вземания на 3 720 лица по подадени от тях заявления, или с 3 329 лица повече спрямо 2017 г. На 2 363 лица е отказано изплащане на гарантирано вземане.

През 2018 г. са приети общо 3 354 750 основни документи от осигурителите и самоосигуряващите се лица за изплащане на паричните обезщетения от ДОО, като в сравнение с 2017 г. са приети с 57 058 бр. повече документи. Основно това увеличение се дължи на по-големия брой приети болнични листове. Тенденция на увеличение на приетите документи се наблюдава за целия период от 2015 до 2018 г. (фигура № 2).

Фигура № 2 : Динамика на приетите основни документи за изплащане на парични обезщетения от ДОО за периода 2015 – 2018 г.

Приетите основни документи в Интегрираната система за електронен обмен на документи и данни (ИСЕОДД) по източници на данни и по териториални поделения през 2018 г. са показани в следващата таблица.

Таблица № 2 : Приети основни документи в ИСЕОДД по източници на данни и по ТП на НОИ през 2018 г.

ТП на НОИ	Приети документи по източници на данни						Приети документи общо (бр.)
	На хартиен носител (бр.)	Дял	На електронен носител (бр.)	Дял	По електронен път (бр.)	Дял	
Благоевград	2 647	2,0%	11 331	8,6%	118 392	89,4%	132 370
Бургас	3 641	2,5%	11 525	8,1%	127 913	89,4%	143 079
Варна	891	0,5%	14 346	7,4%	178 459	92,1%	193 696
Велико Търново	1 059	1,1%	7 871	8,2%	86 538	90,6%	95 468
Видин	510	3,0%	2 851	16,8%	13 642	80,2%	17 003
Враца	2 349	4,0%	6 418	10,9%	50 031	85,1%	58 798
Габрово	1 619	2,5%	3 722	5,7%	59 606	91,8%	64 947
Кърджали	1 381	3,4%	4 819	11,9%	34 378	84,7%	40 578
Кюстендил	1 712	3,4%	7 785	15,2%	41 591	81,4%	51 088
Ловеч	646	1,5%	2 531	5,8%	40 550	92,7%	43 727
Монтана	1 018	2,7%	3 953	10,4%	32 990	86,9%	37 961
Пазарджик	636	0,6%	8 236	7,8%	96 814	91,6%	105 686
Перник	911	1,8%	3 342	6,7%	45 640	91,5%	49 893
Плевен	1 867	2,5%	8 269	10,9%	65 866	86,7%	76 002
Пловдив	2 763	0,7%	22 610	6,1%	343 520	93,1%	368 893
Разград	1 088	3,4%	4 672	14,8%	25 876	81,8%	31 636
Русе	1 521	1,6%	6 421	6,9%	85 755	91,5%	93 697
Силистра	532	2,2%	3 028	12,3%	21 033	85,5%	24 593
Сливен	401	0,8%	5 371	10,6%	45 117	88,7%	50 889
Смолян	836	1,9%	6 669	15,0%	37 012	83,1%	44 517
София-град	7 648	0,7%	68 314	6,1%	1 053 168	93,3%	1 129 130
София-област	1 844	2,0%	5 690	6,0%	86 614	92,0%	94 148
Стара Загора	1 955	1,1%	16 188	9,3%	155 460	89,5%	173 603
Добрич	276	0,8%	8 899	25,3%	25 982	73,9%	35 157
Търговище	547	1,7%	2 835	9,0%	28 017	89,2%	31 399
Хасково	2 249	3,4%	5 534	8,4%	57 826	88,1%	65 609
Шумен	1 448	3,1%	3 989	8,7%	40 594	88,2%	46 031
Ямбол	460	0,8%	6 591	12,0%	48 101	87,2%	55 152
ОБЩО	44 455	1,3%	263 810	7,9%	3 046 485	90,8%	3 354 750

Най-голям е дялът на приетите данни по електронен път – 90,8% (89,5% за 2017 г.), на електронен носител са приети 7,9% (8,9% за 2017 г.) от данните, а на хартиен носител – 1,3% (1,6% за 2017 г.). Спрямо предходната година се наблюдава увеличение на дела на приетите данни по електронен път – с 1,3 процентни пункта, за сметка на по-малкия дял приети данни на хартиен и електронен носител.

С приключването на втория етап от електронизацията на процеса по изплащане на паричните обезщетения и помощи от ДОО се постигна значително съкращаване на сроковете за изплащането им средно за страната до 3-4 работни дни, а за ТП на НОИ София-град – до 7 работни дни.

2. Методология на осигуряването и контрол

Разработването на общата методология на общественото осигуряване във връзка с възложените дейности на Националния осигурителен институт и обезпечаването на методологията на контролно-ревизионната дейност, осъществявана от контролните органи на ТП на НОИ, е важна част от работата на методолозите. Дейността включва също и подготовката на предложения за промени на нормативните актове на държавното обществено осигуряване, по отношение на осигуряването и краткосрочните плащания и разработване на указания по прилагането им. Целта на тези дейности е улесняване на осигурителите и осигурените лица при реализирането на осигурителните им права и уеднаквяване на практиката по прилагане на осигурителното законодателство от страна на длъжностните лица в ТП на НОИ.

2.1. Методология на осигуряването

През 2018 г. експертите-методолози на института в областта на осигуряването и краткосрочните плащания са участвали при обсъждането и разработването на промени в

следните нормативни актове: Кодекс за социално осигуряване; Наредба за общественото осигуряване на самоосигуряващите се лица и българските граждани на работа в чужбина и морските лица; Наредба за елементите на възнаграждението и за доходите, върху които се правят осигурителни вноски; Наредба № Н-8 за съдържанието, сроковете, начина и реда за подаване и съхранение на данни от работодателите, осигурителите за осигурените при тях лица, както и от самоосигуряващите се лица. В тази връзка са изготвени методически указания по прилагането на промените в нормативните актове, които са публикувани на интернет страницата на института за сведение и ползване от осигурителите и осигурените лица.

Разработвани са актуални образци на документи, необходими за провеждането на социалното осигуряване.

Проведени са редица срещи с представители на други държавни ведомства във връзка с извършване на съвместни дейности и обмен на данни.

Подготвяни са отговори в областта на социалното осигуряване по постъпили писма и са консултирани граждани и длъжностни лица по прилагането на нормативните актове във връзка с правата и задълженията на осигурените лица и осигурителите.

Извършвани са проверки по постъпили сигнали и жалби, включително и такива препратени в НОИ от други институции.

Изготвяни са становища до администрацията на президента на Република България, във връзка с подадени молби за опрощаване на задължения към държавното обществено осигуряване и становища за разсрочване на задължения към фондовете на държавното обществено осигуряване.

2.2. Контролно-ревизионна дейност

Контролната дейност на Националния осигурителен институт се осъществява на основание чл. 107 от КСО. Процедурите за извършването на тази дейност са регламентирани в Инструкцията за реда и начина на осъществяване на контролно-ревизионна дейност от контролните органи на НОИ. Контролът по разходите на държавното обществено осигуряване се извършва от инспекторите по осигуряването и длъжностните лица, на които със заповед на управителя или директора на съответното териториално поделение, е възложено извършването му. Контролът се осъществява чрез извършване на ревизии и проверки на осигурителите, самоосигуряващите се лица, физическите и юридическите лица.

Финансовите ревизии са планови и извънпланови. Ревизиите обхващат извършените разходи за сметка на ДОО, издадените документи от осигурителя, както и подадените данни по чл. 5, ал. 4 от КСО и съответствието им с данните в първичните счетоводни документи. Плановете за контролно-ревизионната дейност се изготвят и утвърждават от директорите на ТП на НОИ. Плановите ревизии са пълни ревизии по разходите на държавното обществено осигуряване и се извършват съгласно шестмесечни планове, докато извънплановите могат да бъдат пълни или частични.

Извършените ревизии през 2018 г. са общо 6 655 (7 157 ревизии през 2017 г.), като установеният начет е в размер на 1 084,8 хил. лв. (1 011,8 хил. лв. за 2017 г.). В общия размер на начета най-голям е дялът на неправилно изплатените парични обезщетения за временна неработоспособност. През 2018 г. са съставени 803 акта за административни нарушения на осигурители (484 акта за 2017 г.) и са издадени 469 наказателни постановления за налагане на административни наказания (333 постановления за 2017 г.).

От така представените данни (таблица № 3) е видно, че относителният дял на съставените ревизионни актове за начет от общия брой ревизионни документи през последните четири години е приблизително еднакъв.

Таблица № 3 : Разпределение на ревизионните документи по видове през периода 2015 – 2018 г.

Година	Ревизионни актове за начет (брой)	Дял от общия брой ревизионни документи	Ревизионни записки (брой)	Дял от общия брой ревизионни документи	Констативни протоколи (брой)	Дял от общия брой ревизионни документи	РАН и ревизионни записки за ПППР (брой)	Дял от общия брой ревизионни документи	ОБЩО (брой)
2015	1 220	5,1%	4 526	18,7%	18 342	75,8%	114	0,5%	24 202
2016	1 575	7,3%	4 613	21,3%	15 314	70,8%	134	0,6%	21 636
2017	2 006	5,0%	5 045	12,6%	32 890	82,1%	106	0,3%	40 047
2018	1 934	7,7%	4 547	18,1%	18 537	73,6%	174	0,7%	25 192

Проверките от контролните органи на института се извършват по повод молби, сигнали или жалби, за нарушения на осигурителното законодателство във връзка с дейността, възложена на НОИ. За резултатите от извършената проверка се съставя констативен протокол. През 2018 г. контролните органи са издали общо 18 537 констативни протокола (32 890 протокола за 2017 г.).

Таблица № 4 : Размер на установения начет от пълни и частични финансови ревизии през периода 2015 – 2018 г. (хил. лв.)

Година	Размер на установения начет от пълни ревизии	Дял от общия размер на начета	Размер на установения начет от частични ревизии	Дял от общия размер на начета	Размер на установения начет от ОАМЕ и ПППР	Дял от общия размер на начета	ОБЩО	Разпореждания по чл. 114 от КСО	Общо по РАН и разпореждания по чл. 114 от КСО
2015	430,9	45,6%	507,3	53,7%	6,9	0,7%	945,1	1 346,2	2 291,3
2016	505,0	46,1%	512,1	46,8%	78,2	7,2%	1 095,4	1 429,2	2 524,6
2017	264,7	26,2%	635,7	62,8%	111,3	11,0%	1 011,8	3 386,0	4 397,8
2018	451,6	41,6%	579,9	53,5%	53,2	4,9%	1 084,8	3 594,0	4 678,8

Контролните органи на ТП на НОИ издават разпореждания по реда на чл. 114 от КСО за възстановяване на недобросъвестно получени суми за осигурителни плащания. По този ред се събират неправомерно получени парични обезщетения за временна неработоспособност, бременност и раждане, за отглеждане на малко дете, за безработица и неправомерно получени помощи за профилактика и рехабилитация. През 2018 г. са издадени разпореждания за възстановяване на суми в размер на 3 594,0 хил. лв. (4 791,6 хил. лв. за 2017 г.).

2.3. Последващ контрол

Последващият контрол се извършва по установен график, като се осъществява по списъци с осигурени лица с изплатени парични обезщетения, за които все още няма данни в Регистъра на осигурените лица и не е попълнена дата на прекратяване на осигуряването преди месеца на правото в удостоверения приложение № 9 и 10 от НПОПДОО и по списъци с лица с обезщетения, за които постъпилите данни в регистъра на осигурените лица се различават от посочените от осигурителя в удостоверения приложение № 9 и 10 от НПОПДОО. Резултатите от последващия контрол, извършен от контролните органи на НОИ през първото шестмесечие на 2018 г., е показан в следващата таблица.

Таблица № 5 : Резултати от последващия контрол, извършен от контролните органи на НОИ през периода 01.01.2018 – 30.06.2018 г.

Проверени лица (бр.)	Ревизионни актове за начет (бр.)	Разпореждания по чл. 114 от КСО (бр.)	Ревизионни записки (бр.)	Издадени задължителни предписания (бр.)	Издадени констативни протоколи (бр.)	Изпратени уведомителни писма (бр.)	Ревизионни документи – ОБЩО (бр.)
16 945	249	1 106	19	8 130	2 009	2 375	13 888

Анализът на резултатите и сравнението им с данните за първото шестмесечие на 2017 г. показват следното:

- Издадени са 8 130 бр. (5 583 бр. за 2017 г.) задължителни предписания на осигурителите за привеждане в съответствие на данни, подадени в регистрите на НОИ или коригиране на данни, подадени с декларация образец № 1 „Данни за осигуреното лице“ и удостоверение приложение № 9 и 10 от НПОПДОО.

- Изпратени са 2 375 бр. (4 228 бр. за 2017 г.) уведомителни писма до осигурителите за отстраняване на констатирани несъответствия.

- Издадени са 2 009 бр. (1 610 бр. за 2017 г.) констативни протоколи за установяване на факти и обстоятелства.

- Съставените ревизионни актове за начет са 249 бр. (284 бр. за 2017 г.).

- Издадените разпореждания за събиране на задължения по реда на чл. 114, ал. 3 от КСО са 1 106 бр. (965 бр. за 2017 г.)

- Общата сума на установените задължения е 324,0 хил. лв. (334,8 хил. лв. за 2017 г.)

Особено внимание при последващия контрол се обръща на изплатените парични обезщетения на самоосигуряващите се лица. За целта се изготвят списъци с изплатените обезщетения по тримесечия на лица, за които все още няма данни в Регистъра на осигурените лица и списъци с изплатени обезщетения, за които постъпилите данни в регистъра се различават от посочените от самоосигуряващите се в удостоверения приложение № 9 и 11 към НПОПДОО.

За изплатените парични обезщетения през първото шестмесечие на 2018 г. са проверени 2 254 самоосигуряващи се лица (2 411 проверени лица за първото шестмесечие на 2017 г.). Съставени са 97 констативни протокола (232 протокола за същия период на 2017 г.), дадени са 441 задължителни предписания (521 предписания за първото полугодие на 2017 г.) и са изпратени 385 уведомителни писма (485 писма за първото полугодие на 2017 г.).

Извършените проверки на самоосигуряващите се лица показват, че въпреки големия брой лица, попадащи в списъците за последващ контрол, те своевременно отстраняват допуснатите нередности.

Въз основа на отчетните данни може да се обобщи, че подборът на лицата, попадащи на последващ контрол е правилно извършен и не се допускат щети в големи размери на фондовете на държавното обществено осигуряване.

Критериите, по които се изготвят списъци за извършване на последващ контрол, се актуализират при промени в осигурителното законодателство, както и по мотивирани предложения от териториалните подразделения.

3. Медицинска експертиза на работоспособността

Медицинската експертиза включва: експертиза на временната неработоспособност; експертиза на трайно намалената работоспособност на лица в трудоспособна възраст, както и на лица, придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68 от КСО, които упражняват трудова дейност и не са им определени вид и степен на увреждане; експертиза на вида и степента на увреждане на деца до 16-годишна възраст и на лица, придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68 от КСО; потвърждаване или отхвърляне на професионалния характер на заболяванията.

Националният осигурителен институт осъществява контрол върху дейността на органите на медицинската експертиза чрез:

- лекарите, експерти по експертиза на временната неработоспособност/ инспекторите по осигуряването;
- медицинските комисии.

Във връзка с медицинската експертиза през 2018 г. са осъществени следните дейности:

- ❖ Въз основа на извършен анализ на резултатите от издадените болнични листове е съставен списък на лечебни заведения на които да се извършат проверки от контролните органи на НОИ.

❖ Изготвени са становища относно: Концепция за реформиране на системата за експертизата на работоспособността, във връзка с представянето и обсъждането ѝ на съвместно заседание на парламентарните комисии – по здравеопазване и по труда, социалната и демографската политика, Проект на Постановление за изменение и допълнение на Наредбата за медицинската експертиза, Проект на Постановление за изменение и допълнение на Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи, Проект за изграждане на електронно досие и реда за освидетелстване от териториалните експертни лекарски комисии (ТЕЛК) и Проект на Закон за предприятията на социалната и солидарна икономика и по Законопроекта за личната помощ.

❖ Разработени са таблици за продължителност на временната неработоспособност при най-често срещаните болести, разпределени по рубрики и подрубрики, както и при издадени болнични листове без прекъсване, по повод на болести от различни рубрики, с цел допълване на контролите, използвани в програмните продукти на ИС на НОИ (ИСЕОДД – Модул 2).

❖ Разработено задание за създаване на нов Модул с приложения за въвеждане на данни от решения на лекарските консултативни комисии (ЛКК), ТЕЛК, Националната експертна лекарска комисия (НЕЛК), ТЕЛК по решение на НЕЛК, Административните съдилища и ВАС, постановени по повод на обжалвани болнични листове, както и за допълнения към съществуващи работни справки и създаване на 9 нови справки към ИСЕОДД – Модул 2.

❖ Ежемесечната информация за разпределението на обжалваните експертни решения на ТЕЛК пред НЕЛК и постановените от НЕЛК експертни решения, разпределени по процент трайно намалена работоспособност, както и за резултатите от контролната дейност на лекарите-експерти по експертиза на временната неработоспособност към ТП на НОИ през 2018 г. е обобщена и анализирана. Резултатите са публикувани на вътрешната страница на института.

❖ Оказвана е методическа помощ на лечебни заведения по експертизата на работоспособността.

3.1. Експертиза на временната неработоспособност

Експертизата на временната неработоспособност се извършва от лекуващия лекар/лекар по дентална медицина, от лекарските консултативни комисии (ЛКК), от ТЕЛК и от НЕЛК.

Лекарите-експерти по експертизата на временната неработоспособност (Лекари, ЕВН) към ТП на НОИ извършват проверки на дейността на органите на медицинската експертиза на временната неработоспособност във връзка със събиране, установяване и изясняване на факти и обстоятелства, свързани със: спазване на правомощията на органите на медицинската експертиза по издаване на болнични листове; организацията на работа на органите на медицинската експертиза и лечебните заведения във връзка с издаването на болнични листове и решения по обжалването им; подаване в Електронния регистър на болничните листове и решенията по обжалването им (ЕРБЛРО) и съхраняване на данните от болничните листове и от решенията на ЛКК по повод обжалвани болнични листове; спазване на изискванията и реда при издаване на болнични листове и решения по обжалването им от органите на медицинската експертиза; промяна на данните по чл. 10 от Наредбата за реда за представяне в НОИ на данните от издадените болнични листове и решенията по обжалването им, както и по правомерността на издаване на болнични листове и необходимостта от предприемане на действия по чл. 112, ал. 1 и 2 от Закона за здравето. При извършване на проверките те имат право да изискват от органите на медицинската експертиза и лечебните заведения, да предоставят документи във връзка с издадени от тях болнични листове и решения по обжалването им и подадени данни в регистъра.

През 2018 г. е установено, че най-често срещаните пропуски и грешки са относно:

- издаване на болнични листове за временна неработоспособност с по-голяма продължителност от необходимата, за част от заболяванията;
- нарушаване на чл. 12, т. 6 от Наредбата за медицинската експертиза (НМЕ) – издаване на болничен лист за временна неработоспособност за заболяване, за което ТЕЛК/НЕЛК е определила 50 и над 50 на сто трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане.

Във връзка с това е проведена методическа дейност по разясняване на нормативните документи и по решаване на отделни случаи от практиката с лекари от лечебните заведения.

Резултатите от контролната дейност и динамиката на приетите, обжалваните и отменените болнични листове, както и на дела на отменените спрямо обжалваните болнични листове през периода 2015 – 2018 г. са показани на следващата таблица:

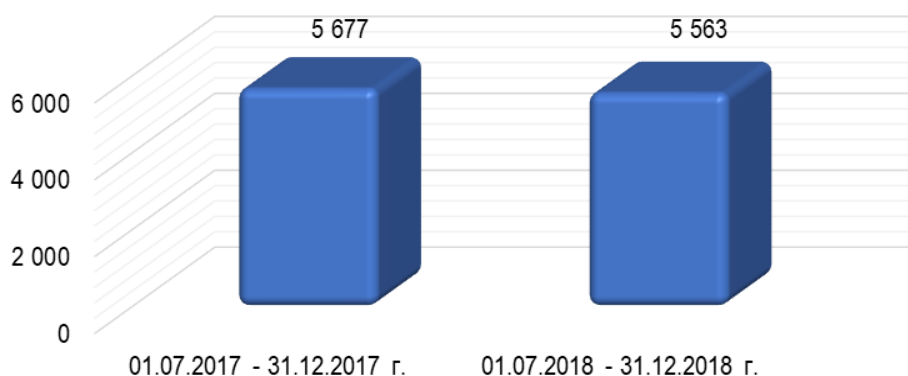
Таблица № 6 : Резултати от контролната дейност по експертизата на временната неработоспособност през периода 2015 – 2018 г.

Година	Приети болнични листове (бр.)	Обжалвани болнични листове (бр.)	Получен резултат по обжалвани болнични листове (бр.)	Отменени болнични листове (бр.)	Дял на отменените от обжалваните болнични листове
2015	2 679 142	18 515	14 897	3 658	24,6%
2016	3 096 272	15 968	15 189	3 657	24,1%
2017	3 127 154	14 556	13 484	3 845	28,5%
2018	3 299 650	9 514	6 710	2 419	36,1%

От данните за осъществената контролна дейност по експертизата на временната неработоспособност през периода 2015 – 2018 г. се установяват следните тенденции:

- Увеличава се броят на приетите болнични листове – през 2016 г. са приети с 417 130 (с 15,6%) болнични листове повече спрямо 2015 г., през 2017 г. са с 30 882 бр. (с 1,0%) повече спрямо предходната година, а през 2018 г. – със 172 496 (с 5,2%) по-висок брой;
- Намалява броят на обжалваните болнични листове, като през 2016 г. те са с 2 547 бр. (с 13,8%) по-малко спрямо 2015 г., през 2017 г. са с 1 412 бр. (с 8,8%) по-малко спрямо предходната година, а през 2018 г. – с 5 042 бр. (с 34,6%) по-малко;
- Делът на отменените болнични листове от обжалваните през 2016 г. леко намалява в сравнение със същия показател за 2015 г., през 2017 г. има нарастване с 4,4 процентни пункта спрямо предходната година, като през 2018 г. нарастването е със 7,6 п. п. спрямо предходната година.

На фигура № 3 са сравнени броят обжалвани болнични листове за второ шестмесечие на 2017 и 2018 г., с оглед проследяване осъществявания контрол върху данните от издадените болнични листове, с въвеждането на променените функционални изисквания на ЕРБЛРО от 01.05.2017 г. Обжалваните болнични листове през второто шестмесечие на 2018 г. са със 114 бр. по-малко спрямо същите за второто полугодие на 2017 г. Намаляват предприетите действия от лекарите-експерти по експертизата на временната неработоспособност по чл. 112, ал. 1 и 2 от Закона за здравето, с причина неспазване от органите на медицинската експертиза на определените им с Наредбата за медицинската експертиза правомощия по отношение на продължителността на временната неработоспособност.

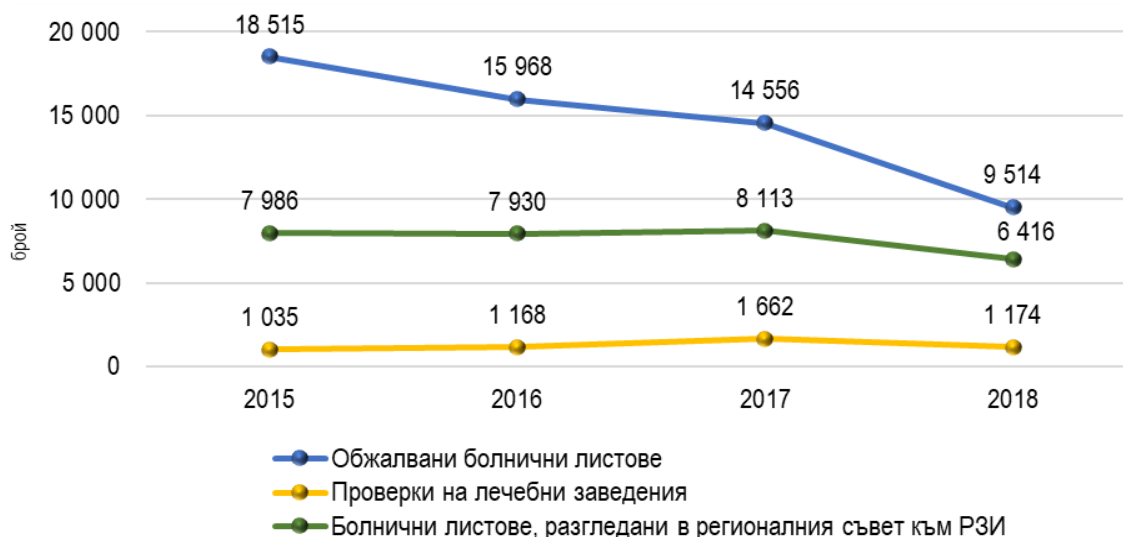
Фигура № 3 : Брой на обжалваните болнични листове за вторите шестмесечия на 2017 и 2018 г.

Резултатите от контролната дейност по експертизата на временната неработоспособност, осъществена от лекарите-експерти по експертиза на временната неработоспособност към ТП на НОИ, за периода 2015 – 2018 г., са отразени в следващата таблица.

Таблица № 7 : Резултати от обжалваните болнични листове през периода 2015 – 2018 г.

Година	Общ брой решения	Издадени от:			Общо за дни	Отменени болнични листове (бр.)	Отменени от:			Отменени дни
		Лекар (бр.)	ЛКК (бр.)	ЛКК по ЕР на ТЕЛК (бр.)			ЛКК (бр.)	ТЕЛК (бр.)	НЕЛК (бр.)	
2015	14 897	6 576	8 305	16	253 478	3 658	1 877	1 742	39	51 856
2016	15 189	6 597	8 401	191	275 377	3 657	1 908	1 674	75	55 612
2017	13 484	6 548	6 919	17	234 940	3 845	2 243	1 571	31	58 155
2018	6 710	3 139	3 351	220	109 689	2 419	1 193	1 029	197	38 542

През 2018 г. постановените решения по обжалвани болнични листове са с 6 774 по-малко спрямо предходната година. Органите на медицинската експертиза са отменили 2 419 болнични листове (36,1% от обжалваните) за 38 542 дни. Делът на отменените болнични листове от обжалваните е нараснал със 7,6 п. п. спрямо същия показател за 2017 г. (28,5%). От отменените болнични листове през 2018 г., 49,3% са отменени от ЛКК, 42,5% от ТЕЛК, а 8,1% – от НЕЛК. Резултатите показват увеличение на относителния дял на отменените болнични листове от ТЕЛК и от НЕЛК от всички отменени болнични листове спрямо същите показатели за 2017 г.

Фигура № 4 : Контролна дейност по експертизата на временната неработоспособност за периода 2015 – 2018 г.

През 2018 г. лекарите-експерти по експертиза на временната неработоспособност са извършили 1 174 проверки на лечебни заведения, при 1 662 проверки през 2017 г., или с 488 бр. по-малко. Участвали са при разглеждане на 6 416 болнични листове от регионалните съвети към РЗИ, по реда на чл. 111 от Закона за здравето.

3.2. Експертиза на трайно намалената работоспособност/вида и степента на увреждане

Към ТП на НОИ са изградени медицински комисии (МК) за преценка основателността на определените от ТЕЛК/НЕЛК: степен на трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане; причинна връзка; дата на инвалидизиране; срок на инвалидността и необходимост от чужда помощ на освидетелствани лица.

Контролът, осъществяван от МК, обхваща всички експертни решения (ЕР) на ТЕЛК с определена 50 и над 50 на сто трайно намалена работоспособност. МК вземат решения и по ЕР на НЕЛК, но те са незначителна част от общия брой и не оказват съществено влияние на общите резултати.

Количественият сравнителен анализ на контрола по експертизата на трайно намалената работоспособност/вида и степента на увреждане, осъществен от МК за периода 2015 – 2018 г., е отразен в следващата таблица.

Таблица № 8 : Контролна дейност на медицинските комисии за периода 2015 – 2018 г.

Година	Решения на МК (бр.)	Обжалвани пред НЕЛК/Административен съд София-град (бр.)	Дял на обжалваните ЕР от решенията на МК
2015	175 066	2 598	1,48%
2016	167 244	2 308	1,38%
2017	161 559	2 410	1,49%
2018	155 567	2 349	1,51%

Данните от контролната дейност на медицинските комисии за периода 2015 – 2018 г. показват следното:

- ❑ Намаление на решенията на МК с 19 499 бр. (с 11,1%) през 2018 г. спрямо 2015 г.
- ❑ Обжалваните ЕР на ТЕЛК през периода също намаляват – с 249 бр. (с 9,6%) през 2018 г. спрямо 2015 г.
- ❑ Делът на обжалваните пред НЕЛК/Административен съд София-град експертни решения от всички решения на МК през четиригодишния период е с относително близки стойности, които показват, че между 1,38 и 1,51 на сто от всички решения на МК се обжалват.

Таблица № 9 : Резултати от обжалвани експертни решения през 2018 г.

Общ брой	Решение на ТЕЛК/НЕЛК				Решение на НЕЛК/АССГ					
	50-70,99%	71-90%	над 90% без ЧП	над 90% с ЧП	Работоспособни	под 50%	50-70,99%	71-90%	над 90% без ЧП	над 90% с ЧП
545	258	210	49	28	11	40	264	158	44	28

Анализът на резултатите от обжалваните от МК експертни решения на ТЕЛК/НЕЛК през 2018 г. показва следното:

- ❑ Броят на лицата с трайно намалена работоспособност над 50 на сто, който дава право на пенсия за инвалидност намалява с 51 (с 9,4%);
- ❑ Броят на лицата с трайно намалена работоспособност над 70,99 на сто, която носи и допълнителни социални придобивки намалява с 57 (с 19,9%);
- ❑ Определени като работоспособни са 11 лица.

4. Профилактика и рехабилитация

Ежегодно със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване се определят средства, които да се разходват за тази дейност по условия и ред, регламентирани в Наредба № 1 от 2007 г. за ползване и изплащане на паричните помощи за профилактика и рехабилитация.

През 2018 г. по-важните дейности, свързани с разходването на паричните помощи за профилактика и рехабилитация, са следните:

- ❖ Изготвен е анализ за изпълнението на дейността по профилактика и рехабилитация през 2017 г. и разчети за определяне на условията за финансирането ѝ през 2018 г.;
- ❖ Водена е кореспонденция за събиране на информацията, необходима за подготовка на договорите с юридическите лица за провеждане на дейността през годината;
- ❖ Създадена е необходимата организация за стартиране на дейността на ТП на НОИ, свързана с издаване на удостоверения за ползване на паричните помощи за профилактика и рехабилитация;
- ❖ На интернет страницата на НОИ са публикувани изготвените материали за провеждане на дейността по профилактика и рехабилитация през 2018 г.

През годината са сключени договори с 18 юридически лица за общо 49 изпълнители на дейността по профилактика и рехабилитация. Те са разположени на територията на 17 области – София-град, София-област, Пловдив, Варна, Бургас, Сливен, Ловеч, Габрово, Монтана, Пазарджик, Стара Загора, Добрич, Благоевград, Кюстендил, Велико Търново, Хасково и Смолян. По брой изпълнители и съответно с най-висок относителен дял е област Пловдив със 7 изпълнители (14,3% от общия брой), областите София-град и Бургас с по 6 изпълнители (с по 12,2% от общия брой), Пазарджик с 4 изпълнители (8,2% от общия брой), София-област, Смолян, Стара Загора, Благоевград и Монтана с по 3 изпълнители (с по 6,1 % от общия брой).

Информация за броя на сключените договори и изпълнителите на дейността за периода 2015 – 2018 г. е отразена в следващата таблица:

Таблица № 10 : Сключени договори и изпълнители на дейността за периода 2015 – 2018 г.

Година	Сключени договори (бр.)	Изпълнители на дейността (бр.)
2015	14	43
2016	18	48
2017	18	49
2018	18	49

Отчитането на резултатите от дейността по показателите „брой издадени удостоверения“, „изплатени и неизплатени фактури (брой и стойност)“, „изразходвани средства (общо и по фондове) за диагностични и терапевтични процедури“ и „нощувки и частична парична помощ за хранене“ се извършва по електронен път. С програмата се отчитат и показатели като пол, възраст и изход от лечението, като информацията се предоставя по избрани показатели за всеки желан период от провеждането на дейността.

Издадените удостоверения за ползване на паричната помощ за профилактика и рехабилитация през последните четири години, както и териториалните поделения с най-много издадени удостоверения са представени в таблица № 11.

Таблица № 11 : Териториални поделения на НОИ, издали най-голям брой удостоверения за периода 2015 – 2018 г.

ТП на НОИ	2015 г.		2016 г.		2017 г.		2018 г.	
	Брой	Дял от общия брой	Брой	Дял от общия брой	Брой	Дял от общия брой	Брой	Дял от общия брой
София-град	5 419	13,7%	5 711	13,5%	5 822	12,7%	6 079	12,7%
Пловдив	3 950	10,0%	4 214	10,0%	4 718	10,3%	4 736	10,3%
Стара Загора	2 839	7,2%	3 164	7,5%	3 444	7,5%	3 257	7,5%
Варна	2 146	5,4%	2 363	5,6%	2 475	5,4%	2 596	6,0%
Бургас	2 162	5,5%	2 148	5,1%	2 435	5,3%	2 322	5,0%
Благоевград	1 384	3,5%	1 635	3,9%	1 983	4,3%	2 102	5,0%
Общ брой издадени удостоверения	39 782	–	42 619	–	46 335	–	46 480	–

Осъществяван е текущ и периодичен контрол върху направените разходи за профилактика и рехабилитация с оглед определяне на датата за прекратяване на издаването на удостоверения за ползване на паричната помощ. Изготвени са предложения и уведомителни писма от ЦУ на НОИ до изпълнителите на дейността и до ТП за приключване на дейността по профилактика и рехабилитация, поради изчерпване на средствата, предвидени в бюджета на държавното обществено осигуряване за 2018 г.

Длъжностните лица, които издават удостоверенията, извършват съпоставка на данните от служебните бележки, удостоверяващи осигурителните права на лицата, с данните, отразени в регистрите на НОИ. Лекарите-експерти по експертизата на временната неработоспособност/инспекторите по осигуряването, проверяват за наличие на съответствие между диагнозите, отразени в медицинските направления и профилните възможности, и противопоказанията за извършване на профилактика и рехабилитация при изпълнителите на дейността.

Контролът по изразходваните средства на държавното обществено осигуряване се осъществява от ТП на НОИ, на територията на което се намират изпълнителите на дейността. Условиата, редът и сроковете на извършване на контрола в ТП и при изпълнителя на дейността

са уредени с Инструкцията за контролната дейност по ползването и изплащането на паричните помощи за профилактика и рехабилитация.

Таблица № 12 : Резултати от извършената контролна дейност в периода 2015 – 2018 г.

Година	Извършени проверки (бр.)	Съставени ревизионни актове за начет (бр.)	Начети на обща стойност (лв.)
2015	128	38	6 991,03
2016	138	28	4 818,37
2017	147	39	6 906,82
2018	147	31	4 019,40

5. Трудови злополуки и професионални болести

Във връзка с дейностите по установяване, разследване и регистриране на трудовите злополуки през 2018 г. в ТП на НОИ са обработени 3 100² декларираните трудови злополуки. Открити и окомплектовани са 2 914 досиета за признати трудови злополуки. Злополуките, които не са признати за трудови са 124. По преценка на длъжностните лица от ТП са проведени разследвания на повече от 429 злополуки. Извършени са 92 разследвания на смъртни трудови злополуки. Останалите разследвания са на злополуки с вероятна инвалидност и на злополуки с по-леки последствия, при които е било необходимо допълнително уточняване на осигурителния статус на пострадалите лица, данните подадени с декларацията за трудова злополука, причините и обстоятелствата при които са станали. Резултатите от разследването са оформени в протоколи. Оперативната информация за регистрираните през 2018 г. трудови злополуки е предоставена на Министерство на труда и социалната политика, ИА „Главна инспекция по труда“ и други заинтересовани органи и организации.

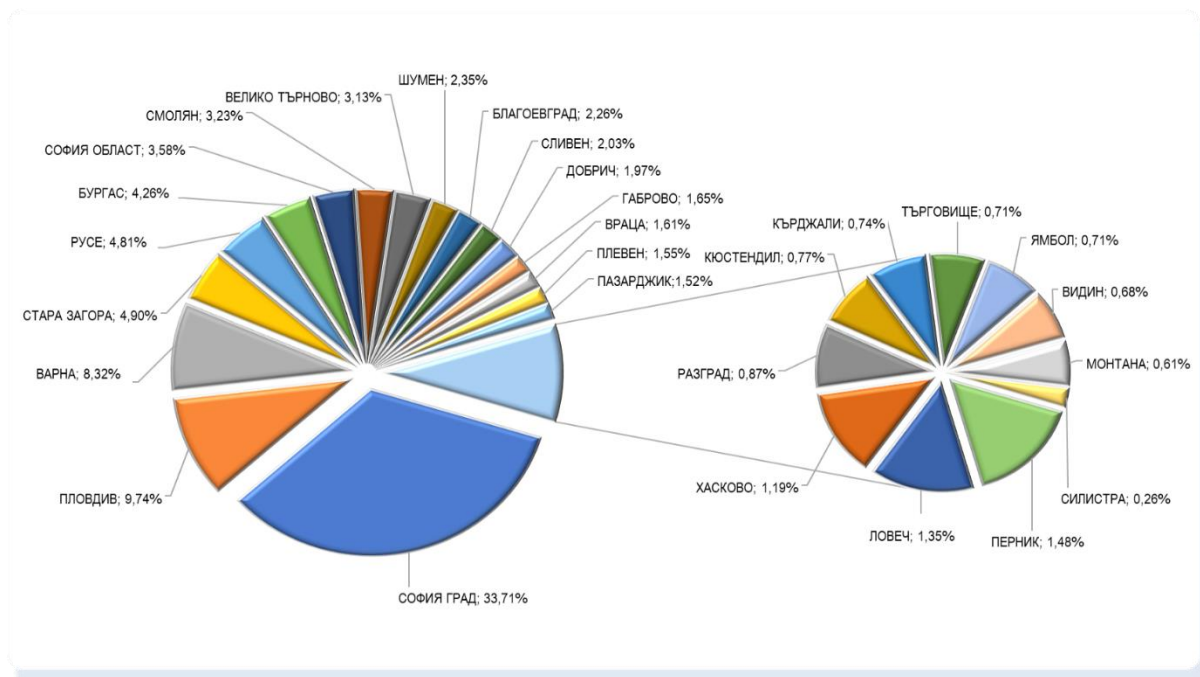
Таблица № 13 : Съставени протоколи за разследвани трудови злополуки през 2018 г. по ТП на НОИ

ТП на НОИ	Протоколи (бр.)	ТП на НОИ	Протоколи (бр.)
Благоевград	11	Пловдив	48
Бургас	26	Разград	8
Варна	33	Русе	12
Велико Търново	8	Силистра	4
Видин	4	Сливен	12
Враца	9	Смолян	8
Габрово	5	София-град	82
Кърджали	7	София-област	11
Кюстендил	15	Стара Загора	20
Ловеч	6	Добрич	14
Монтана	8	Търговище	8
Пазарджик	13	Хасково	12
Перник	12	Шумен	11
Плевен	13	Ямбол	5

Най-голям брой декларации за трудови злополуки са подадени в следните ТП на НОИ: София-град – декларираните 1 045 и признати за трудови злополуки 1 008; Пловдив – декларираните 302 и признати 274; Варна – декларираните 258 и признати 239; Стара Загора – декларираните 152 и признати 148; Русе – декларираните 149 и признати 141 и Бургас –

² Не са включени декларираните трудови злополуки от дейностите отбрана, обществен ред и сигурност и пожарна безопасност и защита при бедствия.

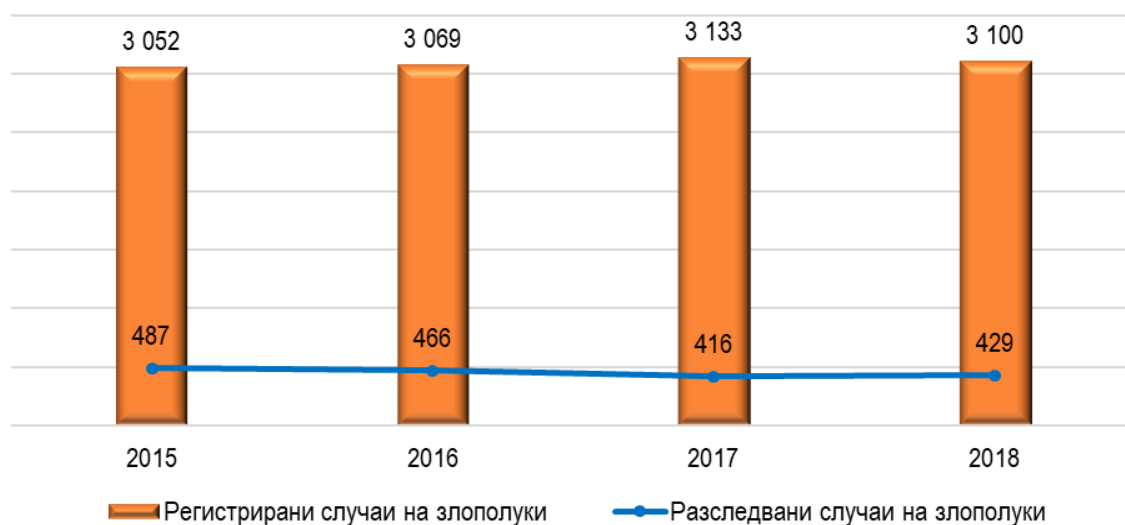
декларирани 132 и признати 122. Всички издадени протоколи и разпореждания от ТП на НОИ са изпратени по електронен път в ЦУ, с цел осъществяване на контрол по качеството и осигуряване на методическа помощ. Процентното разпределение на подадените декларации през 2018 г. по ТП на НОИ е показано в следващата графика:

Фигура № 5 : Разпределение на подадените декларации за трудови злоупотреби през 2018 г. по ТП на НОИ

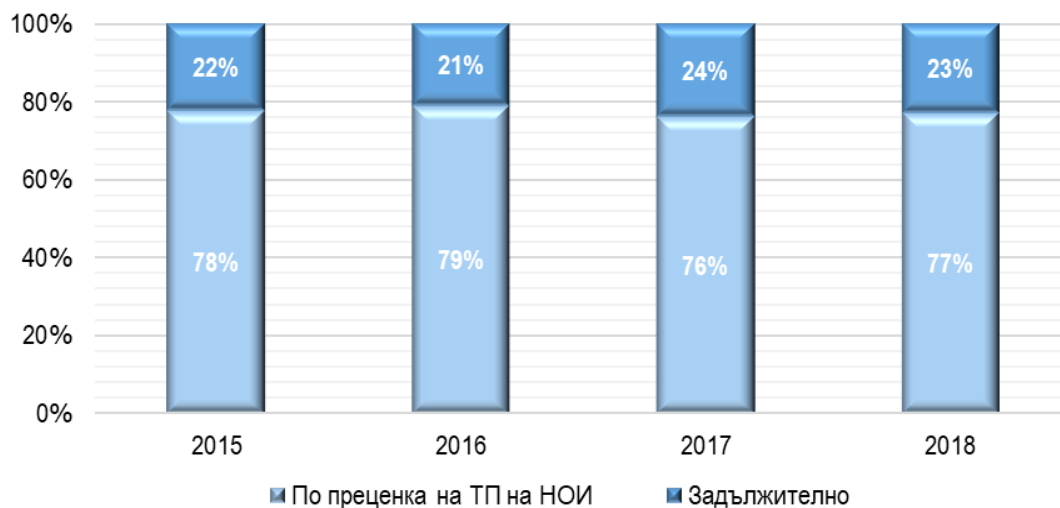
Данните за периода 2015 – 2018 г. показват, че са регистрирани 12 354 злоупотреби от които 1 798 са разследвани от ТП на НОИ. Сравнителният анализ на годишните оперативни данни за периода 2015 – 2017 г. отчита тенденция на увеличаване на декларираните злоупотреби и тенденция на намаляване на разследваните случаи. През 2018 г. са декларирани 33 злоупотреби по-малко и са разследвани 13 случая повече от 2017 г. Делът на разследваните злоупотреби от общия брой декларирани е 16% за 2015 г., 15% за 2016 г., 13% за 2017 г. и 14% за 2018 г.

Годишното разпределение на регистрираните и разследваните злоупотреби е представено на следващата фигура:

Фигура № 6 : Регистрирани и разследвани случаи на злоупотреби за периода 2015 – 2018 г. (бр.)

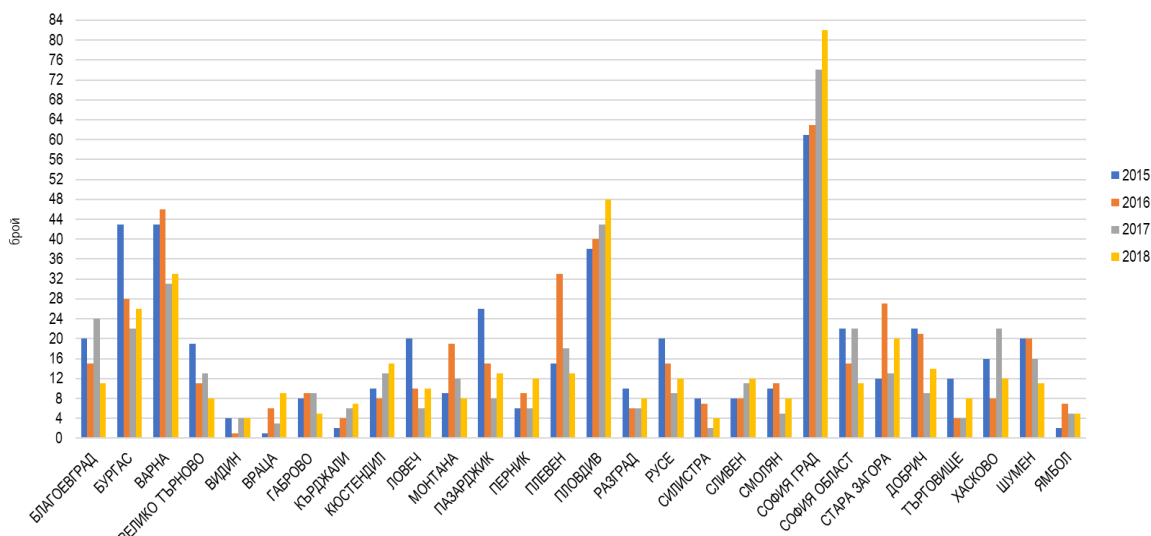
Задължително разследване от териториалните поделения на НОИ, съвместно с инспекцията по труда, комитетите и групите по условия на труд и други компетентни органи в зависимост от случая, е проведено на смъртните злополуки, злополуки с повече от трима пострадали и злополуки за които има основание да се предполага, че ще доведат до трайно намалена работоспособност. Териториалните поделения на НОИ по своя преценка са разследвали и други злополуки освен посочените. Съотношението между двата вида основания за разследване е посочено на фигура № 7.

Фигура № 7 : Съотношение между основанията за разследване на злополуките за периода 2015 – 2018 г.

Най-много разследвани злополуки за периода 2015 – 2018 г. са извършени от следните ТП на НОИ: София-град – 280; Пловдив – 169; Варна – 153; Бургас – 119 и Плевен – 79.

Тенденция на увеличаване броя на разследванията се наблюдава в териториалните поделения София-град, Пловдив, Кърджали, Сливен и Кюстендил. Намаляват разследванията в Шумен, Монтана и Велико Търново. Повече разследвания на злополуки през 2018 г. спрямо предходната година са извършени в Бургас, Варна, Враца, Кърджали, Кюстендил, Ловеч, Пазарджик, Перник, Пловдив, Разград, Русе, Силистра, София-град, Стара Загора, Добрич и Търговище. Разпределението на разследваните злополуки е показано на фигура № 8.

Фигура № 8 : Разпределение на разследваните злополуки от ТП на НОИ по години

В следващата таблица са отразени данните от годишната оперативна информация за трудовите злополуки за периода 2015 – 2018 г.

Таблица № 14 : Оперативна информация за трудовите злополуки за периода 2015 – 2018 г. (бр.)

ГОДИНА	Трудови злополуки			ТЗ, станали с жени			Трудови злополуки, предизвикали:					Загубени календарни дни				Общ брой подадени декларации			Злополуки, неприети за трудови	Декларирани злополуки в процес на разследване	
	общо	по чл. 55, ал. 1 от КСО	по чл. 55, ал. 2 от КСО	общо	по чл. 55, ал. 1 от КСО	по чл. 55, ал. 2 от КСО	инвалидност		смърт			общо	от ТЗ, станали с жени	от ТЗ по чл. 55, ал. 1 от КСО	от ТЗ по чл. 55, ал. 1 от КСО, станали с жени	общо	за ТЗ по чл. 55, ал. 1 от КСО	за ТЗ по чл. 55, ал. 2 от КСО			
							по чл. 55, ал. 1 от КСО	станали с жени общо	общо	по чл. 55, ал. 1 от КСО	станали с жени общо										
2015	2 880	2 384	496	1 039	685	354	5	5	1	104	85	10	155 486	55 718	126 919	34 936	3 052	2 385	496	82	89
2016	2 848	2 257	591	1 137	707	430	10	8	2	88	71	7	144 406	59 255	1125 46	35 109	3 069	2 260	592	114	103
2017	2 911	2 318	593	1 176	732	444	6	6	1	94	79	10	193 017	77 451	151 278	44 933	3 133	2 318	593	134	88
2018	2 914	2 357	557	1 140	740	400	7	6	2	92	76	10	193 045	742 80	155 354	45 919	3 100	2 357	557	124	62

През месеците април, юли и октомври е публикувана информация за съответното тримесечие, полугодие, деветмесечие на 2018 г., съдържаща разпределение на трудовите злополуки по икономически дейности, вид, последици, пол, общо за страната и по териториални поделения на НОИ.

Събрана и обработена е информация за трудовите злополуки, декларирани през 2017 г. [На интернет страницата на НОИ](#) и в [Бюлетин на НОИ бр. 1/2018](#) е публикувана и годишната оперативна информация за 2017 г.

Окончателните статистически данни за трудовите злополуки за 2016 г. са предоставени на МТСП, НСИ, ИА „ГИТ“, МОТ и Евростат. Статистическата информация за трудовите злополуки, декларирани през 2016 г. е обработена до 30.06.2018 г. В нея се съдържат данни за броя, разпределението и показателите за тях. За изчисляване на показателите за отчитане на трудовите злополуки са използвани данни на НОИ, за средно списъчния брой на осигурените за трудова злополука и професионална болест лица и отработените човекочасове, както по икономически дейности, така и по териториални поделения на НОИ за 2016 г. Обобщената статистическа информация за трудовите злополуки, декларирани през 2016 г. е разработена като [електронна книга](#) и е публикувана на интернет страницата на института.

На базата на окончателната статистическа информация за трудовите злополуки за периода 2014 – 2016 г. са изчислени:

- коефициентът на честота и коефициентът на тежест на трудовите злополуки, които се включват при диференциране на размера на осигурителните вноски по групи икономически дейности в зависимост от степента на риска. Определянето на диференцираните вноски за фонд „ТЗПБ“ на ДОО и включването им като приложение към бюджета на ДОО за 2019 г. е съгласно Методиката за реда и начина на определяне размера на осигурителната вноска за трудова злополука и професионална болест (обн., ДВ, бр. 103 от 2004 г.);
- коефициентът на трудов травматизъм за прилагане през 2019 г., съгласно Наредба за задължително застраховане на работниците и служителите за риска „трудова злополука“ (обн., ДВ, бр. 15 от 2006 г.). Данните за икономическите дейности с коефициент на трудов травматизъм, равен или по-висок от средния за страната са предоставени на министъра на труда и социалната политика.

Осъществяван е методически контрол от ЦУ на НОИ на съставените през 2018 г. протоколи и е оказвана експертна помощ на ТП при разследване на трудовите злополуки и проучване на професионалните болести.

Изготвена е статистическа информация за трудовите злополуки за периода 2008 – 2017 г. и е предоставена на Националния статистически институт за изпращане в МОТ.

Подготвени са материали и предложения, които да бъдат включени в Националната програма за безопасност и здраве при работа 2018 – 2020 г. Подадени са данни за трудовия травматизъм и за изпълнените от НОИ дейности.

Обработена е информацията за трудови злополуки, необходима за определяне на размерите на осигурителните вноски за фонд „ТЗПБ“ на ДОО по групи икономически дейности за прилагане през 2019 г.

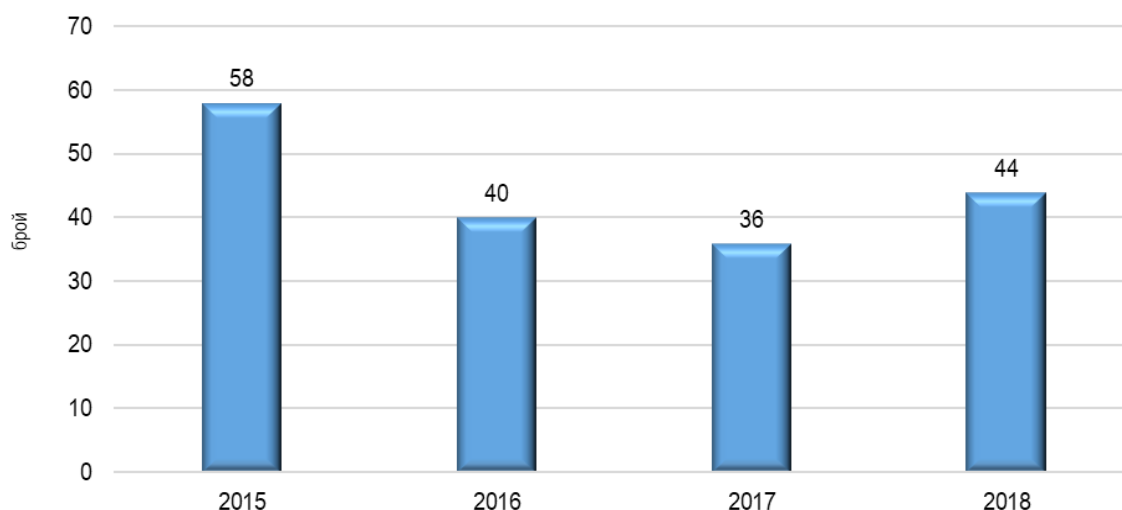
Изготвен е отчет на изпълнението на задачите на НОИ, включени в Националната статистическа програма на НСИ за 2017 г. Направени са предложения за задачи на НОИ, които да бъдат включени в Националната статистическа програма за 2018 г.

По повод на сключения договор между НОИ и Българска минно-геоложка камара за „Предоставяне на оперативна информация от регистрите на НОИ, съдържаща данни за трудовите злополуки, осигурените лица и осигурителния доход“, всяко тримесечие са изготвяни и предоставяни съответните данни.

Организиран и проведен е семинар на тема „Партньорство и сътрудничество с националните институции при разследване на трудови злополуки и професионални болести. Изготвяне на специализираните информационни системи и вътрешни комуникационни канали на НОИ за регистриране на информацията за трудови злополуки и професионални болести“.

През 2018 г. в териториалните поделения на НОИ са получени общо 59 бързи известия със съмнение за професионална болест. Открити са 49 досиета за професионални болести, а при 10 случая производството е прекратено поради неспазване на условията за съобщаване.

Заболелите лица със съмнение за професионален характер на заболяванията са 44 души. Запазва се установеното в предходните години ниско ниво на случаите със съмнение за професионална болест (фигура № 9).

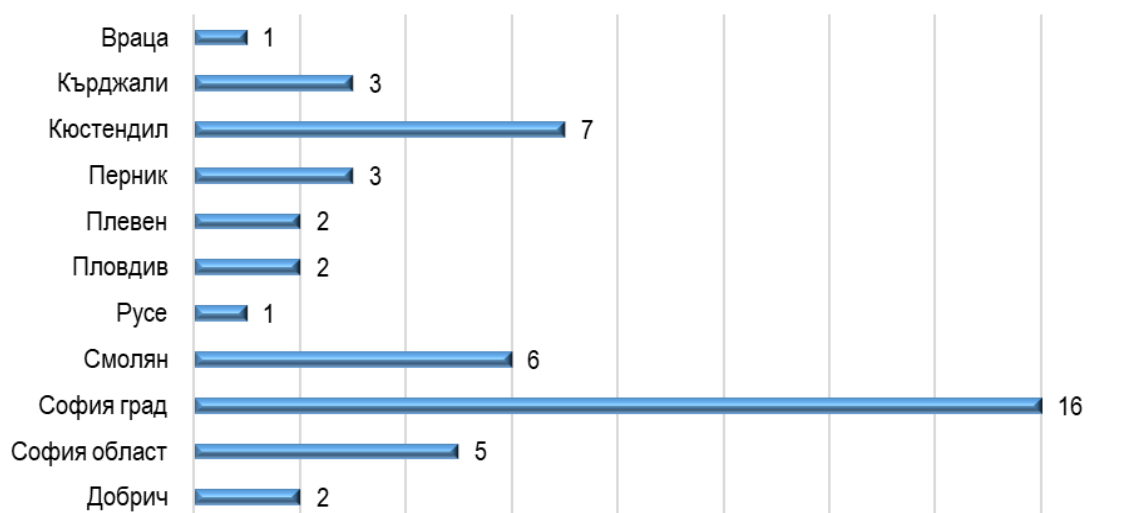
Фигура № 9 : Лица със съмнение за професионална болест за периода 2015 – 2018 г.

Най-много открити досиета по получени бързи известия през 2018 г. има в ТП на НОИ София-град и София-област – по 8. Следват Пловдив – 7, Перник – 6, Смолян – 5, Кюстендил – 5, Кърджали – 3, Плевен – 2, Благоевград, Враца, Добрич, Ловеч и Русе – по 1. Отказ за разглеждане на бързи известия и издаване на заповед за прекратяване на производството са извършени от ТП на НОИ: София-град – 7, Кюстендил, Пловдив и Разград – 1. В останалите 14 ТП на НОИ не са получени бързи известия за съмнение за професионална болест.

Структурата на професионалната патология през 2018 г. показва, че най-много бързи известия са изпратени за:

- увреждания на опорно-двигателния апарат и периферната нервна система – 23 случая, като тези от физическо натоварване са 14, а тези, свързани с въздействие на вибрации – 9;
- белодробни заболявания – 20 случая, от тях 7 случая на силикоза, 3 случая на токсична белодробна фиброза; 2 случая на талкоза, 2 случая на сидероза; 2 случая на смесена пневмокониоза; 2 случая на хроничен бронхит, 1 случай на алуминоза и 1 случай на хиперсензитивен пневмонит;
- загуба на слуха от шумово въздействие – 4 случая;
- по 1 случай за: кожни заболявания (алергичен контактен дерматит) и токсична церебрастения.

През 2018 г. от териториалните поделения на НОИ са изготвени общо 48 протокола за извършено проучване на случаи със съмнение за професионална болест. От тях 39 са по бързи известия, получени през текущата 2018 г. и 9 по бързи известия, получени в края на предходната 2017 г. Изготвените протоколи по териториални поделения на НОИ са както следва: София-град – 16, Кюстендил – 7, Смолян – 6, София-област – 5, Кърджали – 3, Перник – 3, Добрич – 2, Плевен – 2, Пловдив – 2, Враца и Русе по 1.

Фигура № 10 : Разпределение на изготвените протоколи по ТП на НОИ през 2018 г. (бр.)

През 2018 г. сътрудничеството и партньорството с министерства, ведомства и социални партньори, се изразява в редовно участие в заседанията на Националния съвет по условия на труд към министъра на труда и социалната политика. Представители са участвали в заседанията на Управителния съвет на фонд „Условия на труд“ за вземане на решения по изразходване на средствата, трансферирани от НОИ, по дейности за реализиране целите на годишната програма на ФУТ, както и в специализирани комисии към фонд „Условия на труд“ за разглеждане на проекти за подобряване условията на труд и диагностика на професионалните болести. Взето е участие в Националната конференция по безопасност и здраве при работа, проведена по повод двегодишната кампания на Европейската агенция за безопасност и здраве при работа „Здравословните работни места управляват опасните вещества“.

Подготвени са данни за изпълнението на задълженията на НОИ във връзка с ратифицирани конвенции в съответствие с чл. 22 от устава на МОТ, които са предоставени на МТСП.

Предоставена е информация и данни за изготвяне на проект на Доклад на Република България относно практическото прилагане на Директива 89/391/ЕИО за въвеждане на мерки за насърчаване подобряването на безопасността и здравето при работа, нейните специални директиви и директиви 2009/148/ЕО, 91/383/ЕИО, 92/29/ЕИО и 94/33/ЕО за периода 2013 – 2017 г.

Изготвени са окончателните статистически данни за регистрираните трудови злополуки и професионални болести през 2016 г. – данни и мета данни, които са изпратени на Евростат. Направена е статистическа обработка и са определени причините за смърт при починали лица с регистрирани професионални болести и трудови злополуки през 2016 г. Извършен е обмен на информация между НОИ и НСИ по VPN-канал.

III. ЕВРОПЕЙСКИ РЕГЛАМЕНТИ И МЕЖДУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Националният осигурителен институт е компетентната българска институция и служба за връзка по прилагане разпоредбите на Регламент (ЕО) № 883/2004, Регламент (ЕО) № 987/2009, Регламент (ЕИО) № 1408/71, Регламент (ЕИО) № 574/72 и международните договори в областта на социалното осигуряване и социалната сигурност по отношение на:

- Паричните обезщетения за болест, майчинство и помощите при смърт;
- Паричните обезщетения за безработица;

- Пенсиите за старост, инвалидност и наследствените пенсии.

Преценката на права на парични обезщетения за безработица, болест, майчинство и помощите при смърт се извършва от териториалните поделения на НОИ.

Кореспонденцията с чуждестранните осигурителни служби по въпросите, свързани с паричните обезщетения за безработица, болест, майчинство и помощите при смърт; издаването и изискването на структурирани електронни документи (СЕД) и преносими документи (ПД) в тази област се извършва от обособено звено в централно управление. Преценката на пенсионни права и кореспонденцията с чуждестранните осигурителни служби се извършва от:

- Съответното териториално поделение на НОИ – за лицата с постоянен и настоящ адрес в Република България;
- Дирекция „Европейски регламенти и международни договори“ в ЦУ на НОИ – за лицата с постоянно пребиваване в друга държава-членка на ЕС/ЕИП или държава, с която се прилага международен договор в областта на социалното осигуряване и социалната сигурност.

Дейността по прилагане на европейските регламенти и двустранните договори в областта на социалното осигуряване и социалната сигурност, по които Република България е страна, през 2018 г. може да бъде обобщена в следните направления:

1. Краткосрочни обезщетения по европейски регламенти и международни договори

Националният осигурителен институт организира и координира дейността по отпускане, изменение, спиране, прекратяване, възобновяване и изплащане на краткосрочните обезщетения по регламентите на Европейския съюз и международните договори в областта на социалното осигуряване. Информацията относно изготвените документи в изпълнение на дейностите по обработване на структурирани електронни документи и преносими документи, писма до лица, осигурителни служби в други държави и ТП на НОИ, отговори на запитвания и становища за периода от 2015 до 2018 г. е посочена в таблицата, като следва:

Таблица № 15 : Показатели, свързани с краткосрочните обезщетения по европейските регламенти и международните договори за периода 2015 – 2018 г.

№	Показатели	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
1.	Брой изготвени документи по обработване на структурирани електронни документи и преносими документи, писма до лица, осигурителни служби в други държави и ТП на НОИ, отговори на запитвания и становища	15 177	18 280	28 733	18 314
2.	Брой насочени документи, съобразно справочния модул на АИС „Архимед“ (профил LOCAL)	136	162	233	237
3.	Брой изнесени към държави-членки от ЕС/ЕИП парични обезщетения за безработица, отпуснати по законодателството на Република България	115	83	75	51
4.	Брой изнесени парични обезщетения за безработица от други държави-членки на ЕС/ЕИП в Република България	283	235	365	530
5.	Брой лица, за които са изпратени искания за възстановяване размера на изплатените в Република България парични обезщетения за безработица, които по време на последната си заетост в ДЧ са пребивавали в Република България	4 731	6 345	9 673	14 001
6.	Брой лица, за които са получени искания за възстановяване размера на изплатените в друга ДЧ парични обезщетения за безработица, които по време на последната си заетост в Република България са пребивавали в другата ДЧ	26	44	8	11
7.	Брой издадени формуляри РБ/РМ 101, във връзка с прилагане разпоредбите за приложимото законодателство на Договора между Република България и Република Македония за социално осигуряване	8	5	27	4
8.	Брой изготвени отговори на запитвания, свързани с краткосрочните обезщетения по европейските регламенти и международните договори на запитвания, получени по електронната поща	106	128	332	173

2. Пенсионно осигуряване по европейски регламенти и международни договори

Във връзка с отпускането, изменянето, спирането, прекратяването, възобновяването на и изплащането на пенсии по регламенти на Европейския съюз и международни договори в областта на социалното осигуряване на лица, които пребивават в чужбина за периода 2015 – 2018 г. са реализирани следните дейности:

Таблица № 16 : Показатели, свързани с отпускане на пенсии по европейски регламенти и международни договори за периода 2015 – 2018 г.

№	Показатели	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
1.	Брой изготвени разпореждания за пенсии и добавки	3 837	4 268	4 315	3 996
2.	Брой изготвени формуляри по европейски регламенти и двустранни договори	7 175	6 960	7 383	7 683
3.	Брой изпратени писма	20 333	22 977	23 200	23 652
4.	Брой лица, за които са прехвърлени суми към институции на ЕС, ЕЦБ и ЕИБ, съответстващи на актюерския еквивалент на придобити в България пенсионни права	31	40	33	24
5.	Брой лица, за които са изготвени справки за предварителен размер на актюерския еквивалент на пенсионните им права във връзка с прехвърляне на пенсионни права към институции на ЕС, ЕЦБ и ЕИБ	44	53	47	29

Информация за броя на пенсионерите, на които Националният осигурителен институт изплаща пенсии по европейски регламенти и международни договори, е показана в следващата таблица:

Таблица № 17 : Брой пенсионери, на които НОИ изплаща пенсии по европейски регламенти и международни договори за периода 2015 – 2018 г. (към 31 декември на съответната година)

№	Брой пенсионери	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
1.	Брой пенсионери, живеещи постоянно в чужбина и получаващи български пенсии, изплащани от НОИ, в т.ч.:	27 231	27 817	27 881	28 027
1.1.	Пенсионери, пребиваващи в държавите – членки на ЕС и в държавите, с които се прилагат двустранни международни договори в областта на социалната сигурност	10 008	11 035	11 760	12 617
1.2.	Пенсионери живеещи в Република Турция и получаващи пенсии по Споразумението с Република Турция	17 223	16 782	16 121	15 410
2.	Брой пенсионери, получаващи чужди пенсии в България, изплащани с посредничеството на НОИ, в т.ч.:	8 378	8 623	8 878	9 101
2.1.	Пенсионери, получаващи пенсия от Германия	2 553	2 470	2 552	2 621
2.2.	Пенсионери, получаващи пенсия от Руската федерация	4 917	5 167	5 337	5 426
2.3.	Пенсионери, получаващи пенсия от Украйна	809	870	877	926
2.4.	Пенсионери, получаващи пенсия от Република Молдова	99	116	112	128

3. Методическа дейност, процесуално представителство и контрол

Във връзка с осъществяването на методическата дейност по прилагането на регламентите на Европейския съюз и международните договори в областта на социалното осигуряване през 2018 г. са обработени 2 822 документи. На ТП НОИ са предоставени 12 указателни писма и информация предоставена от чужди компетентни институции.

По конкретни казуси и по принципни въпроси са изготвени 208 становища, а предоставените отговори на запитвания, постъпили по електронната поща са 254.

Извършен е контрол на 34 конкретни досиета от ТП на НОИ, чрез изискване на информация и преценка относно правилността и законосъобразността на предприетите действия от длъжностните лица.

На българския СОЛВИТ център е предоставена информация по 131 случая във връзка

с прилагане на европейските регламенти в областта на социалната сигурност относно пенсиите.

За периода 2015 – 2018 г. са изготвени 265 проекта на решения на управителя на НОИ, разпределени както следва:

Таблица № 18 : Изготвени проекти на решения на управителя на НОИ за периода 2015 – 2018 г.

Изготвени проекти на решения на управителя на НОИ	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Общ брой решения, в т.ч.:	58	65	69	73
Решения, с които е отхвърлена жалбата като неоснователна	55	61	66	70
Решения, с които частично е уважена жалбата	1	–	–	–
Решения, с които е отменено издаденото разпореждане	–	2	1	–
Решения, с които е прекратено производството по обжалване и жалбата е оставена без разглеждане, поради пропуснат срок	2	2	2	3

Информация за осъщественото процесуално представителство по дела и спорове касаещи въпроси във връзка с европейски регламенти и международни договори е представена в таблицата, както следва:

Таблица № 19 : Процесуално представителство за периода 2016 – 2018 г.

Процесуално представителство	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Общ брой дела	35	31	24
1. Приключили дела, в т. ч.:	17	12	15
○ Решени в полза на НОИ	8	8	9
○ Прекратено производство по жалбата на лице	7	2	1
○ Отменени решения на управителя на НОИ	2	2	5
2. Неприключени производства, в т. ч.:	18	19	9
○ В Административен съд София-град		13	6
○ Във Върховен административен съд		6	3

IV. ОСИГУРИТЕЛЕН АРХИВ

Дейността на осигурителния архив на НОИ е регламентирана с разпоредбата на чл. 5, ал. 10 от Кодекса за социално осигуряване, съгласно която при прекратяване на дейността на осигурителите, които нямат правопреемник, разплащателните ведомости се предават в съответното териториално поделение на Националния осигурителен институт, освен ако в закон не е определен друг ред за съхраняването им.

Разработването на нормативни актове по цялостното функциониране на осигурителния архив на НОИ и указания за прилагането им се извършват от обособено звено на централно ниво, което организира, ръководи и контролира дейността по приемане, съхранение и използване на разплащателните ведомости и трудовоправни документи, доказващи трудов/осигурителен стаж и осигурителен доход. През 2018 г. дейността може да бъде систематизирана в следните направления:

1. Методология на осигурителния архив

Методологическото обезпечаване на дейността през годината включва изготвянето на указания и становища по конкретни въпроси от териториалните поделения на НОИ, касаещи процедурите за издаване на дубликати и копия на удостоверения за осигурителен стаж и доход, заявяване на административни услуги чрез пълномощник с адвокатско пълномощно, относно спазване срока за издаване на удостоверения за осигурителен стаж и доход в случаите, когато в териториалното поделение, в което е регистрирано искането за издаване на съответните удостоверителни документи се установи, че друго ТП на НОИ е компетентно да ги издаде и други.

Въз основа на служебни проучвания са изготвени отговори и е оказано съдействие на осигурените лица по издирване на архивните документи на прекратени осигурители, за които няма данни в информационната система на НОИ за разплащателните ведомости. Създадената добра практика, свързана с набиране на информация за местонахождение на документите на закрити предприятия с правопреемник, подпомага процеса по обслужване на гражданите.

През годината е осъществяван постоянен контрол на ежемесечните показатели по дейността на осигурителния архив и по спазване на законоустановения срок на издадените от ТП на НОИ удостоверения за трудов/осигурителен стаж и доход и за просрочените такива. Издаването на удостоверения за направени осигурителни вноски и зачетен осигурителен стаж, на основание §13 от ПЗР на КСО и през 2018 г. е извършвано в законоустановения срок. Приоритетно са обработвани служебните искания на длъжностни лица по пенсионното осигуряване за издаване на този вид удостоверения.

В изпълнение на Решение на МС относно изпълнението на мерки за промяна и подобряване на административното обслужване за гражданите и бизнеса и дадените препоръки, бяха извършени необходимите вписвания и промени по услугите, касаещи дейността на осигурителния архив на НОИ, налични в Административния регистър на Интегрираната информационна система на държавната администрация (ИИСДА). В тази връзка бяха утвърдени от управителя образци на формуляри, свързани с дейността по приемане, съхраняване и използване на разплащателните ведомости и трудовоправни документи на прекратени осигурители без правопреемник.

Във връзка с новата методика за изчисляване на индивидуален коефициент за пенсиониране, служители на осигурителния архив участваха в изготвянето на структуриран електронен документ за осигурителен стаж и доход, данните от който ще се прехвърлят автоматично в модул „Доклад за осигурителен стаж и доход“. Разработено е и задание на приложение, автоматизиращо процеса на издаване на удостоверение за осигурителен стаж и доход и генериране на структуриран електронен документ за целите на пенсионното производство.

2. Осигурителен архив в ТП на НОИ

През 2018 г. в териториалните поделения на НОИ е приета документация (по чл. 5, ал. 10 КСО; по §7 от ПЗР на ЗИДКСО; по чл. 6 от Инструкция № 5) на 2 573 прекратени осигурители с 46 704 дела и 4 704 657 листове. В сравнение с 2015 г. броят на приетите дела се е увеличил с 20,8% през 2018 г., а броят на приетите листове с 4,0%. Спрямо 2017 г., броят на приетите дела и листове е съответно с 37,4% и с 24,6% повече.

Таблица № 20 : Общ брой приета документация на осигурители, дела и листове през периода 2015 – 2018 г.

Показатели	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Брой осигурители	2 441	2 308	2 412	2 573
Брой дела	38 648	32 735	33 986	46 704
Брой листове	4 523 753	4 690 319	3 777 107	4 704 657

В разпределението по териториални поделения на приетата документация, през 2018 г. с най-голям брой приети осигурители през годината са ТП на НОИ: София-град с 685 бр., Бургас с 250 бр. и Варна с 203 бр. С най-голям брой приети дела са съответно: ТП на НОИ гр. Ловеч с 14 520 дела, съдържащи 426 239 листове и ТП на НОИ – София-град с 10 674 дела и 1 565 400 листове.

Таблица № 21 : Брой приета документация на осигурители, дела и листове по ТП на НОИ през 2018 г.

ТП на НОИ	Осигурители (брой)	Дела (брой)	Листове (брой)
1. Благоевград	76	577	53 180
2. Бургас	250	1 489	141 293
3. Варна	203	3 901	689 279
4. Велико Търново	58	1 329	202 600
5. Видин	19	936	143 163
6. Враца	63	489	42 438
7. Габрово	39	167	17 579
8. Добрич	46	172	12 446
9. Кърджали	25	1 584	471 876
10. Кюстендил	36	653	12 246
11. Ловеч	39	14 520	426 239
12. Монтана	43	904	98 860
13. Пазарджик	64	874	65 140
14. Перник	36	277	22 679
15. Плевен	60	764	66 533
16. Пловдив	192	653	71 707
17. Разград	27	452	40 305
18. Русе	68	466	52 998
19. Силистра	47	414	33 031
20. Сливен	56	442	19 813
21. Смолян	60	214	17 364
22. София-град	685	10 674	1 565 400
23. София-област	42	615	49 475
24. Стара Загора	129	1 904	163 004
25. Търговище	46	1 018	86 593
26. Хасково	65	273	14 681
27. Шумен	55	313	26 621
28. Ямбол	44	630	98 114

През 2018 г. на основание чл. 6 от Инструкция № 5 са иззети документи на 111 осигурители с 6 527 дела. Разпределението по ТП на НОИ показва, че най-много са иззетите документи в Сливен – 15 бр., следвано от София-град – 13 бр. и Монтана – 10 бр. С най-голям брой обработени дела на иззети осигурители е ТП на НОИ – София-град с 2 248 дела, съдържащи 353 016 листове. Това са документи иззети по нареждане на ръководителя на ТП на НОИ въз основа на мотивирано предложение на длъжностното лице, на което е възложено ръководството на осигурителния архив в териториалното поделение, при определени в инструкцията обстоятелства.

Приетите заявления-декларации по чл. 5, ал. 10 от КСО и по чл. 22, ал. 2 и 3 от Инструкция № 5 са 7 122, което е с 211 повече от тези през 2017 г., а издадените удостоверения за предаване на разплащателните ведомости са 6 690 бр. и са с 445 повече от предходната година.

Таблица № 22 : Общ брой приети осигурители в обединените осигурителни архиви на НОИ

Архивен център	2006 – 2018 г.	2018 г.
ООА Кюстендил	8 782	833
ООА Пловдив	3 736	193
ООА Търговище	3 235	169
ООА Ловеч	3 570	76
ООА Силистра	1 924	47
ООА Враца	2 079	63
ОБЩО:	23 326	1 381

Основните показатели, които отразяват практическата дейност по използване на разплащателните ведомости и трудовоправни документи на прекратени осигурители без правоприменик са броят на издадените удостоверения: УП-13, УП-14, УП-15, УП-17 и УП-17а. Броят на заявленията за издаване на удостоверения за осигурителен стаж и осигурителен доход, постъпили от граждани и по служебен път от ТП на НОИ, през 2018 г. е 100 035, при 100 912 бр. през 2017 г.

Общият брой издадени удостоверения за осигурителен стаж и осигурителен доход от осигурителния архив на НОИ през 2018 г. е 69 899 (2017 г. – 69 659 бр.). През годината се наблюдава увеличение на броя издадени удостоверения УП-13, УП-14, УП-17 и УП-17а и намаление на броя на издадените УП-15 спрямо предходната 2017 г. Разпределението на издадените удостоверения по видове през периода 2015 – 2018 г. е показано в следващата таблица:

Таблица № 23 : Брой издадени удостоверения за осигурителен стаж и осигурителен доход по видове през периода 2015 – 2018 г.

Удостоверение	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
УП-13 (за трудов и осигурителен стаж) и УП-14 (за осигурителен стаж на земеделски стопанин-кооператор)	29 005	27 385	26 557	28 405
УП-15 (за осигурителен доход)	46 661	46 913	42 942	41 312
УП-17 и УП-17а (за установяване на трудов и осигурителен стаж по съдебен ред*)	186	164	160	182
ОБЩО:	75 852	74 462	69 659	69 899

*Забележка: *Издават се в случаите, в които лицето не фигурира в приетите в ТП на НОИ разплащателни ведомости и трудовоправни документи (УП-17) и когато разплащателните ведомости и трудовоправни документи на определен осигурител не са приети в ТП на НОИ (УП-17а).*

Данните за разглеждания период показват, че с най-висок дял са удостоверенията за осигурителен доход (УП-15), следвани от удостоверенията за осигурителен стаж (УП-13, УП-14).

Контролът върху допуснатите просрочени заявления за издаване на удостоверения за осигурителен стаж и доход се осъществява от централно управление и ръководителите по места чрез ежеседмични справки за просрочени заявления по ТП. Към м. декември 2018 г. териториалните поделения на НОИ с допуснати просрочени заявления за издаване на удостоверения за осигурителен стаж и доход са три, от които: ТП на НОИ гр. Бургас с 16, ТП на НОИ гр. Ловеч – 24 и ТП на НОИ гр. Русе – 25.

През 2018 г. въз основа на данните от осигурителния архив в ТП на НОИ са издадени 28 889 бр. уведомителни писма за отказ за издаване на документ, в случаите когато разплащателните ведомости и трудовоправни документи на осигурителя не са предадени в ТП на НОИ или когато заявителя не фигурира в приетите разплащателни ведомости и трудовоправни документи.

По сигнали на сектори „Отпускане на пенсии“ и „Контрол по разходите на ДОО“ през 2018 г. са извършени 20 616 проверки, които са с 4 050 повече от предходната година. В сравнение

с 2015 г. техният брой се е увеличил с 9 399, или с 82,8%. В повечето случаи резултатът от проверките завършва с издаване на удостоверения. С най-висок брой (над хиляда извършени проверки) се отличават ТП на НОИ: гр. Кюстендил с направени 3 522 проверки, гр. Ловеч с 2 906, гр. Хасково с 1 587, гр. Враца с 1 494, гр. Сливен с 1 457 и ТП на НОИ гр. Монтана с 1 270.

Спрямо предходната година е отчетено намаление при броя на удостоверенията издадени на осигурители, прехвърлили предприятие чрез сделка (от 121 бр. през 2017 г. на 88 бр. през 2018 г.) и на издадените документи по чл. 30, ал. 2, дубликати на издадени документи по чл. 34, ал. 3 от Инструкция № 5, удостоверения и заверени копия на документи, издадени по данни от документалния масив (от 3 301 бр. през 2017 г. на 2 011 бр. през 2018 г.).

Разпределението на издадените документи въз основа на данните от осигурителния архив на НОИ и на извършените проверки през периода 2015 – 2018 г. е показано в следващата таблица:

Таблица № 24 : Брой издадени документи и брой извършени проверки от териториалните подразделения на НОИ през периода 2015 – 2018 г.

Документи	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Уведомителни писма за отказ	24 827	25 636	27 231	28 889
Проверки по сигнал на „ОП“ и „КРДОО“	11 277	14 177	16 566	20 616
Удостоверения и заверени копия, издадени от документалния масив на НОИ	1 255	1 948	3 301	2 011
Удостоверения на осигурители, прехвърлили предприятие чрез сделка	164	120	121	88

През 2018 г. се увеличава броят на постъпилите жалби от физически и юридически лица, като са получени 102 жалби (при 93 през 2017 г.). Извършеният анализ показва, че ръстът на жалбите е вследствие от направените изменения в КСО и предоставената възможност за обжалване съдържанието на документ, удостоверяващ осигурителен стаж и осигурителен доход, издаден от НОИ.

Информацията за подадените заявления чрез електронните административни услуги по дейността на осигурителния архив през 2018 г. показва, че 555 бр. са за издаване на удостоверение за трудов/осигурителен стаж и осигурителен доход и 57 бр. за подаване на заявление за издаване на удостоверение на осигурител, който няма наети лица и не води разплащателни ведомости и трудовоправни документи.

3. Електронен осигурителен архив

Електронният осигурителен архив (ЕОА) на НОИ, данните от който се използват за изчисляване и отпускане на пенсии и парични обезщетения, и през 2018 г. продължи да съкращава технологичното време за издаване на удостоверения за осигурителен стаж и доход, както и да подобрява информираността и обслужването на гражданите при реализиране на осигурителните им права.

През годината е осъществявана методическа помощ, както на служителите в централите за електронна обработка (ЦЕО) към ТП на НОИ – гр. Кюстендил (гр. Невестино), гр. Пловдив, гр. Търговище, гр. Ловеч (гр. Тетевен), гр. Враца и гр. Силистра, където се извършва дигитализация на разплащателната документация, така и в останалите ТП на НОИ, в които се изпълняват специфични функции свързани с последваща дигитализация на ведомостите и използване на данните в електронен формат.

Дейностите по оптимизиране на работните процеси в ЦЕО и повишаване ефективността в ТП на НОИ, осъществени от методолозите, през 2018 г. включват:

- Разясняване на възможностите на версия 1.2. на модул „Търсене на данни в електронен формат“ и ефективното използване на функционалностите, които предлага;
- Изготвяне на предложение за електронизиране на работните листове, които се използват във всички ТП на НОИ, относно работата по електронния структуриран документ, свързано с новата методика за изчисляване на индивидуалният коефициент за

пенсиониране;

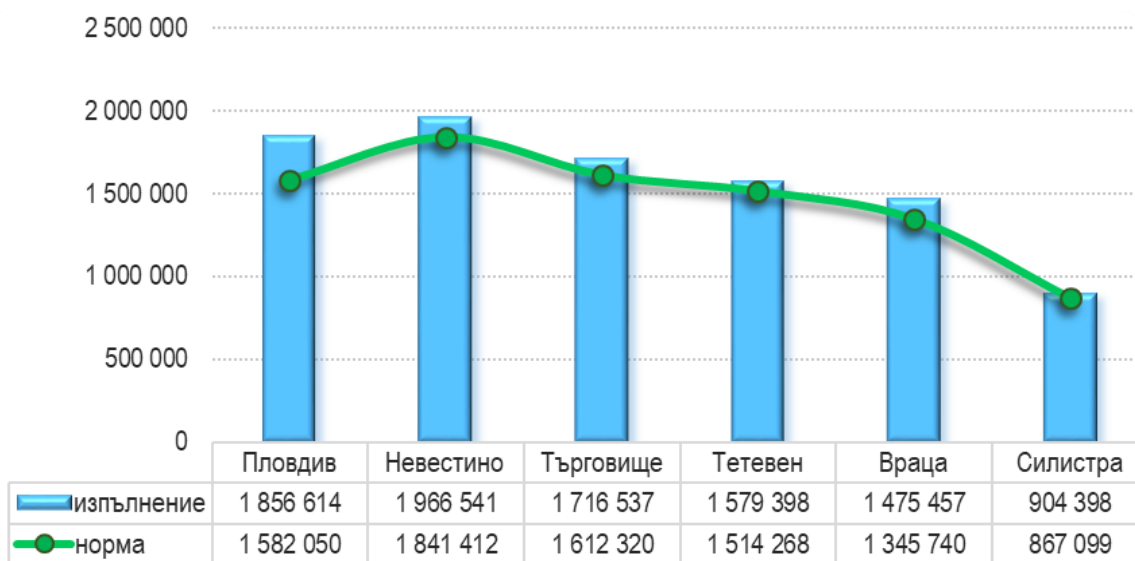
- Разработване на задание за модул за унищожаване на дела с изтекъл срок на съхранение.

Приоритет в работата по електронно архивиране, осъществявана от служителите е качеството на сканираните изображения и индексиранията информация. Дейността се осъществява чрез двустепенна система за контрол и въведена процедура за системен, ежедневен контрол върху качеството на индексиранията данни и тяхната корекция при необходимост.

Във връзка с осъществяването на контролната дейност са изготвяни обобщени седмични и месечни справки, проследяващи, както обема на електронно архивиранията документи (страници и дела), така и изпълнението на поставените нормативи за работа. Съпоставяни са резултатите от работата на отделните центрове, съобразно разполагаемите ресурси.

Месечният норматив, изчислен за всеки ЦЕО, се определя както от наличния щатен ресурс, така и от неговата заетост (отсъствия, изпълнение на задачи, несвързани с норматива – проверки на индексиранията информация, прекъсване на работния процес поради технически причини и др.). Специалистите работят при нормиран труд, който се прилага към двата основни процеса на сканиране и индексирание. Дневната норма за индексирани редове е 1 200, а за процеса сканиране – 960 сканирани страници. По-нисък дневен норматив за индексирание запазва ЦЕО – гр. Силистра (1 095 реда) поради факта, че кадровата обезпеченост спрямо останалите центрове е в съотношение 1:2.

Показателят „брой индексирани редове“ способства за измерване производителността на отделните специалисти и на центрoвете за електронна обработка. Количественото изражение на показателя индексирани редове в отделните ЦЕО през 2018 г. е представено на следващата фигура.

Фигура № 11 : Брой индексирани редове за всеки ЦЕО през 2018 г.

През 2018 г. общият брой индексирани редове във всички регионални центрове е 9 498 945 (фигура № 12). Запазва се тенденция към преизпълнение на поставените нормативи за индексирание в центрoвете, което е индикатор за плавно протичане на работните процеси и добра организационна практика. Реализирането на по-висок от заложения брой индексирани документи не се приема като основание за повишаване на нормативите, поради търсенето на баланс между количествените и качествените параметри на работата.

Разглеждането на данните по показателя „индексирани редове“, за периода 2015 – 2018 г. показва, че съществува устойчивост на резултатите и е постигнат необходимия синхрон между дейностите по сканиране и индексирание на документацията. Минималните отклонения се

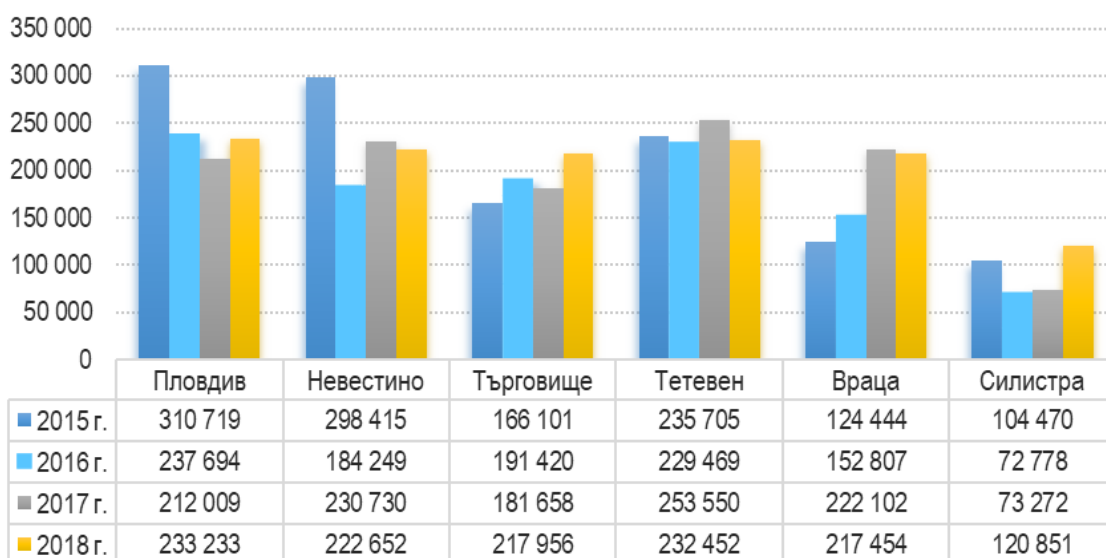
дължат основно на намален числен състав.

Показателят „брой индексирани страници“ показва обема на преминалите електронна обработка документи. Общият обем страници, генериран от електронния архив във всички центрове през 2018 г., възлиза на 1 244 598 страници, а средномесечният обем – 103 716 обработени страници. Свидетелство за равномерно протичане на процесите на сканиране и индексирание е сравнително близкият брой на електронно обработени страници през периода 2015 – 2018 г., макар до известна степен предпоставено от функционирането в условия на нормиран труд.

Фигура № 12 : Общ брой индексирани редове и индексирани страници в ЦЕО за периода 2015 – 2018 г.

Количественото изражение по показателя „индексирани страници“ в отделните ЦЕО през периода 2015 – 2018 г. е представено на следващата фигура.

Фигура № 13 : Брой индексирани страници за всеки ЦЕО за периода 2015 – 2018 г.

През периода 2015 – 2018 г. в две от регионалните архивохранилища – в гр. Пловдив и в гр. Търговище, беше въведен режим на изпълнение на график за електронно архивиране, което

обикновено е свързано с дигитализация на осигурители с висока степен на сложност. Електронното архивиране в условията на график се отличава с обработката на стриктно зададени документи, без възможност за избор на по-благоприятни осигурители и дела, с което да се компенсира евентуално изоставане в темповете на работа. Целта е издаването на документи за осигурителен стаж и доход въз основа на данните от електронния архив да обхване равномерно всички териториални структури от системата на осигурителния архив на НОИ. В резултат на създадената организация, в двата центъра не е допускано отклонение от утвърдените нормативи за индексирание на данни, като е постигнат баланс както между двете функции, така и между цифровите параметри (за график и норми) задаващи рамката на очакваните количествени резултати.

Анализът на дейността по функциониране на електронния осигурителен архив показва ритмичност в изпълнението на нормативно обусловените задължения, което се потвърждава от приложените годишни статистически данни за тази дейност.

V. ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ

Националният осигурителен институт поддържа надеждна информационна система и внедрява съвременни технологии, с които обезпечава всички функции по управлението и провеждането на държавното обществено осигуряване. За пълното информационно-технологично и комуникационно осъществяване на процесите и дейностите на института през 2018 г., са реализирани дейности в следните области:

1. Функционални модули на ИС на НОИ

Информационната система на института е изградена на база функционални модули, специализирани според процесите които обезпечават. Във връзка с измененията в нормативната уредба през годината всички промени в модулите на Информационната система на НОИ бяха реализирани приоритетно и в срок. Основните дейности през 2018 г., насочени към развитието и усъвършенстването на отделните модули на информационната система са следните:

1.1. Пенсии

За преизчисление на пенсиите по §53, ал. 2 от ПЗР на ЗИДКСО/2015 г., (съгласно който пенсиите се преизчисляват ежегодно от 1 юли на всяка календарна година, следваща годината на отпускане на пенсията, със съответния процент по чл. 70, ал. 1 от КСО) и определяне на новите минимални размери на пенсиите е обезпечено програмното осигуряване и е изпълнена обработката за преизчисление и изплащане на пенсиите през м. юли 2018 г. Разпорежданията са подготвени и заредени в Регистъра на разпорежданията.

Извършени са промени в програмното осигуряване във връзка с двукратното изплащане през 2018 г. на допълнителни суми към пенсиите за м. април 2018 г. на 1 200 352 пенсионери и за м. декември 2018 г. на 1 268 057 пенсионери.

Разработено е програмно осигуряване за прекратяване на вторите, третите и т. н. социални пенсии за инвалидност (изплащани на основание §22т от ПЗР на КСО) на основание чл. 96, ал. 1, т. 4 от КСО, във връзка с §7, ал. 1 от ПЗР на ЗХУ. От 01.01.2019 г. тези пенсии преминаха за изплащане от Агенцията за социално подпомагане, под формата на интеграционни добавки. Разработено е уеб приложение за подготовка и печат на разпорежданията и са извършени промените в модули „Справка 01“ и „Преосвидетелстване“ за обработка и подготовка на данни за разпореждания за прекратяване на социалната пенсия за инвалидност. Разпорежданията са подготвени и заредени в Регистъра на разпорежданията.

През годината е работено активно по новата методика за изчисляване на индивидуалния коефициент за определяне размерите на пенсиите, с начална дата след 31.12.2018 г. и служебно преизчисляване на пенсиите по чл. 102 от КСО и са изготвени и предоставени анализи и справки от информационната система на НОИ. Разработени са проект, технология

на процеса на обработка и програмно осигуряване по чл. 70, ал. 1 от НПОС в сила от 01.01.2019 г. Разработено е приложение за контрол на данните в модул „Корекционна ведомост“ и генериране на изходни файлове за банките. Разработен е софтуер за промени в електронната услуга за изчисляване на ИК и прогнозна пенсия от 01.01.2019 г. и промени в модул „Доклад за осигурителен стаж и доход“, свързани с новата методика за изчисляване на ИК от 01.01.2019 г.

Изготвена е технологична схема, разработено е програмното осигуряване, подготвена е необходимата информация и са изготвени уведомления до лицата, навършващи възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст през 2019 г. по чл. 68, ал. 1 от КСО. Отпечатани и пликовани са 81 052 уведомителни писма, които са изпратени до лицата.

Във връзка с Националната кампания „Великден за всеки“ – „Дари празник на баба и дядо“, която се проведе под патронажа на омбудсмана на Република България е разработено програмно осигуряване и са изготвени списъци с лицата отговарящи на условията.

Разработени са промени в програмното осигуряване на НСОИП и Локална база данни на пенсиите по европейски регламенти и международни договори. Продължи поддържането в актуално състояние на „Регистър на рисковите осигурители“ и изготвяне на справки, свързани с рискови осигурители. Осигуреният достъп на служителите от ТП на НОИ до актуалните данни за рисковите осигурители предотвратява неправомерни плащания от фондовете на ДОО.

Продължи работата по новото програмно осигуряване съобразно утвърдения проект на изменените работни процеси по отпускане, изменение и изплащане на пенсии след преосвидетелстване на лицата за постановяване на разпореждания в реално време. В процес на разработка е нов модул „Административни функции“. Продължиха и дейностите по разработване на уеб-приложения за изготвяне на документите по изплащане на пенсиите в ТП на НОИ с цел съкращаване на сроковете и разходите за печат и по разработването и тестването на отделни функционалности в Модул „Удръжки от пенсии“.

В процес на миграция е програмен продукт „Application Server“ към по-висока версия на развойните средства.

Таблица № 25 : Брой обработени и подготвени разпореждания през 2018 г.

Промяна на срока на изплащане на пенсиите по реда на § 47, ал. 3 от ПЗР на ЗИДКСО/2015 г. и чл. 73, ал. 3 от КСО	1 108
Прилагането на чл. 9 от ЗПГРРЛ	8 294
Преизчисление на пенсиите по § 53, ал. 2 от ПЗР на ЗИДКСО/2015 г., определяне на нови минимални размери и нов размер на социалната пенсия за старост от 01.07.2018 г.	2 155 989
Разпореждания за прекратяване на социалните пенсии за инвалидност, изплащани към друг вид пенсия на основание чл. 96, ал. 1, т. 4 от КСО, във връзка с §7, ал. 1 от ПЗР на ЗХУ	332 269
Разпореждания за отпускане/ изменение на пенсия/ добавка	420 028
Разпореждания, при преосвидетелстване на лица получаващи пенсия за инвалидност	98 151
Разпореждания за починали пенсионери	96 828

1.2. Парични обезщетения и помощи от ДОО (ПОПДОО) и Електронен регистър на болничните листове и решенията по обжалването им (ЕРБЛРО)

Програмните модули на системата са актуализирани съобразно нормативните промени за 2018 г. Модулът за въвеждане, проверка на данни от осигурителите и вземане на решения е обогатен с нови функционалности, а модулите за преглед и вземане на решения след централна обработка и модулът за изплащане са разширени във връзка с промените в ЕРБЛРО.

Генерирани са 3 322 504 декларации за Регистъра на осигурените лица с дохода, от който е изчислено обезщетението.

1.3. Интегрирана система за електронен обмен на документи и данни с осигурителите и самоосигуряващите се за изплащане на паричните обезщетения от ДОО (ИСЕОДД)

Програмните модули на системата за приемане на данни са актуализирани съобразно нормативните промени през 2018 г. Модулите за преглед и вземане на решения след централна обработка, както и модулът на изплащане са разширени във връзка с промените в ИСЕОДД.

През 2018 г. по електронен път са приети 3 354 822 документи, от над 160 000 осигурители и самоосигуряващи се лица.

1.4. Парични обезщетения за безработица

През 2018 г. всички промени в законодателството са отразени в програмния продукт за изчисляване и изплащане на паричните обезщетения за безработица.

Определени са критерии за рискови селекции, свързани отпускане на парични обезщетения за безработица, като са разработени и регулярно се изпълняват проверки за лица и осигурители с продължителност на последния трудов договор по-малко от 31 дни. В тази връзка в регистъра са добавени „Справка за лица с продължителност на последния трудов договор по-малко от 31 дни“ и „Справка за търсене по ЕИК“ в Регистър ПОБ за ефективна последваща проверка на рисковите осигурители.

Генерирани са 1 016 607 декларации за Регистъра на осигурените лица с данни за периода, за който е получено парично обезщетение за безработица и който се зачита за осигурителен стаж. Във връзка с промяна на минималния размер на обезщетенията за безработица централизирано са генерирани 20 476 разпореждания за промяна размера им.

1.5. Регистър на осигурените лица

Отразени са промените в законодателството при прием, валидация и обработката на получаваните от НАП към НОИ данни в Регистъра на осигурените лица.

Таблица № 26 : Обработени данни в Регистъра на осигурените лица, получени от НАП

Период	Брой записи
1997-1999 г.	353
2000-2004 г.	22 000
2005-2009 г.	42 948
2010-2018 г.	39 480 640

1.6. Автоматизирана информационна система (АИС) на НОИ

През 2018 г. АИС Архимед е актуализирана с нова версия във всички ТП и ЦУ на НОИ. В изпълнение изискванията на Закона за електронното управление, деловодната система е интегрирана със Системата за електронен обмен на съобщения (СЕОС), поддържана от ДА „ЕУ“. За целта в Архимед е внедрен модул „Електронен обмен“ във всички ТП и ЦУ на НОИ за осъществяване на електронен обмен на документи и съобщения между административните органи (централни и общински), регистрирани в СЕОС и реални участници в обмена. Проведени са въстъпително обучение за новоназначени потребители и опреснително обучение и консултации за деловодители и запознаване с промените в АИС. Поддържа се Единната номенклатура на документите в АИС с добавяне на нови документи и нови дейности и промени на съществуващи. Поддържат се потребителите на системата чрез ежедневен мониторинг на работата им и провеждане на периодични въвеждащи и опреснителни обучения.

Подписан е договор за централизация на АИС Архимед, като работата на изпълнителя се подпомага от работен екип на НОИ, включващ експерти от ЦУ и ТП на НОИ.

1.7. Разработване и внедряване на Система за управление сигурността на информацията (СУСИ) в НОИ, съгласно изискванията на стандарта ISO/IEC 27001:2013

През 2018 г. по договор с „Делойт България“ ЕООД бе направен анализ на несъответствията в НОИ с изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 (GDPR). Анализирани са рисковете във връзка с несъответствията спрямо изискванията на Регламента като елемент от СУСИ.

1.8. Въвеждане на процесно-ориентирания подход в управлението на НОИ

През 2018 г., съгласно извършена актуализация на плана за въвеждане на процесно-ориентирания подход в управлението на НОИ, продължи работата по детайлното моделиране на основните процеси, извършвани от ТП и дирекция „ЕРМД“ от групи „Пенсии и добавки към пенсии“, „Контролно-ревизионна дейност“, „Парични обезщетения и помощи“, „Гарантирани вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя“ и „Осигурителен архив“.

Разработено е потребителско ръководство за начина на работа в платформата за уеб-базиран отдалечен достъп и обща среда за работа по процесната архитектура в АРИС. Настроени са потребителски групи и профили за достъп на ръководния състав на НОИ – членове на Комисията за управление на промяната и на определените експерти, участващи в моделирането на процесите.

Утвърден е актуализиран план за въвеждане на процесно-ориентирания подход в управлението на НОИ с приоритизирани дейности в контекста на Стратегията за управление на ИКТ и предстоящи проекти в областта на електронно управление в НОИ. Изведени са приоритети свързани с моделирането на ИТ-процесите на централно ниво, с основните процеси, с обмена на информация и моделирането на ИТ-инфраструктурата.

2. Предоставяне на информация по сключени споразумения и договори за обмен на информация с организации и ведомства

На база сключени споразумения за обмен на информация през 2018 г. НОИ си сътрудничи с организации и ведомства, както следва:

- За осигуряване на актуалност на основните регистри с осигурителна информация е поддържан електронният обмен на информация с НАП;
- Регулярно е предоставяна информация на НСИ, съгласно споразумението между двете институции;
- Поддържан е електронният обмен на информация за безработните лица с Агенцията по заетостта;
- Поддържан е електронен обмен на информация с Дирекция „Миграция“ на МВР за актуализиране на Регистъра на лицата с личен номер на чужденец (ЛНЧ);
- Електронен обмен на информация между търговските банки и НОИ относно изплащане на пенсии и обезщетения;
- За осигуряване на безпроблемно изплащане на пенсиите и паричните обезщетения е извършено автоматизирано мигриране на банкови сметки от СИБанк към ОББ и от Банка Виктория към Инвестбанк;
- Поддържан е електронен обмен на информация за краткосрочните и дългосрочните плащания с Агенцията за социално подпомагане (АСП) и за дългосрочните с Агенцията за хора с увреждания (АХУ). В тази връзка е разработена и нова Уеб-услуга за предоставяне на АХУ на информация за отпуснати пенсии и добавки на лица с увреждания;
- Подписан е анекс към споразумение с АХУ за предоставяне на данни на основание чл. 82 от Закона за хората с увреждания за изграждане на профил на всеки човек с увреждане с възможност за индивидуален достъп до персоналните данни за лицето, чрез идентификация по реда на Закона за електронната идентификация. Осигурена е

комуникационна свързаност между НОИ и АХУ, като е реализиран защитен криптиран информационен канал (VPN).

- Подписан е анекс към споразумение с АСП за обмен на данни на основание §6в, ал. 2 от ПЗР на КСО, §7, ал. 6 от ПЗР на ЗХУ, §3, ал. 2 от ПЗР на Постановление № 339 от 20.12.2018 г. на МС за изменение и допълнение на НПОС и чл. 30а, ал. 5, т. 1, чл. 30б, ал. 2-5 от Правилника за прилагане на закона за семейните помощи за деца;
- Относно изплащането на пенсии се осъществява електронен обмен на информация между „Български пощи“ ЕАД и НОИ;
- Съгласно подписано споразумение между ИА „ГИТ“ и НОИ във връзка с чл. 95, ал. 1, т. 5 от КСО е изготвена и предоставена информация за лицата, получаващи пенсии за инвалидност, работещи по трудови правоотношения, за които има подадени данни по чл. 5, ал. 4, т. 1 от КСО;
- Изготвена и предоставена е статистическа информация съгласно задължение на Министерство на труда и социалната политика за предоставяне на информация във връзка с разпоредбата на чл. 91 от Регламент (ЕО) № 987/2009, съгласно който компетентните органи изготвят статистика относно прилагането на основния регламент и регламента по прилагане и я изпращат на секретариата на Административната комисия;
- На база нови и анексирани договори беше разширено предоставянето на информация на финансови институции, съдебни инстанции и др. ползватели на ИС на НОИ, в т.ч.:
 - Преподписаните и сключени нови договори с банки и финансови институции за предоставяне в структуриран вид на информация от справките са 20 бр.;
 - Преподписаните и сключени нови договори с частни съдебни изпълнители за онлайн справки са 9 бр.;
 - Нови договори за еднократно предоставяне на информация от Регистъра на осигурените лица, съдържаща броя на осигуряваните от всеки работодател лица (ИКАП, ЛАКОРДА, КЮБ ТИЙМ) – 3 бр.;
 - Сключени са договори със Съюза на ветераните от войните в България и Съюза на военноинвалидите и военнопострадалите за предоставяне на информация от Регистър „Пенсии“ на НОИ;
 - Подписани са 19 анекса към договори с банки за предоставяне в структуриран вид на информация по чл. 70, ал. 1 от НПОС.

Ежедневно са изготвяни справки по постъпили искания и отговори на поставени актуални въпроси и жалби, постъпили по всички комуникационни канали – на хартия, чрез контактните форми на сайта, по телефона, на специализираните електронни адреси за въпроси по информационното осигуряване, както и такива като част от Контактния център на НОИ. В изпълнение на тази дейност са изготвени:

- Отговори и справки по писмени искания за изготвяне на информация – над 8 000 бр.;
- Отговори на входящи писма по електронна поща и контактни форми – над 2 000 бр.;
- Консултации по телефона – над 14 000 бр.;
- Във връзка с изплащани пенсии съгласно Споразумение с Национално сдружение на общините в Република България – 370 бр. справки.

3. Електронен обмен на данни за социалната сигурност (EESSI) и по международни договори

През 2018 г. продължи участието на представители на НОИ в международни комисии, бордове и групи за реализиране на проекта EESSI. Подготвяни са и са изпращани ежемесечни отчети към Европейската комисия за статуса на проекта. Също така продължи участието в международния проект SAFE за тестове и внедряване на EESSI – интернационална част. Продължена беше работата по разработване и тестване на програмен продукт за интеграция на информационната система за изплащане на пенсии по международни договори и регламенти със система EESSI. Изготвена е техническа спецификация за „Надграждане и

усъвършенстване на системата на НОИ за съхранение и обмен на електронни документи (СЕД) с държавите-членки на ЕС (EESSI) и изграждане на система за вътрешна координация с АСП, НЗОК и НАП“.

Извършени са промени в модулите за приемане на данни от ОМЕ и осигурителите във връзка с измененията в изискванията съгласно Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23.07.2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар.

Изготвени са списъци на лица с последна заетост в друга държава членка със структурирана информация за подготовка на искания за възстановяване на изплатени парични обезщетения за безработица. Списъците включват информация за 14 700 лица със сума за реимбурсация за над 54,75 млн. лв.

На база на двустранно договорени технологии за обмен, без необходимост от размяна на документи чрез пощенски услуги е поддържан електронен обмен на информация между Пенсионния фонд на Руската федерация и НОИ, както и между германските осигурителни институции и НОИ.

4. Електронни услуги

Развитието и разширяването обхвата на предоставяните по електронен път административни и справочни услуги за клиентите на института, които целят значително облекчаване на обмена на информация между административните органи и по-бързо и качествено обслужване на потребителите, беше приоритет в работата на НОИ през последните години. През 2018 г. бяха предприети мерки и инициативи за популяризирането им и запознаване на гражданите с електронните услуги, които института предлага.

Извършеното логическо и техническо присъединяване към средата за междурегистров обмен (Regix), предоставя възможност за реализиране на интерфейс за автоматизирано подаване и обслужване на стандартизирани заявки за административни услуги по електронен път. От началото на 2018 г. има над 50 получени писма от ДА „ЕУ“ с подадени заявки за достъп до регистрите на НОИ. Дадено е съгласие и е предоставен достъп на всички постъпили заявки от ДА „ЕУ“ след преценка за наличието на правно основание за получаване на исканата информация.

Предоставяните чрез интернет страницата на НОИ нови или развити справочни и административни услуги през 2018 г. са следните:

- Разработена и публикувана е нова електронна услуга със свободен достъп „Изчисляване на периоди с право на обезщетение за временна неработоспособност, бременност и раждане по болнични листове и заявления-декларации“;
- Извършена е промяна в съществуваща справочна услуга за изчисляване на прогнозен коефициент и прогнозна пенсия за отпускане на пенсии след 31.12.2018 г.;
- Извършени са миграции на стари приложения към по-нови версии по изготвения план, като в това число са реструктурирани сървърните системи и системите за управление на бази данни.

Таблица № 27 : Използваемост на електронните услуги на сайта на НОИ през 2017 и 2018 г.

НАИМЕНОВАНИЕ	Брой справки за периода 01.01.2017 – 31.12.2017 г.	Брой справки за периода 01.01.2018 – 31.12.2018 г.
СПРАВОЧНИ ЕЛЕКТРОННИ УСЛУГИ		
Справки от Регистъра на осигурените лица (РОЛ)		
Статус на социално осигуряване	570 181	648 223
Справка за подадени декларации за социално осигуряване от осигурител/самоосигуряващ се	76 921	63 838

Справка за подадени декларации за социално осигуряване за осигурено лице за периоди след 2004 г.	289 369	302 735
Справка за социално осигуряване по ЕГН – текущо състояние	50 119	712 032
Справки за пенсии		
Преизчисляване на стаж към трета категория труд	21 281	22 412
Справка за пенсионни разпореждания	474 128	503 427
Актуално състояние на изплащаните пенсии и добавки по ЕГН и ПИК	93 621	
Изчисляване на прогнозна пенсия	539 977	689 847
Избор на най-добър 36 месечен период преди 01.01.1997 г. при пенсиониране	53 360	61 608
Справки за парични обезщетения и помощи от ДОО		
Справка по БУЛСТАТ за представени в НОИ документи и изплатени обезщетения и помощи от ДОО	157 386	132 373
Справка по ЕГН за представени в НОИ документи и изплатени обезщетения и помощи от ДОО	5 032 134	5 057 174
Изчисляване на прогнозен размер на парично обезщетение за бременност и раждане	175 619	167 844
Справка за постъпили данни от издадени/ анулирани болнични листове в ЕРБЛРО по ЕГН/ ЛНЧ/ СЛНЧ и ПИК	755 327	808 681
Справка по БУЛСТАТ за представени документи в ИСЕОДД	27 084	21 463
Въвеждане/ промяна на координати за получаване на съобщения от НОИ за изплатени парични обезщетения и помощи от ДОО	10 691	10 668
Справки за парични обезщетения за безработица		
Справка за регистрирани заявления за отпускане на парични обезщетения за безработица	210 853	287 718
Справка за изплатени парични обезщетения за безработица	185 476	292 519
Справки – осигурителен архив		
Справка за прекратени осигурители без правопреемник с предадени в НОИ разплащателни ведомости	115 836	133 686
Справки от други дейности на НОИ		
Проследяване на решения по жалби	1 541	2 231
АДМИНИСТРАТИВНИ ЕЛЕКТРОННИ УСЛУГИ		
Административни електронни услуги, заявявани през портала на АИС на НОИ		
Издаване на осигурителна книжка	29	35
Издаване на удостоверение за изплатени парични обезщетения за безработица	11	37
Издаване на удостоверение за изплатени парични обезщетения и помощи от ДОО	10	57
Издаване на удостоверение за месечен размер на получаваната сума от пенсия/и и добавка/и	18	17
Издаване на удостоверение за месечен размер на получаваните суми за пенсия/и и добавка/и за ползване в друга държава	8	37
Издаване на удостоверение за получен доход от пенсия/и и добавка/и	29	33
Издаване на удостоверение за получен доход от пенсия/и и добавка/и за ползване в друга държава	11	83
Издаване на удостоверение за обстоятелството, че лицето не е пенсионер		4
Издаване на удостоверение за трудов/осигурителен стаж и осигурителен доход от Осигурителния архив на НОИ	186	555
Издаване на удостоверение на осигурител, който няма наети лица и не води/ липсват разплащателни ведомости и трудовоправни документи	52	57
Издаване на удостоверение обр.УП-12 на наследниците на починал пенсионер	20	51
Изплащане на неполучени суми от пенсия на наследник/ци на починал пенсионер	15	47
Копиране и заверяване на документи от пенсионно досие	5	3
Отпускане на пенсия и/или добавка	318	753
Подаване на декларация за продължаване получаването на пенсия от Република България	62	636
Подаване на декларация за промяна в обстоятелствата за изплащане на парично обезщетение за безработица	636	1 756
Подаване на декларация за трудова злополука	4	14
Подаване на документ за учащ от лицето	17	18

Подаване на документи, удостоверяващи обучение в друга държава за продължаване срока на изплащане на наследствена пенсия	11	16
Подаване на заявление за изплащане на неполучени суми от пенсия на наследник/ци на починал пенсионер	3	
Подаване на заявление за отпускане на пенсия и/или добавка по ЕРМД	67	2
Превеждане на пенсия в банка и смяна на адреса на пенсионера	128	236
Смяна на адрес на пенсионер		9
Преизчисляване на пенсия	1428	2 386
Спиране на пенсия	4	1
Удостоверяване на осигурителни периоди от РБ за друга държава-членка на ЕС, ЕИП или Швейцария с преносим документ U1	57	86
Подаване на декларация за семейни обстоятелства	1	1
Заявление за предоставяне на информация от РБ за друга държава-членка на ЕС, ЕИП или Швейцария за членовете на семейството на безработно лице със СЕД U006	3	14
Издаване на удостоверение образец УП-20 за доходи от пенсии от други държави, изплащани чрез посредничеството на НОИ	3	2
Подаване на заявление за отпускане на парично обезщетение за безработица (ПОБ) на основание чл.54а от КСО	770	1 800
Електронно връчване на индивидуални административни актове, свързани с паричните обезщетения за безработица през модул еВръчване на ДАЕУ	6 243	12 997
Форма за контакт с НОИ - без персонални справки	708	919
Форма за контакт с НОИ - с достъп до персонални данни	2 131	2 870
Административни електронни услуги, заявявани чрез Интегрирана система за електронен обмен на документи и данни (ИСЕОДД)		
Издаване на справка за приети и върнати документи, представени с придружително писмо или заявление	1 550 769	1 582 315
Изплащане/отказ за изплащане на парично обезщетение при бременност и раждане	813 393	811 097
Изплащане/отказ за изплащане на парично обезщетение при временна неработоспособност и трудоустрояване	3 242 560	3 295 059
Изплащане/отказ за изплащане на парично обезщетение при отглеждане на малко дете	537 800	544 922
Изплащане/отказ за изплащане на парично обезщетение на бащата след навършване на 6-месечна възраст на детето за остатък до 410 календарни дни	2 454	2 116
Изплащане/отказ за изплащане на парично обезщетение на бащата при раждане на дете	34 534	34 488
Изплащане/отказ за изплащане на парично обезщетение при осиновяване на дете от 2- до 5-годишна възраст	705	1 984
Справочни услуги, предоставяни през ИСЕОДД и Електронния регистър на болничните листове и решенията по обжалването им (ЕРБЛРО)		
Справка за органите на медицинската експертиза за представени в ЕРБЛРО болнични листове по ЕГН	21 365	32 307
Уеб-услуга за софтуер на органите на медицинската експертиза за представени в ЕРБЛРО болнични листове по ЕГН	45 054	182 730
Справка по ЕГН за осигурители за постъпили данни в ЕРБЛРО от издаден/ анулиран болничен лист	22 202	25 790
Уеб-услуга за софтуер на осигурители по ЕГН за постъпили данни в ЕРБЛРО от издаден/ анулиран болничен лист	51 919	53 103

5. Техническо и комуникационно осигуряване

През 2018 г. продължи извършването на важни и мащабни дейности по модернизация на ИС на НОИ от гледна точка използване на съвременни методи и технологии за актуализация:

- Вътрешният портал на НОИ е обновен до нова версия. Модернизирана е ИС на института с нови софтуерни версии на системен и базов софтуер.
- Извършена е подготовка и е модернизирана средата за работа на ИС на НОИ за интеграция с нови продукти и решения.

- Разработена е част от единната корпоративна идентичност, като се генерират автоматично подписи за имейл съобщения на служителите в НОИ и система за оповестяване на потребителите за смяна на паролите.
- Реализиран е проект за автоматично пренасянето на данни от секретен регистър към информационните системи на НОИ.
- Извършено е реструктуриране на основен клъстер от инфраструктурата на НОИ. Направени са редица сложни конфигурации по дискови масиви от висок клас IBM с цел оптимизиране на използваните ресурси.
- Внедрена и конфигурирана е система за наблюдение на мрежовите устройства.
- Изготвен и подробно разписан е план за проектите с Майкрософт за 24 месеца. Реализирани са дейности по оптимизиране на архивите чрез въвеждане на нов DPM сървър, цялостна реорганизация на процесите по архивиране, документирането им и автоматизация на архивирането чрез използването на скриптове. Направен е пълен анализ на съществуващата информационна структура.
- Реструктурирана е мрежовата инфраструктура с цел обособяване на демилитаризирана зона със строго разписани политики и високо ниво на защита. Започнато е планиране за изграждане на домейн услуги и услуги по управление на инфраструктурата в демилитаризираната зона.
- Изпълнена е разработка на базата на SSIS пакети за унифициране на правата във вътрешните системи на НОИ. Разработена е система за трансформация на данните, предавани от НАП към вътрешните системи на НОИ.
- Извършена е ревизия и актуализация на Система за контрол на достъпа към сървърните и прилежащи помещения. Наблюдение, обобщен анализ на входно-изходните информационни потоци през защитната стена на института с цел осъвременяване на политиките за превенция на неоторизиран достъп до инфраструктурата и информационните системи и масиви на НОИ.
- Изградена е съвместно с ДАЕУ оптична свързаност до Обединен осигурителен архив гр. Тетевен.

През годината е осигурена непрекъсваемост на външните и вътрешни услуги предоставяни от НОИ чрез резервираност и гарантирана функционалност на инфраструктурата на информационните системи, националната мрежа, външните канали и публичния интернет.

VI. АНАЛИЗ, ПЛАНИРАНЕ И ПРОГНОЗИРАНЕ

1. Бюджет на държавното обществено осигуряване

Кодексът за социално осигуряване възлага на Националния осигурителен институт разработването на бюджета на ДОО, както и регулярното отчитане на неговото изпълнение.

1.1. Отчитане на изпълнението на бюджета на ДОО за 2017 г.

Отчетът за изпълнението на бюджета на ДОО за 2017 г. бе утвърден на 13.04.2018 г. от Надзорния съвет на НОИ, в съответствие с изискванията на чл. 36, ал. 1, т. 2 от КСО. На тази база, утвърденият отчет бе представен на Сметната палата в 7-дневния срок, регламентиран в чл. 56, ал. 1 от Закона за Сметната палата и разгледан от одитния екип. В одитния доклад бе констатирано следното:

„Отчетът за изпълнението на бюджета на ДОО за 2017 г. е изготвен, утвърден и представен в Сметната палата и в Народното събрание при спазване на законовите процедури. Структурата и съдържанието на отчета отговарят на изискванията на Закона за бюджета на ДОО за 2017 г. и Кодекса за социално осигуряване. Получените приходи и трансфери, извършените разходи и предоставените трансфери от НОИ на други бюджети са в съответствие с действащото законодателство и са отразени вярно в отчета за изпълнението на бюджета на ДОО за 2017 г.“ (Одитен доклад № 0600100418, стр. 35).

В допълнение, извършеният от Сметната палата финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на НОИ заключи:

„...приложеният консолидиран финансов отчет дава вярна и честна представа за консолидираното финансово състояние на Националния осигурителен институт към 31 декември 2017 г. и за неговите консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните му парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси“ (Одитен доклад № 0400110017, стр. 4).

1.2. Отчитане и анализ на изпълнението на бюджета на ДОО за 2018 г.

Следвайки изискванията на Закона за публичните финанси, през 2018 г. НОИ извърши действия за по-висока информираност на обществото за изпълнението на бюджета на администрираните социалноосигурителни фондове. Това бе постигнато чрез осигуряване на публичен достъп до информация за данни относно текущото изпълнение на Закона за бюджета на ДОО за 2018 г.

В рубрика „Открито управление“ на раздел „За потребителя“ регулярно се публикува информация за плащанията през СЕБРА, както и всички отчети (месечни и тримесечни) и баланси на НОИ и ФГВРС.

Наред с това, в изпълнение на сроковете, посочени в указание ДР № 1 „Указания за изпълнението на държавния бюджет и на сметките за средства от Европейския съюз за 2018 г.“ на министъра на финансите от 11.01.2018 г, НОИ представи разпределение на консолидирания бюджет на ДОО, на УчПФ и на ФГВРС по месеци на 2018 г. съобразно утвърдените приходи, разходи, бюджетни взаимоотношения (трансфери), бюджетно салдо и финансиране.

На следващ етап, на база анализ на изпълнението, след м. февруари 2018 г., ежемесечно на МФ бяха представяни данни за актуализирано очаквано изпълнение по месеци, съдържащо отчетни данни за месеците, които са изтекли и реалистични оценки за следващите месеци от годината. Информация за изпълнението на бюджета – месечно и към края на всяко тримесечие, регулярно бе публикувана на интернет страницата на НОИ.

Статистически отчети за изпълнение на консолидирания бюджет на държавното обществено осигуряване (по тримесечия): Начало > НОИ > Статистика и анализи > Статистика > Бюджет

<http://www.noi.bg/aboutbg/st/statistic/354-statistikabudget>

Информация за изпълнението на консолидирания бюджет на държавното обществено осигуряване към края на всяко тримесечие: Начало > НОИ > Статистика и анализи > Анализи > Информация за изпълнението на Консолидирания бюджет на държавното обществено осигуряване:

<http://www.noi.bg/aboutbg/st/analyses/330-infoconsbudget>

1.3. Подготовка на бюджета на ДОО за 2019 г.

Подготовката на бюджета на ДОО за 2019 г., в т.ч. процедури и срокове, протече в съответствие с Решение № 51 на МС от 31.01.2019 г. за бюджетната процедура за 2019 г. и указанията на министъра на финансите.

Законът за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2019 г. бе обнародван в бр. 102 на ДВ от 11.12.2018 г. и влезе в сила от 01.01.2019 г.

В хода на разглеждането на проектозакона от ресорните комисии в НС, НОИ подготви допълнителни разчети и оценки на ефектите по предложенията на народните представители от различни парламентарни групи за промени в текстове на проектозакона в сравнение с внесения от МС проект на акт. Сред по-важните предложения за промени, по които бяха подготвени допълнителни анализи, могат да бъдат посочени:

- Намаление на минималния осигурителен доход на земеделските стопани и тютюнопроизводители от 560 лв. на 400 лв.;

- Увеличение на пенсиите, отпуснати до 31.12.2018 г., считано от 1 април, а не от 1 юли 2019 г.;
- Намаляване на максималния осигурителен доход от 3 000 лв. на 2 600 лв.;
- Увеличаване на максималния осигурителен доход от 3 000 лв. на 3 900 лв., и от 3 000 лв. на 4 000 лв. за 2019 г.;
- Увеличаване на минималния дневен размер на обезщетението при безработица от 9,00 лв. на 16,00 лв. и увеличаване на максималния дневен размер на обезщетението при безработица от 74,29 лв. на 85,71 лв.;
- Увеличаване на паричното обезщетение за отглеждане на дете до 2-годишна възраст от 380 лв. на 640 лв.;
- Преизчисляване на пенсиите за трудова дейност, отпуснати до 31.12.2013 г., считано от 1 януари 2019 г., със средния осигурителен доход за 2013 г.;
- Преизчисляване на пенсиите за трудова дейност, считано от 1 юли на всяка календарна година, както следва: (1) за 2019 г. и 2020 г. – със средния осигурителен доход за 2014 г.; (2) за 2020 г. и 2021 г. – със средния осигурителен доход за 2018 г.; (3) за 2021 г. и 2022 г. – със средния осигурителен доход за 2020 г.
- Увеличаване на минималния размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО от 207,60 лв. на 280,50 лв. за периода от 1 януари до 30 юни 2019 г. и от 219,43 лв. на 308,00 лв. за периода от 1 юли до 31 декември 2019 г.;
- Максималният размер на получаваните една или повече пенсии, без добавките към тях, да бъде 910,00 лв. за периода от 1 януари до 30 юни 2019 г., а от 1 юли 2019 г. да се определя в размер на максималния месечен осигурителен доход за съответната календарна година (4 000 лв. съгласно предложението);
- Увеличаване на максималния месечен размер на гарантираното вземане от ФГВРС от 1 400 лв. на 1 960 лв.

2. Прилагане на актюерски техники и модели

2.1. Определяне на осигурителния доход за страната

Съгласно чл. 37, ал. 5, т. 8 от КСО, управителят на НОИ утвърждава месечен и средномесечен осигурителен доход за страната за всеки 12-месечен период. За изчисляване на дохода се прилага [Методика за определяне на средномесечния осигурителен доход](#), утвърдена от Надзорния съвет на НОИ.

Средният осигурителен доход е важен показател за социалноосигурителната система, който като елемент в пенсионната формула, служи за определяне размерите на новите пенсии, а заедно с броя на осигурените лица и размера на осигурителните вноски определя приходите в държавното обществено осигуряване.

През 2018 г., средномесечният размер на осигурителния доход е 889,90 лв. Номиналното нарастване спрямо 2017 г. е 8,3%, а реалното – 5,6%. Допълнителна информация и анализ на състоянието и факторите, определящи динамиката на този показател, могат да бъдат намерени на интернет страницата на НОИ, [рубрика „Анализи“](#) в раздел „Статистика и анализи“, както и в [информационните материали, посветени на пенсионирането](#) в раздел „За потребителя“.

Анализ на средния осигурителен доход за страната (по години):

Начало > НОИ > Статистика и анализи > Анализи > Среден осигурителен доход:

<http://www.noi.bg/aboutbg/st/analyses/329-averagein>

Анализ „Средният осигурителен доход през 2018 г.“:

http://www.noi.bg/images/bg/about/statisticsandanalysis/analysis/SOD_2018.pdf

Справка за средния осигурителен доход по месеци и години:

<http://www.noi.bg/forusers/infomaterials/135-pensions>

2.2. Изчисляване на актюерски коефициенти по възраст и пол, необходими за определяне на актюерския еквивалент на пенсионните права за старост, подлежащи на прехвърляне от фонд „Пенсии“ на държавното обществено осигуряване към пенсионните схеми на ЕС, Европейската централна банка и Европейската инвестиционна банка

Наредбата за прехвърляне на пенсионни права от и към пенсионните схеми на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка създава на НОИ ангажимента ежегодно да определя коефициентите за изчисляване на актюерския еквивалент на пенсионните права за старост, подлежащи на прехвърляне по чл. 343а, ал. 1, т. 1 от Кодекса за социално осигуряване. Изчисляването на коефициентите става на база на [методика](#), утвърдена от управителя на НОИ.

През 2018 г. бяха извършени промени в методиката, с цел осигуряване на по-голяма равнопоставеност между осигурените лица. Благодарение на промените бе регламентирано преминаване от използване на актюерски коефициенти по пол към актюерски коефициенти, еднакви за двата пола (унисекс). Тази промяна бе продиктувана от създадената с §53, т. 4 от ЗИД на КСО (ДВ бр. 92 от 17 ноември 2017 г.) нова алинея 4 към чл. 169 от КСО, съгласно която не се допуска отчитане на пола като актюерски фактор при определяне размера на допълнителната пожизнена пенсия за старост. Новата алинея е в съответствие с Директива 2004/113/ЕО на Съвета от 13 декември 2004 г. относно прилагане на принципа на равно третиране на мъжете и жените по отношение достъпа до стоки и услуги и предоставянето на стоки и услуги.

3. Статистически справочници и бюлетини

В качеството си на организация, в която функционират органи на статистиката, НОИ има ангажимента да запознава обществеността с резултатите от провежданите статистически изследвания, било то чрез средствата за масово осведомяване, чрез собствената си интернет страница или по друг подходящ начин. В изпълнение на това изискване, през 2018 г. бяха подготвени редица статистически справочници и бюлетини, представящи информация за всички администрирани от Националния осигурителен институт социалноосигурителни фондове.

Всички справочници и бюлетини са публично достъпни на интернет страницата на института в рубрика [„Статистика“](#) на раздел „Статистика и анализи“. Някои от по-важните материали, подготвени през 2018 г., са:

- Статистически справочник „Демография, икономика и социално осигуряване“ за 2017 г., съдържащ динамични редове за последните 15 години;
- Статистически годишник „Пенсии“ за 2017 г.;
- Тримесечни статистически бюлетини „Пенсии“;
- Тримесечни статистически бюлетини „Показатели, характеризиращи временната неработоспособност на осигурените лица“;
- Месечен статистически бюлетин „Регистрирани безработни лица с право на обезщетение“;
- Статистически годишник „Трудови злополуки“ 2016 г.;
- Статистическа информация за трудовите злополуки и професионалните болести.

Всички справки, информационни материали и анализи са достъпни в рубрика „Статистика и анализи“ на интернет страницата на НОИ:
<http://www.noi.bg/aboutbg/st>

4. Изготвени анализи и информационни материали

Националният осигурителен институт се стреми да осъществява дейността си прозрачно и открито, като изпълнява обществения си ангажимент на достъпна публична

институция. Основната цел на предоставяните анализи и информационни материали е осигуряването на точна статистическа и управленска информация за резултатите от дейността на института. В изпълнение на тази цел се изработва [Годишният отчет за дейността на НОИ през 2017 г.](#) Документът е разгледан и утвърден от Надзорния съвет на НОИ през месец април 2018 г. и е публикуван на интернет страницата на института.

Ежегодна публикация на Националния осигурителен институт е аналитичният годишник „Държавното обществено осигуряване“ в която се прави обзор на състоянието на държавното обществено осигуряване и се представя подробна информация и анализ на финансовите резултати от изпълнението на Консолидирания бюджет на ДОО и на показателите по отделните социалноосигурителни програми. През 2018 г. е изготвен и публикуван на интернет страницата на института анализът „[Държавното обществено осигуряване през 2017 г.](#)“.

През 2018 г. е разработена и публикувана актуализирана двуезична (на български и английски език) [представителна брошура на НОИ](#). Брошурата е предназначена за широка читателска аудитория, включваща клиентите на института, специалисти, международни институции, работодателски, синдикални и неправителствени организации и други с интерес към социалното осигуряване и дейността на НОИ. Публикацията съдържа обща информация и прави преглед на историята, структурата, функциите и дейностите на Националния осигурителен институт, както и на постиженията и ключовите резултати от изпълнението на целите на НОИ за периода 2015 – 2017 г. Оповестени са целите и задачите, залегнали в стратегическия документ на развитие на института за периода 2018 – 2021 г. Изданието включва още кратка информация за бюджета на държавното обществено осигуряване, предоставяните от института електронни услуги, осигурителният архив, както и за международната дейност и сътрудничеството с партньорски организации. В изданието е публикувана актуална статистическа информация за основните икономически и социални показатели, отчитащи пряко дейността на НОИ и държавното обществено осигуряване.

През годината института извърши за първи път „Онлайн проучване за оценка на удовлетвореността на потребителите от качеството на статистическата информация, произвеждана и разпространявана от НОИ“. Инициативата за провеждане на онлайн проучване сред ползвателите на статистическа информация е във връзка с намерението за осигуряване и поддържане на високо качество на произвежданата и публикувана от НОИ статистическа информация, както и с цел продължаващо развитие и усъвършенстване на дейността в областта на предоставянето на статистическа информация за държавното обществено осигуряване.

Въз основа на проучването е изготвен и публикуван [анализ](#), който представи обобщена информация за получените резултати и формулира следните изводи:

- Степента на удовлетвореност на потребителите от качеството на статистическата информация, произвеждана и разпространявана от НОИ като цяло е задоволителна.
- Най-позитивни оценки са получили критериите „точност“, „адекватност“, „достъпност“, „яснота“ и „сравнимост“.
- Трите най-предпочитани области на търсената информация от потребителите – „Статистика за броя и доходите на осигурените лица“, „Статистика за пенсиите“ и „Статистика за обезщетенията за временна неработоспособност“ са получили и най-много положителни оценки по различните критерии за качество.
- Въпреки изявените предпочитания на потребителите за достъп до статистическа информация чрез генериране на справки онлайн, съществуващата електронна услуга „Динамични справки върху статистически данни за пенсиите“ е слабо използвана.
- Голяма част от попълнителите анкетата предпочитат разпространяването на статистическа информация по електронен път за сметка на разпространяването ѝ на хартиен носител.

Обобщената информация и направените изводи са полезен източник и база въз основа на която да се предприемат мерки за подобряване на този специфичен сегмент от дейността на института.

През годината са изготвяни експертни тематични анализи по актуални теми, които предизвикаха широк обществен и медиен отзвук – „Анализ на новоотпуснатите пенсии през 2017 г. и първото полугодие на 2018 г.“, „Анализ на разходите за парични обезщетения поради общо заболяване за периода 2011 – 2017 г.“, „Анализ на паричните обезщетения за майчинство за периода 2014 – 2017 г.“, „Анализ на пенсиите в намален размер по чл. 68а от Кодекса за социални осигуряване през 2017 г.“, „Пенсиите от държавното обществено осигуряване през призмата на различията между половете“ и други.

За отразяване на промените в социалноосигурителното законодателство през 2018 г., под надслов „Бъди информиран! Защитай правата си! Спазвай задълженията си!“, своевременно са актуализирани трите брошури на интернет сайта на института с полезна информация за клиентите:

- „Актуално за пенсионирането“;
- „Актуално за обезщетението за безработица“;
- „Актуално за краткосрочните обезщетения и помощи“.

5. Стратегическо, оперативно планиране и управление на риска в оперативната дейност на НОИ

2018 г. е първата година от изпълнението на актуализирания стратегическия документ за развитие на Националния осигурителен институт за нов четири годишен период. [Стратегията за развитие на НОИ 2018 – 2021 г.](#) е рамков документ, съобразен с правомощията на института, разработен в съответствие с редица национални и европейски стратегически документи, които имат пряка или косвена връзка със социалното осигуряване и държавната администрация като:

- ❖ Стратегия за развитие на държавната администрация 2014 – 2020 г.;
- ❖ Европа 2020 – Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж;
- ❖ Национална програма за развитие: България 2020;
- ❖ Стратегия за развитие на електронното управление в Република България 2014 – 2020 г.

При разработването на Стратегията за развитие на НОИ 2018 – 2021 г. са взети предвид и мерките залегнали в утвърдения План за действие за изпълнение на мерките за подобряване на дейността на НОИ в резултат на извършената в института самооценка по европейския модел за управление на качеството (SAF). Част от тези мерки са формулирани като дейности за изпълнение на стратегическите цели, които се декомпозират в годишни общи оперативни цели на института.

Продължава прилагането на въведения през годините процес по оперативно планиране и управление на риска в дейността на ЦУ и ТП на НОИ, в т.ч. документирани чрез съставяне на оперативни планове и риск-регистри на всяка самостоятелна структурна единица (функционална дирекция в Централно управление и териториално поделение), изработване на Оперативен план и Риск-регистър на НОИ и докладване за резултатите от изпълнението им.

През 2018 г. всеки от етапите в процеса по определяне на цели, управление на риска и отчитане изпълнението на целите завърши с изработване на съответния документ на ниво самостоятелна структурна единица и обобщение на институционално ниво. Утвърдените от управителя на институционално ниво документи своевременно са публикувани на вътрешната и/или външната страница на института и са достъпни за всички служители и заинтересовани лица:

- Общи оперативни цели на НОИ за 2018 г.;
- Оперативен план за изпълнение на общите оперативни цели на НОИ за 2018 г.;
- Риск-регистър на НОИ за 2018 г.;
- Доклад за изпълнение на действията по риск-регистъра за 2018 г. на НОИ;

- Отчет за изпълнение на общите оперативни цели на НОИ за 2018 г.

Ежегодно се извършва обобщаване и анализ на информацията от самооценката на ръководителите на самостоятелни структурни единици в НОИ за постигнатото ниво на изпълнение на оперативните цели и докладването относно изпълнение на действията за ограничаване на рисковете през текущата година. На тази база се изготвят докладни записки до управителя, в които са отразени резултатите за степента на постигане на оперативните цели и информация за това до каква степен рисковете, застрашаващи постигането на целите на института, са управлявани успешно.

ДЕЙНОСТИ НА ОБЩАТА АДМИНИСТРАЦИЯ

I. ПРАВНО ОБСЛУЖВАНЕ

Юридическото обслужване на Националния осигурителен институт се осъществява от дирекция „Правна“ в централно управление и юрисконсултите в териториалните подразделения.

1. Осигурително законодателство

През 2018 г. юристите на НОИ са изготвяли и съгласували проекти на нормативни актове и са подготвяли отговори и становища по постъпили въпроси, предложения, сигнали, жалби и молби в областта на общественото осигуряване.

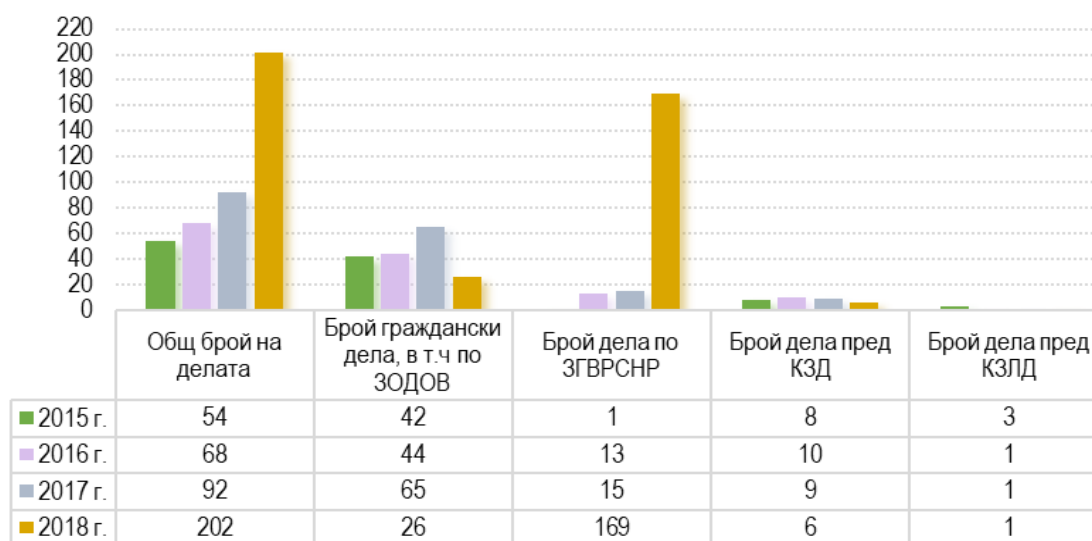
През годината юристите взеха активно участие в изготвянето на проект на ЗБДОО за 2019 г. и проектите на подзаконовни нормативни актове по прилагането на КСО.

По образуванияте срещу НОИ и фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ дела, е осъществено процесуално представителство по 202 дела, както следва:

Таблица № 28 : Обобщена справка за съдебните дела на НОИ за 2018 г.

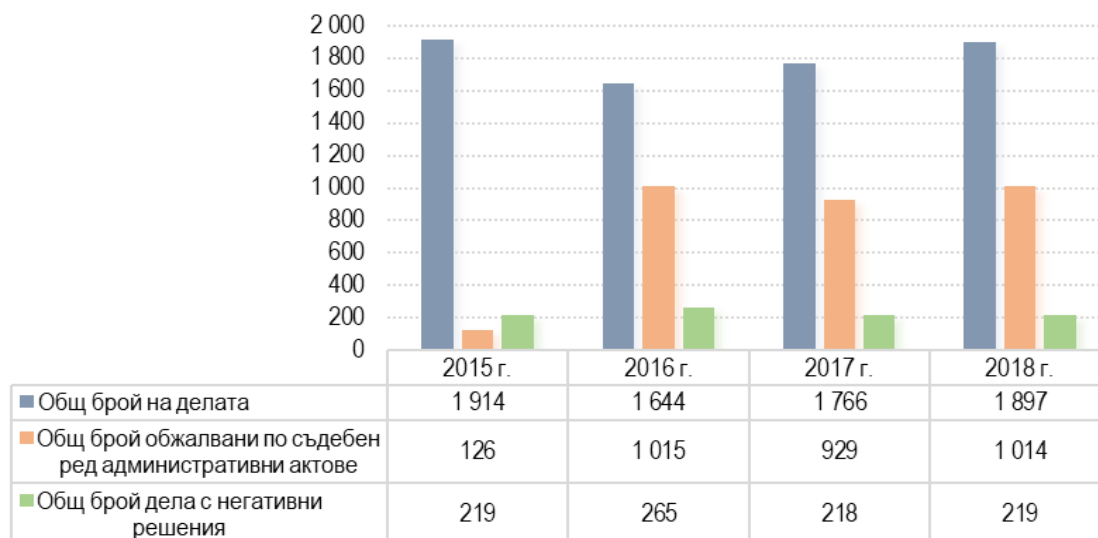
Брой на съдебните дела в ЦУ на НОИ	
Общ брой на делата, в т. ч:	202
- Брой граждански дела, в т.ч. по ЗОДОВ	26
- Брой дела по ЗГВРСНР	169
- Брой дела пред КЗД	6
- Брой дела пред КЗЛД	1

Следващата графика представя броя на съдебните дела, водени от юрисконсултите в централно управление за периода 2015 – 2018 г.:

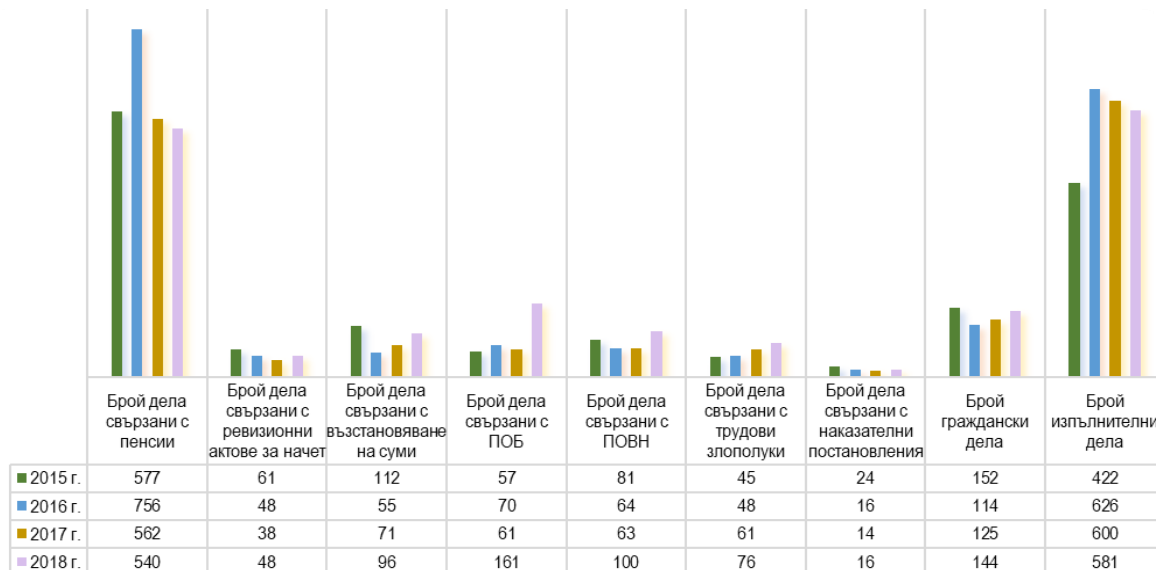
Фигура № 14 : Брой на съдебните дела в ЦУ на НОИ за периода 2015 – 2018 г.

Информация за осъществяването от юристите на ТП на НОИ процесуално представителство за периода 2015 – 2018 г. е представено на следващата фигура:

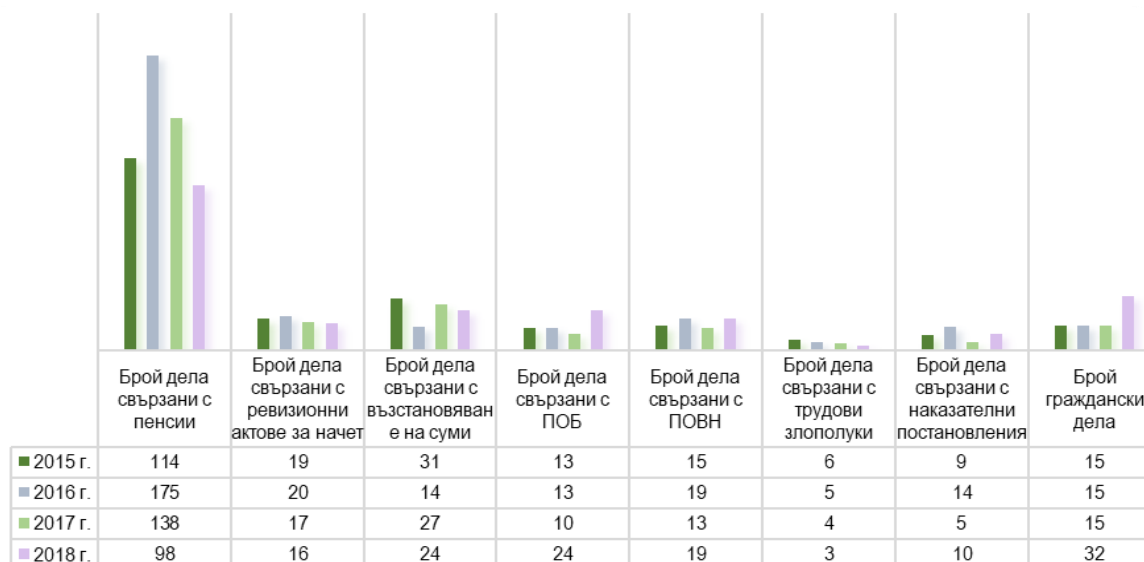

Фигура № 15 : Брой на съдебните дела в ТП на НОИ за периода 2015 – 2018 г.

Броят на съдебните дела в териториалните поделения на НОИ, разпределени по предмет на спора, показва че най-многобройни са делата свързани с пенсиите, следвани от изпълнителните дела.

Фигура № 16 : Брой на съдебните дела в ТП на НОИ за периода 2015 – 2018 г., разпределени по предмет на спора

Фигура № 17 : Брой на съдебните дела в ТП на НОИ с отменителни решения

2. Правно обслужване

Правното обслужване осъществявано от юристите в НОИ, включва дейности по изготвянето на становища по проекти на правила, инструкции и други вътрешноведомствени актове. През 2018 г. е осигурено правно съдействие при сключване на договори и споразумения, в т.ч. договори за предоставяне на информация, информационни продукти за обработване на информация и за дейности по социалното осигуряване, организирани са тържни процедури за отдаване под наем и разпоредителни сделки със собствеността на института и е оказвано съдействие при сключването на договори за придобиване на имоти от НОИ.

Изготвяни са становища и проекти на заповеди във връзка с дейностите по управление на собствеността, както и във връзка с неизпълнение на договори и предприемане необходимите действия с оглед защита интересите на института.

Като част от правното обслужване текущо се следи за законосъобразността на актовете и процедурите, свързани с възникването, изменението и прекратяването на служебните и трудовите правоотношения в системата на НОИ и изготвянето на проекти на решения за предоставяне или за отказ за предоставяне на достъп до обществена информация по Закона за достъп до обществена информация. Постъпилите през 2018 г. в НОИ заявления за достъп до обществена информация са общо 22 бр. Във връзка с това, като част от доклада по чл. 62, ал. 1 от Закона за администрацията, е изготвен проект на отчет за постъпилите заявления за достъп до обществена информация и за повторно използване на информация от общественния сектор, който включва и данни за направените откази и причините за това.

Юристите на института текущо през годината са давали становища по заявления за достъп до данни от регистрите на НОИ в средата за междурегистров обмен Regix и правни становища по проекти на нормативни актове, които нямат отношение към общественото осигуряване, изпратени за съгласуване от НОИ.

През 2018 г. са изготвени становища и са осъществени всички необходими правни и фактически действия за сключването общо на 97 бр. анекси и договори, от които 24 за предоставяне на информация по реда на Правила за реда и условията за сключване на договори за предоставяне на информация и на информационни продукти за обработване на информация и за дейности по социалното осигуряване.

II. ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ И УПРАВЛЕНИЕ НА СОБСТВЕНОСТТА

Националният осигурителен институт е публична организация, която е възложител на обществени поръчки по смисъла на Закона за обществените поръчки (ЗОП). Ежегодно се осъществяват дейностите по планиране и провеждане на обществени поръчки и инвестиционна дейност във връзка с управлението и стопанисването на имотите и административно-стопанското обслужване³. През 2018 г. представянето на дейността може да бъде обособено в следните направления:

1. Планиране и провеждане на обществени поръчки

Дейностите свързани с управлението на цикъла на обществените поръчки, включват планиране, координиране във връзка с подготовката, провеждането и възлагането на обществени поръчки в съответствие с нормативните изисквания и приложимите вътрешни правила.

През 2018 г. в ЦУ на НОИ при планирани 46 обществени поръчки, броят на обявените и приключили обществени поръчки, за които са сключени договори за възлагане, е 43. Четири са възложените обществени поръчки, които не са планирани. Броят на незавършените процедури е 15, а три процедури от всички обявени са обжалвани.

Таблица № 29 : Показатели за дейността по обществени поръчки в ЦУ на НОИ за периода 2015 – 2018 г.

Показатели	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Брой проведени процедури по ЗОП	61	52	33	47
Брой незавършени процедури	4	10	3	15
Брой сключени договори за възлагане на обществени поръчки	61	38	46	43
Брой предявени жалби по ЗОП	3	1	0	3

През годината е оказвана и методическа помощ на териториалните поделения на НОИ по въпроси, свързани с прилагане на ЗОП и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, както и при изготвяне на документации за възлагане на обществени поръчки.

2. Управление на собствеността

Дейностите свързани с управлението на собствеността включват осъществяването на инвестиционната политика и разработването на мотивирани предложения във връзка с придобиването, управлението и разпореждането с активи.

Във връзка с инвестиционния процес, свързан с управлението на собствеността относно недвижими имоти в НОИ, през 2018 г. са изготвени и утвърдени от управителя нови „Вътрешни правила за придобиване, управление и разпореждане с имоти от НОИ“.

С оглед осъществяването на административно-стопанската дейност през годината са подпомогнати методически, логистично и технически териториалните поделения на НОИ.

Изпълнените дейности за осигуряване на качествено обслужване на клиентите на НОИ и за създаване на здравословни и безопасни условия на труд на служителите на института, през 2018 г. включват:

- Разработени са технически документации за възлагане на обществени поръчки, в съответствие с изготвените технически задания, сключени са договори и периодично е осъществяван инвеститорски контрол върху изпълнението на следните обществени поръчки с

³ В резултат на изменения Правилник за организацията и дейността на НОИ, в сила от 01.08.2018 г. дейностите по планиране и провеждане на обществени поръчки и инвестиционна дейност във връзка с управлението и стопанисването на имотите и административно-стопанското обслужване, се осъществяват от новосъздадената дирекция „Обществени поръчки и управление на собствеността“ в централно управление на НОИ.

предмет:

- Основно обновяване на санитарни помещения в административната сграда на ЦУ на НОИ;
- Текущи ремонтни работи в части от административната сграда на ЦУ на НОИ;
- Изготвяне на инвестиционен проект за изпълнение на ЕСМ (Европейски стабилизационен механизъм) по оградяващи елементи на административна сграда на НОИ и извършване на СМР за блокове „А“, „Б“ и „В“ на сградата с права на управление, предоставени на НОИ;
- Доставка, монтаж, въвеждане в експлоатация и гаранционно обслужване на прецизна климатична техника за център за данни в административната сграда на ЦУ на НОИ;
- Абонаментна поддръжка на системи за гарантирано непрекъсваемо електрозахранване (ДГ, АВР и UPS), монтирани в сгради на НОИ, включително осигуряване на резервни части, материали и консумативи. В началото на действието на договора са изпълнени значителни планови ремонти на системите за гарантирано безпаузово електрозахранване, конкретно на непрекъсваемите електрозахранвания (UPS). С изпълнението на тези ремонти се удължи експлоатационният срок на техниката с поне 5 години, което е с особена тежест за сградата на ЦУ на НОИ, тъй като системата осигурява резервно захранване на центъра за данни.
- Успешно е проведена тържната процедура за отдаване под наем на част от недвижим имот (кухненско помещение и бюфет), разположени на 12 етаж от административната сграда на ЦУ на НОИ и е сключен договор за наем за срок от 5 години.
- В началото на 2018 г. стартира изпълнението на самостоятелно инициран проект за разделно събиране на отпадъчна копирна хартия и картон на етажи от сградата на ЦУ на НОИ, като дейност от разработването на Политика за социална отговорност. В изпълнение на проекта се поставиха обозначени съдове в общите части на сградата на ЦУ на НОИ, като за популяризирането им беше осъществена информационна кампания сред персонала. След стартирането на проекта се установи, че голяма част от служителите на НОИ се възползват от предоставената им възможност да събират и изхвърлят разделно ненужната хартия и картон.

Обобщените данни за планирани и проведени обществени поръчки свързани с дейността по управление на собствеността, през периода 2015 – 2018 г., са показани в следващата таблица:

Таблица № 30 : Показатели за дейностите по обществени поръчки, свързани с управлението на собствеността за периода 2015 – 2018 г.

Показатели	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Брой планирани обществени поръчки	18	19	17	13
Брой проведени процедури по ЗОП	22	15	13	13
Брой незавършени процедури	5	7	9	2
Брой сключени договори за възлагане на обществени поръчки	33	22	14	16

Забележка: Обикновено сключените договори са повече от планираните и проведени обществени поръчки поради обстоятелството, че има поръчки с обособени позиции, като за всяка от тях се сключва отделен договор. При наличие на разлика между планирани и проведени обществени поръчки, същата се дължи на: проведени процедури по ЗОП, които не са завършили с избран изпълнител – прекратени процедури и на проведени поръчки, които не са предварително планирани.

III. ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДНА ДЕЙНОСТ

Дейността по разработването на финансовите отчети и прилаганата счетоводна политика в НОИ осигурява обективност, точност, пълнота, достоверност, достъпност, навременност и отговорност на финансово-счетоводната информация. Цялостната дейност по финансиране и счетоводно отчитане на бюджетните средства на НОИ, фондовете на

държавното обществено осигуряване, Учителския пенсионен фонд и фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ и счетоводното обслужване на централно управление на НОИ се осъществява от дирекция „Финансово-счетоводна дейност“.

1. Финансово-счетоводна дейност и банково обслужване

През 2018 г. всички действия, свързани с движението на финансовите средства на държавното обществено осигуряване, както и отчитането на изпълнението на Закона за бюджета на ДОО за годината са изпълнявани по начин, който осигурява необходимите условия за своевременното изплащане на пенсиите (вкл. и тези по европейски регламенти и международни договори) и краткосрочните обезщетения. Изготвено е разпределението на средствата съгласно Закона за бюджета на НОИ за 2018 г. и е осъществяван контрол за спазване на утвърдените лимити за разходи.

Разработени са формите и съдържанието на документите за счетоводното отчитане на средствата на фондове на държавното обществено осигуряване, дават се методически указания за финансовата дейност на съответните звена в териториалните поделения на НОИ и се извършва контрол върху тяхната отчетност.

Изготвяни са периодичните и годишният финансов отчет на централно управление и са обобщавани и анализирани финансовите отчети на териториалните поделения на НОИ. Съставяни са консолидираните финансови отчети за изпълнение на бюджета на ДОО, Учителския пенсионен фонд и фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“.

При извършения от Сметна палата одит за заверка на ГФО за 2017 г. е издадено немодифицирано становище, което показва, че отчетът дава вярна и честна представа за финансовото и имуществено състояние на НОИ, респективно на фондовете на ДОО, УчПФ и фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“.

През 2018 г. са реализирани следните дейности:

- Изготвяне на методически указания и осъществяване на счетоводно отчитане на финансовите потоци между ЦУ и ТП на НОИ и преводите от/към външни институции.
- Осчетоводяване на трансферите/приходите от осигурителни вноски от НАП, МФ и НЗОК по счетоводните сметки от Индивидуалния сметкоплан на Националния осигурителен институт, изготвен в съответствие с Националния сметкоплан на бюджетните организации.
- Организиране на банковото обслужване на НОИ и неговите териториални поделения. През 2018 г. всички левови плащания на НОИ са включени в Системата за електронни бюджетни разплащания (СЕБРА). Набраните приходи в транзитните сметки на териториалните поделения веднъж седмично се централизират служебно от обслужващите банки на ТП по сметката на ЦУ в Българска народна банка. Възстановените разходи по сметките за наличности на ЦУ се централизират служебно съгласно режима, определен от Министерство на финансите, съгласуван с БНБ.
- Изготвяне на разпределението на бюджета за административните разходи на НОИ между териториалните поделения и централното управление и контрол върху изпълнението на утвърдените бюджети.
- Подготвяне на методически указания за плащанията по пенсиите и тяхното осчетоводяване и извършване на преводите за пенсии.
- Осъществяване на дейността по преводите на средствата за парични обезщетения и помощи от ДОО и парични обезщетения за безработица, както и тяхното счетоводно отчитане.
- Реализиране на процеса по изплащането и отчитането на паричните помощи за профилактика и рехабилитация, както и отчитането на превежданите на бюджетните организации средства от бюджета на ДОО за профилактика и рехабилитация.

- Изготвяне на методически указания за счетоводното отчитане на краткосрочните обезщетения в териториалните поделения и централно управление.
- Извършване и отчитане на плащанията, касаещи административната дейност на ЦУ на НОИ и изготвяне на методически указания за счетоводното отчитане на плащанията касаещи административната издръжка и плащанията, свързани с гарантираните вземания в териториалните поделения и централно управление.
- Осъществяване на дейностите, свързани с изплащането на възнагражденията на персонала на НОИ.

2. Инвестиционна дейност по отношение на свободните средства на Учителския пенсионен фонд

Управлението на временно свободните средства на УчПФ и извършването на инвестиционна дейност по отношение на тези средства, се осъществява съобразно динамиката на финансовите пазари. Съгласно чл. 28 от КСО временно свободните средства по фондовете на държавното обществено осигуряване могат да се влагат по депозитни сметки в Българската народна банка или за придобиване, на първичния пазар или чрез Министерството на финансите, на държавни ценни книжа, емитирани от българското правителство. За регламентиране на инвестиционната дейност са утвърдени „Вътрешни правила за инвестиране на временно свободни парични средства на УчПФ“.

В резултат на промените на финансовия пазар през последните години и след решение на Министерство на финансите за размера на лихвените ставки по които бюджетните организации могат да държат парични средства по едногодишни депозити в БНБ, лихвените проценти по депозитите на УчПФ, държани по сметки в БНБ са с нулеви стойности, поради което единствената алтернатива на Националния осигурителен институт за получаване на доход е чрез инвестирането им в придобиване на български държавен дълг (държавни ценни книжа). Към 31.12.2018 г., свободните парични средства на УчПФ които се съхраняват в БНБ под формата на депозити са в размер на 80 000 000 лева.

През 2018 г. Министерство на финансите съвместно с БНБ организира един аукцион за продажба на ДЦК, като на него беше предложена 25 годишна емисия облигации, емитирана в български лева. Учителският пенсионен фонд на НОИ участва в него. Съгласно взето решение от Министерство на финансите, всички поръчки бяха отхвърлени, тъй като предложената от участниците ниска цена, респективно висока доходност (лихвата), не удовлетворяваше държавата. Решението кореспондира със състоянието на фиска и търсенето на най-благоприятни условия на финансиране.

Получените лихвени плащания (лихви) от притежаваните държавни ценни книжа в портфейла на УчПФ през 2018 г. са в размер на 13 963 619,37 лв. От тях 2 768 480,39 лв. са от ДЦК, емитирани в евро, 34 974,08 лв. са от валутни ЗУНК облигации (емисия № 97/1994 г., емитирана в щатски долари) и 11 160 164,90 лв. от ДЦК, емитирани в лева.

През 2018 г. са падежирали ДЦК на обща стойност 57 748 309,19 лв. Получена е 1/2 част (предпоследна вноска) от държавните дългосрочни облигации, емитирани по реда на ЗУНК в щатски долари, в размер на 1 592 445,19 лв. Също така падежираха една дългосрочна емисия в лева (със срок 10 г.) – 26 162 112 лв., една средносрочна емисия в лева (със срок 5 г.) – 20 276 346 лв., една средносрочна емисия в лева (със срок 3 г.) – 7 761 576 лв., както и една дългосрочна емисия в евро (със срок 15 г.) – 1 000 000 евро (1 955 830 лв.).

Съгласно т. 3 от Тарифата за таксите и комисионните за обработка на сделки с ДЦК, през 2018 г. са платени такси и комисионни на обща стойност 11 281,18 лв.

IV. УПРАВЛЕНИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Националният осигурителен институт е една от големите държавни администрации със структури на територията на цялата страна. Дейността по управление на човешките ресурси е част от общоадминистративните функции. За да осигури изпълнението на своята стратегия и ефективно да функционира, НОИ управлява и развива компетентността и потенциала на своите служители, както на индивидуално, така и на организационно равнище. През 2018 г. основните дейности по управлението на човешките ресурси са свързани с разработване и реализиране на стратегии и политики за управление и развитие на човешките ресурси, насочени към развиване на потенциала на административната структура да отговори на предизвикателствата, произтичащи от модернизиранието на дейността на държавната администрация, както и към ефективно организиране на нарастващия информационен поток на документооборота при различните процедури, свързани с администриране и управление на персонала.

1. Структура и разпределение на щатната численост в НОИ

Към 31.12.2018 г. планово определената щатна численост на НОИ е 3 467 щатни бройки, от които в ЦУ на НОИ – 397 щ. бр. (11,5% от общата численост) и 3 070 щ. бр. (88,5% от общата численост) в ТП на НОИ. Дейността на института се подпомага и от 164,5 извънщатни бройки, наети по реда на ПМС № 66/1996 г. Съобразно функциите, които се изпълняват в ЦУ и ТП, преобладаващият човешки ресурс е концентриран в териториалните подразделения.

Разпределението на общата и специализираната администрация е в съответствие с изискванията на чл. 12, ал. 1, т. 4 и 5 на Наредбата за прилагането на Класификатора на длъжностите в администрацията, според която числеността на общата администрация е не повече 35 на сто от общата численост на персонала, а специализираната – не по-малко от 60 на сто от него.

През годината в отговор на текущо заявена потребност са реализирани вътрешни промени в разпределението на числеността по длъжности и административни звена. Промените са извършвани при съобразяване с политиката на ръководството за оптимизиране на дейностите и числеността, като за всяка промяна е изготвяно мотивирано становище.

Разпределението на щатната численост между общата и специализираната администрация по ТП и в ЦУ на НОИ към 31.12.2018 г. е показано в следващата таблица:

Таблица № 31 : Разпределение на щатната численост между общата и специализираната администрация по ТП и ЦУ на НОИ към 31 декември 2018 г.

ТП/ЦУ на НОИ	Обща численост (бр.)	Обща администрация		Специализирана администрация	
		Щатни бройки	Дял от общата численост	Щатни бройки	Дял от общата численост
Благоевград	106,5	19	17,8%	83,5	78,4%
Бургас	151,5	23,5	15,5%	123	81,2%
Варна	150	21	14,0%	124	82,7%
Велико Търново	104	17	16,4%	84	80,8%
Видин	55	13	23,6%	38,5	70,0%
Враца	96	13	13,5%	80	83,3%
Габрово	66	14	21,2%	48	72,7%
Добрич	77	14	18,2%	59	76,6%
Кърджали	70,5	13,5	19,2%	54,5	77,3%
Кюстендил	102	15	14,7%	84	82,4%
Ловеч	92,5	14	15,1%	75,5	81,6%
Монтана	73	15	20,6%	54	74,0%
Пазарджик	95	16	16,8%	76	80,0%
Перник	67	13	19,4%	51	76,1%
Плевен	120	18	15,0%	96	80,0%
Пловдив	247	31	12,6%	211	85,4%
Разград	63	15	23,8%	45	71,4%
Русе	102	18	17,7%	80	78,4%
Силистра	74	15	20,3%	55,5	75,0%
Сливен	76,5	14	18,3%	59	77,1%
Смолян	65,5	13	19,9%	49,5	75,6%
София-град	457	66	14,4%	383	83,8%
София-област	108	15	13,9%	87	80,6%
Стара Загора	133	18	13,5%	110	82,7%
Търговище	78	13,5	17,3%	61,5	78,9%
Хасково	97	19	19,6%	75	77,3%
Шумен	79	14	17,7%	61	77,2%
Ямбол	64	14	21,9%	47	73,4%
Общо в ТП на НОИ	3 070	504,5	16,4%	2 455,5	80,0%
ЦУ на НОИ	397	164	41,3%	189	47,6%
ОБЩО в НОИ	3 467	668,5	19,3%	2 644,5	76,3%

Видно от посочените по-горе данни относителният дял на общата администрация в НОИ е 19,3% и е доста по-нисък от максимално допустимите 35%. И през 2018 г. се запази тенденцията териториални поделения с по-малка численост да имат по-висок относителен дял на общата администрация. Разпределението на специализираната администрация по функционални направления показва, че най-голям е относителният дял на специалистите, ангажирани с дейността по пенсионно производство (41,6%), която изисква високо ниво на специфични познания и натрупване на експертен опит в тясноспециализирана област (Таблица № 32).

Таблица № 32 : Разпределение на щатната и извънщатната численост в ТП по функционални направления през 2018 г.

Функционално направление	Щатна численост (бр.)	Дял от общата щатна численост	Численост по ПМС № 66/96 (бр.)	Дял от общата численост по ПМС № 66/96
Обща администрация	504,5	16,4%	44	26,8%
Пенсии	1 277	41,6%	41	24,9%
КПК	989,5	32,2%	31	18,8%
ООА/ОА	189	6,2%	48,5	29,5%
Директори на ТП	28	0,9%	–	–
Пряко подчинени на директора на ТП	82	2,7%	–	–
ОБЩО	3 070	100%	164,5	100%

Персоналът, нает по реда на ПМС № 66/1996 г. (извънщатни бройки), се ползва за подпомагане на дейности, в които е необходим допълнителен трудов ресурс във връзка със значителната по обем техническа работа по прием, извличане на данни и съхраняване на документация. Данните показват, че след електронизиране на процесите по прием и обработка на документи за изплащане на парични обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване в началото на 2016 г., за трета поредна година ресурсите на ПМС № 66/1996 г. се ползват най-вече за подкрепа на дейността на осигурителния архив, където с тяхна помощ се извършва прием, електронизиране и съхраняване на документацията на прекратени осигурители без правопреемник.

2. Прилагане на системата за натовареност на звената и дейностите в ТП на НОИ

Състоянието на натовареността е водещ фактор при вземането на управленски решения относно разпределянето на числеността. Дейностите по прилагането на системата за определяне на планови потребности от персонал през 2018 г. са свързани с пренасочване и трансфер на щатни и извънщатни бройки от недостатъчно натоварени звена и дейности към по-натоварени такива в рамките на отделните териториални поделения. За периода 01.11.2017 – 31.10.2018 г. са извършени трансформации на 92 щатни бройки. Основната част от движението на числеността е в рамките на специализираната администрация – 75 щ. бр., като във функционално направление „Пенсии“ са осъществени трансформации на 39 щ. бр., при звената „КПК“ – 30 щ. бр., а при звената „ОА/ОА“ – трансформирани 6 щ. бр. В рамките на общата администрация са осъществени трансформации на 17 щ. бр.

За периода 01.11.2017 – 31.10.2018 г. от наблюдаваните общо 168 звена и дейности, 45 звена/дейности са с параметри под долната граница на натовареност (–15%); 20 са над границата на натовареност (+15%), а 103 са балансиращи (попадащи в диапазона от –15% до +15%).

Основен принцип на системата за отчитане на натовареността е отнасянето на териториалните поделения към групата от ненатоварени, балансиращи или претоварени, според преобладаващия брой на претоварените/ненатоварените звена или дейности. Въз основа на това класифициране са изведени следните констатации:

- Териториалните поделения със значителни отрицателни отклонения в натовареността на заетите в основните структурни звена/дейности за разглеждания период са само две – Разград и София-област с по 4 ненатоварени звена/дейности.
- Без съществени отклонения в натовареността на заетите в основните структурни звена/дейности спрямо средното за системата равнище са 25 териториални поделения.
- Териториално поделение със значителни положителни отклонения е единствено ТП на НОИ – София-град с 4 натоварени и 2 балансиращи звена.

3. Администриране на персонала

Дейността по администриране на персонала генерира висок вътрешен документооборот, основната част от който се осъществява чрез Интегрираната система за управление на човешки ресурси HeRMeS. Системата за самообслужване HeRMeS SelfServices дава възможност за директно участие на служителите в различни процеси, като заявяване на отпуски, на гъвкаво работно време, на аванс, работа извън работното място, обучения, актуализация на банкова сметка, заемане на вакантни места и др.

Таблица № 33 : Разпределение на обработените/изготвените документи по администриране на персонала в НОИ през 2018 г. по вид и структурни звена (бр.)

ТП/ЦУ на НОИ	Заповеди по служебни правоотношения	Документи, регламентиращи трудови правоотношения	Заповеди за отпуск	Въведени и експортирани болнични листове	Издадени служебни бележки
ТП	3 561	1 501	29 975	6 016	1 268
ЦУ	630	147	3 774	750	202
ОБЩО	4 191	1 648	33 749	6 766	1 470

Сред дейностите с най-голям вътрешен документооборот по администриране на персонала са: полагащият се отпуск на служителите, въвеждане и експортиране в СУЧР ХеРМеС на болнични листове за временна неработоспособност на служителите, издаването на служебни бележки, издаване на служебни книжки на служители, които за първи път заемат държавна служба.

Данните показват, че през 2018 г. само в ЦУ на НОИ са изготвени, издадени или въведени в информационната система по 33,93 бр. документи на ден, при 32,97 за 2017 г. Следва да се има предвид, че извън това число остават обработените заявки за трансформации и за заемане на работни места, изготвените обяви за конкурси и заповеди за определяне състава на конкурсните комисии, заповедите за подбори, изготвените отговори по жалби и запитвания, всички становища, докладни записки и придружителни писма към тези преписки и редица други документи, свързани с управлението на човешките ресурси.

4. Профил на персонала, зает в основната численост на администрацията на НОИ

Общият брой реално заети служители по основен щат в системата на НОИ към 31.12.2018 г. възлиза на 3 383 служители, от тях 2 871 (84,9%) жени и 512 (15,1%) мъже. Разпределението на служителите по длъжности показва, че 1,3% от тях са на висши ръководни длъжности, 9,2% са на ръководни длъжности, 65,5% са експертен персонал с аналитични и контролни функции, 22,3% са експертен персонал със спомагателни функции и 1,6% – технически длъжности.

Разпределението по пол на ниво ръководни длъжности показва преобладаващ дял на жените (78,5%), а при висшите държавни служители преобладават мъжете с 63,6% (таблица № 34).

Таблица № 34 : Разпределение на персонала на НОИ по длъжности и пол към 31 декември 2018 г.

Видове длъжности	Общо заети (бр.)	Жени		Мъже	
		Брой	Дял	Брой	Дял
Длъжности по чл. 19а от ЗА	2	1	50,0%	1	50,0%
Висши държавни служители	44	16	36,4%	28	63,6%
Ръководни длъжности	312	245	78,5%	67	21,5%
Експертни длъжности с аналитични и контролни функции	2 217	1 887	85,1%	330	14,9%
Експертни длъжности със спомагателни функции	754	715	94,8%	39	5,2%
Технически длъжности	54	7	13,0%	47	87,0%
ОБЩО	3 383	2 871	84,9%	512	15,1%

Според възрастовата структура на персонала, с най-висок дял са служителите между 30 и 59 години, следвани от служителите на възраст над 60 години. Най-малко са заетите от възрастовата група до 29 години. От възрастовия профил на заетите на ръководни длъжности е видно, че преобладаващият брой ръководители са на възраст между 30 и 59 години (Таблица № 35).

Таблица № 35 : Разпределение на персонала на НОИ по длъжности и възраст към 31 декември 2018 г.

Видове длъжности	Общо заети (бр.)	до 29 г.		30-59 г.		над 60 г.	
		Брой	Дял	Брой	Дял	Брой	Дял
Длъжности по чл. 19а от ЗА	2	0	0,0%	2	0,1%	0	0,0%
Висши държавни служители	44	0	0,0%	36	1,1%	8	0,2%
Ръководни длъжности	312	0	0,0%	287	8,5%	25	0,7%
Експертни длъжности с аналитични и контролни функции	2 217	125	3,7%	1 940	57,4%	152	4,5%
Експертни длъжности със спомагателни функции	754	35	1,0%	646	19,1%	73	2,2%
Технически длъжности	54	0	0,0%	40	1,2%	14	0,4%
ОБЩО	3 383	160	4,7%	2 951	87,3%	272	8,0%

Болшинството от длъжностите в Националния осигурителен институт са определени за заемане от служители с висше образование. Това произхожда от характера на служебните задължения на служителите в основните административни звена, които са ангажирани с експертна преценка на правото на ползване на осигурителни права и необходимостта от познаване, тълкуване и прилагане на широк кръг от нормативни разпоредби. Длъжности с минимално изискване за заемането им средно образование са определени за позициите в специализираната администрация, осъществяващи прием и архивиране на документи, както и за отделни позиции в общата администрация.

Таблица № 36 : Разпределение на персонала на НОИ по длъжности и образователна степен към 31 декември 2018 г.

Видове длъжности	Общо заети	Научна степен		Магистър		Бакалавър		Проф. бакалавър		Средно		Основно	
		Бр.	Дял	Бр.	Дял	Бр.	Дял	Бр.	Дял	Бр.	Дял	Бр.	Дял
Длъжности по чл. 19а от ЗА	2	0	0%	2	100%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Служебно правоотношение	2 491	2	0,1%	2 042	82,0%	393	15,8%	54	2,2%	0	0%	0	0%
Трудово правоотношение	890	0	0%	205	23,0%	82	9,2%	26	2,9%	576	64,7%	1	0,1%
ОБЩО	3 383	2	0,1%	2 249	66,5%	475	14,0%	80	2,4	576	17,0	1	0,0%

Профилът на зетите в НОИ показва висок процент на служителите с висше образование: 2 804 (82,9%) от зетите са висшисти, като от тях 2 249 лица (66,5%) притежават образователно-квалификационна степен магистър, 475 лица (14,0%) – степен бакалавър и 80 бр. (2,4%) – степен професионален бакалавър.

Общият брой служители, напуснали администрацията на НОИ през годината, възлиза на 392 човека (11,6%), от които 65 (16,6%) са освободени поради придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. От напусналите служители преобладава делът на служителите, зети на експертни длъжности с аналитични и контролни функции (246 лица) и зетите на експертни длъжности със спомагателни функции (119 лица).

Таблица № 37 : Текучество на персонала в НОИ през 2018 г.

Видове длъжности	Общо зети в адм. на НОИ (бр.)	Общо напуснали адм. на НОИ (бр.)	Поради придобиване право на пенсия за ОСВ		По други причини		Текучество (%)
			Бр.	Дял	Бр.	Дял	
Длъжности по чл. 19а от ЗА	2	0	0	0%	0	0%	0%
Висши държавни служители	44	1	0	0%	1	100%	2,3%
Ръководни длъжности	312	16	5	31,3%	11	68,8%	5,1%
Експертни длъжности с аналитични и контролни функции	2 217	246	32	13,0%	214	87,0%	11,1%
Експертни длъжности със спомагателни функции	754	119	24	20,2%	95	79,8%	15,8%
Технически длъжности	54	10	4	40%	6	60%	18,5%
ОБЩО	3383	392	65	16,6%	327	83,4%	11,6%

5. Набиране, подбор и професионално развитие на персонала в администрацията на НОИ

Заемането на свободни щатни бройки в администрацията на Националния осигурителен институт се извършва на конкурентен принцип, чрез набиране на външни и/или вътрешни кандидати за заемане на съответната длъжност. При решение за допускане на външни кандидати се организира конкурс по реда на Закона за държавния служител (за длъжностите, определени за заемане по служебно правоотношение) или външен подбор по реда на Вътрешни правила за набиране, подбор и назначаване на служители за длъжностите, определени за заемане по трудово правоотношение.

Общият брой на обявените през 2018 г. конкурси в института е 135, като 16 от тях са за длъжности в ЦУ на НОИ и 119 – за длъжности в ТП на НОИ.

Таблица № 38 : Резултати от проведени конкурсни процедури през 2018 г.

Конкурсни процедури	ОБЩО	За длъжности в ЦУ на НОИ	За длъжности в ТП на НОИ
Обявени конкурсни процедури	135	16	119
Конкурсни процедури, приключили с назначение	121	15	106
Конкурсни процедури, приключили без класиране	6	1	5
Конкурсни процедури, стартирани през 2018 г., които ще приключат през 2019 г.	8	0	8

Проведените конкурсни процедури през 2018 г. са 135 бр., като са с 27 бр. по-малко спрямо проведените през предходната година (162 бр.). В ЦУ на НОИ са обявени конкурси за 16 щ. бр. (24 бр. през 2017 г.), а в ТП на НОИ – 119 щ. бр. (138 бр. през 2017 г.), като най-голям брой конкурси са обявени в София-град – 23, Варна – 11, Хасково – 9, Пловдив и Стара Загора

– по 7. Единственото териториално поделение, в което няма обявен конкурс през 2018 г. е Перник, а териториалните поделения Благоевград, Бургас, Видин, Враца, Добрич, Кюстендил, Разград и Сливен са обявили по 1 конкурс.

Кандидатите, подали документи за участие в конкурсите, обявени през 2018 г. са 1 983 лица, при 2 744 лица за 2017 г. През годината най-много са били кандидатите за работа в Плевен – 212 души, София-град – 184 души, Варна – 147 души, Пловдив – 138 души, Велико Търново – 133 души, Ямбол – 101 души и т.н. Кандидатствалите в ЦУ на НОИ са 103 лица. Средният брой кандидати за един конкурс през 2018 г. е 14,7, при 16,8 за 2017 г. Болшинството от конкурсите през 2018 г. (125 бр.) са проведени на два етапа – 124 бр. чрез решаване на тест и интервю, и 1 бр. чрез практически изпит и интервю, а 10 от конкурсите са проведени на три етапа – решаване на тест, практически изпит и интервю.

Освен чрез подбор сред външни кандидати, заемането на свободни длъжности в администрацията на НОИ се извършва и по линията на вътрешно израстване на служители от института. През 2018 г. в администрацията на НОИ са обявени и проведени 115 процедури за конкурентен подбор, в т.ч. 29 – в ЦУ на НОИ и 86 – в ТП на НОИ. За заемане на ръководни длъжности (началник на отдел/началник на сектор) през годината са проведени 11 процедури, а за заемане на експертни длъжности – 104 процедури. От осъществените процедури за експертни длъжности в общата администрация на ТП/ЦУ са проведени общо 23, а в специализираната администрация – 92 процедури. Най-голям брой процедури са проведени за заемане на длъжности в експертно ниво 4 – старши експерт/инспектор по осигуряването, старши юриконсулт, старши счетоводител, старши експерт – 50 бр. Процедурите за повишаване в длъжност в ТП чрез конкурентен подбор във функционално направление „КПК“ (38 бр.) и във функционално направление „Пенсии“ (36 бр.) са почти по равно. Най-голям брой процедури са проведени в ТП на НОИ – София-град – 28.

И през 2018 г. е изготвен Годишен план за обучение на служителите (ГПОС) в съответствие с Вътрешните правила за обучение и професионална квалификация. Потребностите от обучения на служителите са заявени от ръководителите, конкретизирайки тематиката, формата на обучение, служителите по функционални направления, за които е предназначено обучението.

За осигуряване участието на служителите в проведените обучения през 2018 г. са изразходвани 42,0% от планираните (128,4 хил. лв.) за обучение средства в размер на 53,9 хил. лв. Неусвоените средства включват, както икономии от непроведени обучения, така и реализираната икономия от средства вследствие оптимизиране числеността на участниците, съобразно служебната им ангажираност.

През годината са преминали обучения по реда на чл. 35б, ал. 1, т. 1 и 2 (задължителни обучения на постъпилите за първи път на държавна служба и на назначените за първи път на ръководна длъжност държавни служители) и чл. 35б, ал. 4 (задължителни ежегодни обучения за висшите държавни служители) от Закона за държавния служител, общо 146 служители на института.

Като изключим задължителните обучения по ЗДСл, през годината са проведени 120 обучения и са обучени 1 596 служители.

Проведени са 12 методологични обучения за служители от общата и специализирана администрация на института и 8 обучения за административни единици, отговарящи за вътрешния контрол, одит и сигурност.

6. Осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд

В Националния осигурителен институт функционира Системата за управление на здраве и безопасност при работа, с която е утвърдена и Единна политика по осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд в администрацията на института.

За изпълнение на задачите, свързани с осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд, се работи съвместно със Служба по трудова медицина.

През първото тримесечие на 2018 г. е извършена основната отчетна и аналитична работа за състоянието на дейността по здравословни и безопасни условия на труд в института. През м. април 2018 г. службата по трудова медицина предаде изготвени „Анализ на временната неработоспособност за ЦУ и ТП на НОИ на база болнични листове“ и „Обобщен анализ на здравното състояние за 2017 г. в системата на НОИ“, изготвени на база Единна методика за анализ и оценка на здравно състояние на работещите в НОИ. Анализите, включващи заключения и препоръки на службата, са качени за запознаване на служителите на вътрешната страница на НОИ.

Изпълнени са и ангажиментите към различни други институции във връзка с отчитане на дейността за годината, а именно: предадени са в Бюрото по труда съгласуваните със Службата по трудова медицина и утвърдените от управителя места за трудоустроени по трудови правоотношения за 2018 г. в ЦУ на НОИ; съгласувани са със Службата по трудова медицина местата за трудоустроени по служебни правоотношения в ЦУ и ТП на НОИ; предадена е информация до Дирекция „Инспекция по труда“ гр. София за положения извънреден труд в ЦУ на НОИ и др.

Въз основа на сключен договор със срок за изпълнение 3 години с предмет „Изработка и доставка на очила за работа с видеодисплей за нуждите на работещите в НОИ“, през 2018 г. са изработени и осигурени 155 бр. очила за служители.

През м. юни 2018 г. е сключен договор с общопрактикуващ лекар за „Извършване на текущо медицинско обслужване на служителите в ЦУ и ТП на НОИ – София-град“ със срок за изпълнение 12 месеца.

През м. септември 2018 г. е сключен договор за „Осигуряване на профилактични медицински прегледи и изследвания на работещите в Централно управление и 28-те териториални поделения на НОИ“. Профилактичните медицински прегледи, заложи за изпълнение през календарната година на служителите на НОИ са проведени качествено и в уговорения срок и отговарят по съдържание и обем на заложените в договора и приложенията към него дейности.

Продължи изпълнението на сключения през 2016 г. 3-годишен договор с предмет „Осигуряване на комплексно обслужване от служба по трудова медицина на работещите в НОИ“. В рамките на договора през 2018 г. са извършени следните дейности:

- Извършена е актуализация на оценката на риска в ЦУ и в 3 ТП на НОИ;
- Проведен е мониторинг на оценката на риска в ЦУ и в 28 ТП на НОИ, като са дадени предложения за мерки за предотвратяване, отстраняване или намаляване на установения риск и подобряване условията на труд;
- Извършено е измерване на факторите на работната среда (микроклимат и осветеност) и са представени сертификати и протоколи от измерванията в ЦУ и в 28 ТП на НОИ;
- Извършен е одит-преглед на документите от СУ на ЗБР в ЦУ и в 28 ТП на НОИ;
- Изготвен е списък на служителите, имащи право на средства за корекция на зрението, на база издадени рецепти след проведен профилактичен преглед от офталмолог;
- Изготвени са заключения за всеки служител на база Карта за предварителен медицински преглед, които са приложени към съответното досие;
- Изготвени и изпратени са анализите на здравословното състояние на всички служители на база представени болнични листове за временната неработоспособност и обобщен анализ на работещите в системата на НОИ;
- Изработвани са здравни досиета на новоназначени служители, давани са консултации и становища по поставени въпроси от НОИ.

В административната система на Националния осигурителен институт през 2018 г. са декларирани и приети за трудови 22 бр. злополуки, в т. ч. по чл. 55, ал. 1 от КСО – 5 бр. и по чл. 55, ал. 2 от КСО – 17 бр.

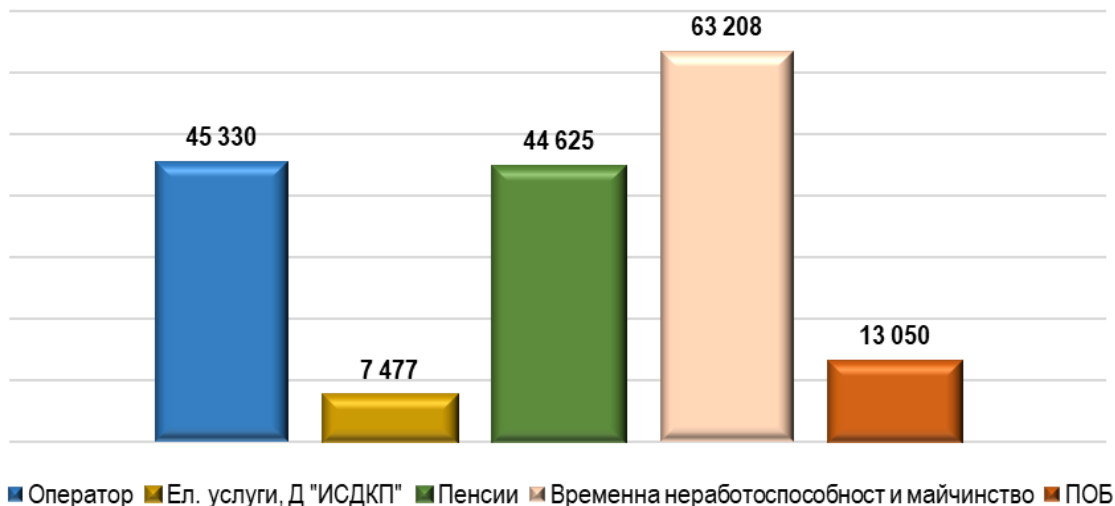
V. ОБЩЕСТВЕНИ КОМУНИКАЦИИ

1. Контактен център

Контактният център (КЦ) на НОИ, като алтернативен източник на информация по отношение на действащото законодателство и предлаганите административни услуги, активно съдейства за повишаване на социалноосигурителната култура на клиентите и предоставяне на актуална информация. Основен фокус в работата на центъра е повишаване информираността на гражданите и утвърждаване на общественото доверие в институцията. През 2018 г. от Контактния център са обслужени запитвания от 173 680 клиенти.

За поредна година направлението с най-много постъпили обаждания остава „Парични обезщетения за временна неработоспособност и майчинство“. Интегрираната система за обмен на данни и документи улесни до голяма степен задължените лица при подаването на документи по електронен път, което доведе и до по-бързата обработка и изплащане на паричните обезщетения при временна неработоспособност и майчинство. Клиентите на института най-често се обаждат за съдействие в случаите на затруднения при регистрация в Интегрираната система за обмен на данни и документи и генериране на заявление за упълномощаване Приложение № 13 и с въпроси относно попълване на Приложение № 10 в случаите на промяна в обстоятелствата.

Статистическата информация на постъпилите и обслужените запитвания в КЦ на НОИ през 2018 г., според вида на търсената от клиентите информация (фигура № 18) показва, че преобладаващият дял от въпросите са свързани с паричните обезщетения за временна неработоспособност и по-конкретно с изплащането на обезщетения по издадени болнични листове. Във връзка с постъпилите обаждания служителите най-често предоставят информация относно: сроковете за предаване на данни от органите на медицинската експертиза и задължените лица и сроковете за обработка на данните и изплащането на обезщетенията. Въпреки публикувания на сайта на НОИ календар на плащанията към КЦ продължават кампанийно да постъпват обаждания от майки, които се интересуват от точната дата на плащанията за предходния месец.

Фигура № 18 : Статистика на обслужените запитвания според вида на търсената информация от клиентите за 2018 г. (бр.)

Запитванията, свързани с пенсии и осигурителен архив, нарастват спрямо предходната година, което в голяма степен се дължи на промените, настъпили в нормативната уредба. Интерес предизвикват следните въпроси: отмяната и приемането на Наредба за реда за избор на осигуряване, внасяне и разпределяне на задължителните осигурителни вноски, вноските за

фонд „ГВРС“ и обмен на информация; измененията в чл. 69б, чл. 69в на КСО; индексирателното на пенсиите от 01.07.2018 г.; измененията и допълненията в чл. 34 от НПОС, свързани с документите, издадени от учебни заведения в България или в чужда държава, доказващи статут на учащ. В края на годината множество обаждания бяха обусловени от предстоящите от началото на 2019 г. законодателни промени, както и от прекратяване изплащането на социална пенсия за инвалидност към друг вид пенсия и замяната ѝ с месечна финансова помощ, изплащана от Агенцията за социално подпомагане.

Преди изплащането на великденски и коледни добавки към пенсиите също се наблюдава нарастване на запитванията, тъй като след обявяване в медиите, клиентите масово започват да се интересуват от размера и при какви условия ще бъдат получени добавките.

Все повече клиенти търсят информация за условията и необходимите документи за придобиване право на пенсия по българското законодателство с осигурителни периоди в друга държава, както и относно заверка и представяне на декларации за продължаване плащането на пенсиите от Република България.

В областта на паричните обезщетения за безработица значително нарасна броят запитвания във връзка с преценка правото на ПОБ на лица с осигурителни периоди в държави-членки на ЕС.

По отношение на фонд „ГВРС“ със законодателни промени еднократно бе удължен срокът, в който лицата с прекратени правоотношения до 3 години от датата на вписване на съдебното решение в Търговския регистър за откриване на процедура по несъстоятелност, могат да се възползват от правото си в срок до 22.05.2018 г. Това от своя страна се отрази в нарастване броя на постъпилите обаждания от лица, които търсят информация относно процедурата, а в последствие – за хода на разглеждане на подадените от тях документи, във връзка с получаването на обезщетения от фонда.

През 2018 г. няма постъпили сигнали за корупция и жалби по телефона.

2. Връзки с обществеността

Националният осигурителен институт осъществява дейността си като активен посредник между осигурените лица, осигурителите и държавата, и е в непрекъснато взаимодействие с обкръжаващата среда, включително медийната. Основополагаща в комуникативната активност на института и през 2018 г. остана постоянната цел за осигуряване и разпространение на актуална и достъпна информация за социалното осигуряване и дейността на НОИ, и активно присъствие в медийната среда за утвърждаване на обществено доверие към държавното обществено осигуряване. От ключово значение остава изграждането на ефективни комуникации, взаимодействия и установяването на резултатни партньорства с медиите в съответствие с утвърждаване на визията на НОИ като иновативна социалноосигурителна институция, която се ползва с високо обществено доверие и на дело прилага принципите на прозрачност, обективност и отговорност, включително и в стремежа за осигуряване на широко и дефинитивно позитивно медийно присъствие.

През 2018 г. на интернет страницата на НОИ са публикувани 66 прессъобщения, които са станали база на 2 575 отделни публикации и излъчвания в електронни медии. Съответната статистика за 2017 г. е 49 прессъобщения, генерирани 1 488 отделни публикации и излъчвания в електронни медии. Нарастването на броя на собствените прессъобщения е резултат на усилията на института да провежда проактивна комуникационна политика като производител на собствено съдържание, като въпреки категоричния растеж следва да се направи уточнението, че прагматичната комуникация има като акцент качеството, а не количеството на собствената информация.

В същата посока е и стремежът за внимателен подбор на съдържанието на 4-те информационни бюлетина на НОИ през 2018 г., като все по-често публикациите там стават обект на журналистически интерес и съответно публикуване на меродавни анализи базирани на собствени статистически източници и изследвания.

Общият брой на посещенията в новинарската секция на официалния сайт на института през годината е 514 913. Най-четената новина е относно старта на програмата за профилактика и рехабилитация на НОИ – 35 400 прочита (сходната информация през 2017 г. генерира около 27 000 прочита).

През годината своевременно бяха предоставени експертни отговори на 104 журналистически запитвания, реализирани са 40 целеви интервюта с експерти, от които 6 с ръководството на НОИ в лицето на управителя и подуправителя. Като резултат от тази специфична активност са регистрирани 973 публикации, при 447 през 2017 г.

През 2018 г. функционираше нов за института технологичен ресурс за осъществяване на целеви медия мониторинг в над 800 регионални и национални медии и респективно всекидневното изготвяне на бюлетин с публикации, касаещи дейността на НОИ. Той позволява задълбоченото им проследяване и в резултат на това достоверен анализ на медийната и обществената среда и дава възможности за оперативна реакция в случай на нужда от типа на неправилна интерпретация или фалшива новина.

По повод на Международния ден на възрастните хора – 1 октомври, бе осъществена информационна кампания за хиляди възрастни хора предимно по пенсионни въпроси чрез традиционните дни на отворените врати в ТП на НОИ. Срещи и консултации бяха организирани и в домове за стари хора и пенсионерски клубове от екипи на ТП на НОИ в областите Кърджали, Бургас, Пазарджик, Стара Загора, Монтана, Хасково, Смолян, Плевен, Благоевград, Кюстендил и др. В ТП на НОИ в Пловдив и в Хасково консултации бяха осъществени и преди 1 октомври, ТП на НОИ – Разград, организира изнесени приемни в гр. Кубрат и гр. Исперих.

Медийната активност бе насочена към популяризирането на предоставяните от НОИ електронни услуги, чийто общ брой надхвърля 70, което ги превръща в основен елемент от усилията за модернизация на административното обслужване. След 4 нови услуги през 2017 г., през 2018 г. бе промотирана една, формулирана като „Изчисляване на периоди на временна неработоспособност, бременност и раждане по болнични листове и по заявления-декларации“. Съответното прессъобщение в интернет страницата на НОИ постигна около 6 500 прочита.

Комуникативната активност през 2018 г. е с акцент върху публикуването и разпространението на информации за електронните услуги на НОИ, но вече със статистически и аналитичен профил: например относно динамиката на онлайн справките и на новоиздадените ПИК, постигнали съответно над 10 000 и близо 12 000 прочита в сайта на института. Висок интерес предизвикаха и прессъобщенията относно внедряването на електронните системи за административно обслужване в ТП на НОИ – София и Перник. Като равностметка за популяризирането на електронните услуги бяха подготвени 5 прессъобщения, от които бяха генерирани 259 публикации в печатни, електронни и интернет медии.

3. Интернет страница

В съответствие с актуалната тенденция относно публичното поведение на една представителна държавна институция, [официалната интернет страница на НОИ](#) съхранява статута си на важен комуникационен канал при провеждането на политика за прозрачност и публичност. Поддържането на този ресурс е основано на водещият принцип на съвременните комуникации – полезното съдържание да бъде извлечено от потребителя за възможно най-кратко време. Перманентна е и задачата оформянето и поддържането на информацията да е такова, че да се възприема лесно и безпроблемно от всички потребители. Постоянно се актуализира съдържанието на сайта в двете му езикови версии – на български и на английски език. През годината беше завършен проект по виртуализация на интернет сайта на института. С цел своевременно информиране на обществеността и улесняване достъпа до електронни услуги през 2018 г. са направени над 3 000 актуализации във всички менюта и подменюта на сайта, включително интранет страницата и портала „Профил на купувача“. С честа периодичност се публикуват и актуализират обобщени статистически данни и анализи

относно дейността по пенсиите и краткосрочните обезщетения, промени в нормативната уредба, свързани със социалното осигуряване, информационни материали с полезна потребителска информация.

Възникнали проблеми с достъпа до интернет страницата на НОИ през годината, наложи спешна оперативна реакция и бързото разпространение на две прессъобщения, като официалната позиция на института по темата за часове бе ползвана в 110 национални и регионални медии.

През годината са публикувани в електронен вариант четири броя от официалния „Бюлетин на НОИ“, в който се представят актуални и дискуссионни теми в областта на социалното осигуряване. Фокусът на повечето публикации е насочен към запознаване с промените в пенсионноосигурителното законодателство, представяне на дейността на териториалните поделения на НОИ и популяризиране на международния опит и добри практики в сферата на социалната сигурност.

Бюлетин на НОИ:

Начало > За потребителя > Информационни материали > Издания на НОИ > Бюлетин на НОИ

<http://www.nssi.bg/forusers/infomaterials/397-izdania/biuletin/buletin2018>

Своевременно са публикувани актуални версии при промяна на разпространяваните от НОИ програмни продукти и справочни услуги; актуализирани са публикациите в специализираните рубрики и подрубрики в съответствие с промените в нормативната уредба и законовите срокове за стартиране на електронни услуги – за разработващи софтуер и за задължени лица.

Постигната е резервираност и по-добро управление на архивите, чрез стартиране на процес по резервираност на сайта в отдалечен център за данни.

През 2018 г. беше изготвен план за реструктуриране на секция електронни услуги от външния сайт на НОИ, който ще бъде реализиран през 2019 г. Сключен е договор с външен изпълнител и е направена нужната преконфигурация за осигуряване на защита от „отказ от услуга“ (DDoS) и други заплахи за външните мрежи на НОИ.

4. Проучване на удовлетвореността на клиентите на НОИ

Създаването и поддържането на обратна връзка с потребителите и измерването на резултатите за удовлетвореността на клиентите е особено важно, тъй като позволява идентифициране на разминаванията между очаквания и резултат и предприемане на коригиращи действия.

През 2018 г. за втори пореден път проучването на удовлетвореността на клиентите се извърши онлайн чрез анкета, публикувана на интернет страницата на института. Изследването се проведе през периода от 20 октомври до 20 декември 2018 г., като въпросникът е попълнен от над 800 потребители. Онлайн анкетата идентифицира вида на използваните услуги и пет основни критерии за удовлетвореност на клиентите: достъпност на информацията за предоставяните услуги; качество на услугата; време за предоставяне на услугата; поведение на служителите; използване на електронните услуги.

Наблюдава се голямо сходство при ранжирането на оценките между настоящото проучване и това през 2017 г. Данните показват някои трайни потребителски нагласи и рискови области при обслужването на гражданите. В този контекст анкетата е добре работещ инструмент за своевременно алармиране за евентуални зони, които се нуждаят от подобрене, и може да подпомогне за по-ефективното планиране на адекватни административни мерки в бъдеще.

Анализът на резултатите от анкетата за 2018 г. показва, че над 92% от осигурените лица посещават териториалните поделения на НОИ поне веднъж годишно. Данните сочат, че

намалява дялът на лицата, които посещават приемните на НОИ по повод краткосрочни обезщетения. За първи път от последните няколко години той спада с 6% и обхваща по-малко от една трета от всички клиенти. Това е видимият резултат от значителните финансови инвестиции и целенасочените усилия на института в посока дигитализация на услугите по отношение на безработицата, болничните и майчинството през последните години.

Лицата, посетили приемните с пенсионни въпроси, остават с относително постоянен дял около една четвърт от всички потребители на услуги. Следващата по обхват категория са клиентите, които посещават приемните в търсене на консултации или за конкретна справка. Техният дял нараства от 18% през 2017 г. до 21% през 2018 г. От услугите на осигурителния архив са се нуждаели около 6% от клиентите, а едва 2,6% са търсили информация за пенсии и обезщетения по европейски регламенти и международни договори.

По отношение на критериите за удовлетвореност най-висока оценка е заслужило поведението на служителите – повече от 51% от потребителите са напълно удовлетворени от начина, по който са обслужени, докато неудовлетворените са под 30%. Висока оценка получава още достъпността на информацията – над половината от респондентите са открили лесно това, което ги е интересувало.

Известен спад на удовлетвореността спрямо миналата година се забелязва при критерия „времето за оказване на услугата“. Дялът на напълно удовлетворените клиенти е 45%, докато дялът на тези, които са останали недоволни, се покачва с 4 пункта спрямо 2017 г. и достига 39%. Отговорите се отнасят както за периода на изчакване в приемната, така и за времето за извършване на самата услуга (обработване на документите, отпускане на пенсия в пълен размер, превеждане на обезщетението и т. н.).

Подобни са резултатите и по критерия „качество на услугата“, като дялът на удовлетворените остава под 50% и се наблюдава лек спад спрямо предходната година.

През 2018 г. електронните услуги на НОИ са получили значително по-висока оценка от средната, като 66% от запитаните са отговорили, че използват тези услуги и са доволни от тях. Неудовлетворените са по-малко от една четвърт (22,5%). В сравнение с национално представителните социологически проучвания, които са проведени от НОИ през периода 2014 – 2016 г., оценката на потребителите за електронните услуги е почти двойно по-висока. Това може да се обясни с факта, че онлайн анкетата е попълвана от лица, които активно използват интернет, докато при национално представителните изследвания целевата група включва и респонденти, които нямат достъп до сайта на НОИ. От друга страна обаче целенасочената дигитализация на системите на института позволи на институцията да разшири кръга на потенциалните онлайн потребители и да предлага все повече дистанционни услуги, което в съвременния свят се възприема като символ за ефективно работеща администрация.

VI. МЕЖДУИНСТИТУЦИОНАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

Утвърждаването на Националния осигурителен институт като активен партньор и иновативна институция е основен приоритет на междунституционалното сътрудничество и на международната дейност. Активното партньорство и сътрудничество на НОИ с институции и организации в страната, в рамките на ЕС и извън него, членството и участието в дейността на международни организации за социална сигурност, организирането и участието в конференции и семинари, както и представителството в постоянни експертни работни групи, форуми и мрежи с международно участие през 2018 г., допринасят за затвърждаване позицията на авторитетен партньор.

1. Междунституционални работни групи

НОИ осъществява административно сътрудничество и обмен на информация с други държавни институции, организации и социални партньори и предоставя планова и отчетна информация от своята компетентност във връзка с национални програми, стратегии и

планове, съдържащи ангажименти на института. През 2018 г. представители на НОИ участваха в следните междуведомствени работни групи и срещи:

- Във връзка с регламентиране фазата на изплащане от фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване съвместно с Министерството на труда и социалната политика и Министерство на финансите.
- В инициатива на омбудсмана на Република България се проведе среща за обсъждане на предложения за промени в националното законодателство по въпроси относно закрила на децата, останали с един родител с участието на експерти от МТСП, Агенция за социално подпомагане, Комисия за защита от дискриминация, Държавна агенция за закрила на детето, НОИ, народни представители, неправителствени организации и други.
- Във връзка с предприемане на промени в КСО и в Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, регламентиращи права за наследниците и родителите на загиналите военнослужещи на операции и мисии извън територията на страната, и родителите на починали лица, учащи във военни училища, с експерти от Министерство на отбраната.
- За взимане на решения по изразходване на средствата, трансферирани от НОИ, по дейности за реализиране целите на годишната програма на фонд „Условия на труд“, както и за разглеждане на проекти за подобряване условията на труд и диагностика на професионалните болести.
- Във връзка с новия Закон за хората с увреждания и промените в Закона за социални помощи за деца, се осъществиха срещи с експерти от Агенция за социално подпомагане и МТСП.
- Обсъждане на промени в Наредба № Н-8 за съдържанието, сроковете, начина и реда за подаване и съхранение на данни от работодателите, осигурителите за осигурените при тях лица, както и от самоосигуряващите се лица, Наредба за елементите на възнаграждението и за доходите, върху които се правят осигурителни вноски и Наредба за общественото осигуряване на самоосигуряващите се лица и българските граждани на работа в чужбина и морските лица, с експерти от НАП.
- За изготвяне проект за промени в КТ и КСО и проект на постановление за изменение и допълнение на Наредбата за работното време, почивките и отпуските, във връзка с правото на осиновителите на отпуск при осиновяване на дете до 5-годишна възраст, както и в частта за сумираното изчисляване на работното време към МТСП.
- По въпроси, свързани с прилагане на осигурителното законодателство с експерти от НАП, МТСП, ИА „ГИТ“ и МФ.
- Във връзка с предприемането на съвместни действия спрямо некоректни осигурители, осигурени лица и органи на медицинската експертиза, за които има съмнения за нарушение на осигурителното законодателство с представители на МВР.
- За актуализиране на споразумението за обмен на данни между НОИ и АСП, с представители на АСП.
- Във връзка с обсъждане на предстоящи промени на подзаконовите нормативни документи по медицинската експертиза и проблеми при осъществяването ѝ съвместно с Министерство на здравеопазването и МТСП.
- РГ 31 Стратегия Европа 2020.
- За разработване на Национален план за действие по заетостта през 2019 г.
- За разработване на Национална стратегия за активен живот на възрастните хора в България 2019 – 2030 г.

- За разработване на Национален план за действие за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете за 2019 – 2020 г.
- За изпълнението на Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020.
- Експертни групи към „Националния съвет за тристранно сътрудничество“, „Националния съвет по условия на труд към министъра на труда и социалната политика“ и три работни групи към Националния съвет по закрила на детето.
- Междуведомствена работна група по координация на системите за социална сигурност.
- Междуведомствената работна група по демографските въпроси към министъра на труда и социалната политика.
- Междуведомствената работна група към министъра на труда и социалната политика в областта на социалната икономика.
- За изпълнение на Националната стратегия за хората с увреждания 2016 – 2020 г. и Плана за действие за периода 2016 – 2018 г.

2. Международна дейност

Международната дейност и изпълнението на задълженията по международни споразумения за сътрудничество, обмен на експерти и информация, както и връзките на НОИ с чуждестранни организации и осигурителни институции заемат важно място в дейността на института. При осъществяване на международната си дейност НОИ се стреми към разширяване на контактите с чуждестранни партньори и развитие на сътрудничеството за проучване и прилагане на добри практики и обмен на знания. Важен акцент през 2018 г. беше сътрудничеството за проучване и прилагане на добри практики и нови информационни технологии в областта на социалното осигуряване.

2.1. Изпълнение на ангажиментите за членство в международни организации и участия в работни групи и комисии на Европейския съюз

Европейска комисия

В рамките на българското председателство на Съвета на Европейския съюз през 2018 г. НОИ активизира своето участие в работните формати на Европейската комисия. Институтът се включи като партньор в организацията на две събития, проведени под патронажа на председателството – международен семинар за системата за електронен обмен на данни в социалното осигуряване (EESSI) през януари и конференция за въвеждането на паневропейски пенсионен продукт в частните пенсионноосигурителни фондове през май.

Представители на компетентните административни звена в НОИ допринесоха за изпълнение на приоритетите на българското председателство в областта на миграцията и координацията на системите за социална сигурност. Наред с регулярните заседания на Техническата комисия за обмен на данни към Административната комисия на ЕК, в която НОИ има постоянно експертно представителство, бяха проведени и няколко разширени заседания на Административната комисия.

Внедряването на Европейската система за електронен обмен на информация в социалното осигуряване (EESSI) беше основен приоритет, свързан с компетенциите на института при обмена на структурирани електронни документи между европейските осигурителни институции. Във връзка с предстоящото през 2019 г. влизане на системата в експлоатация, Европейската комисия организира серия от обучения за разработчици и експерти по социално осигуряване, в които представители на НОИ взеха активно участие.

Борбата против злоупотребите и грешките при прилагането на европейските регламенти за координация на системите за социална сигурност е един от проектите, в които НОИ поддържа активно присъствие. През октомври в рамките на проекта се проведе конференция, в която участва експерт.

Управителят на НОИ взе участие в годишна европейска конференция под патронажа на европейския комисар за правосъдието, потребителите и равенството между половете, която се проведе Брюксел през декември.

Международната асоциация по социално осигуряване (МАСО)

НОИ изпълнява регулярно задълженията си за поддържане и актуализиране на информацията за социалното осигуряване в България в базите данни на МАСО. Основна цел на организацията е утвърждаване на стандарти за администриране на социално-осигурителните услуги, в т.ч. за добро управление, приложение на информационни и комуникационни технологии и актюерско планиране.

През месец ноември 2018 г. НОИ беше домакин на един от годишните техническите семинари на МАСО на тема „Електронен обмен на данни в областта на социалното осигуряване“. Авторитетният форум привлече интереса на повече от 150 специалисти от 21 европейски страни и представители на всички български институции в сферата на електронния обмен на данни в социалното осигуряване. Организацията на събитието и експертното участие на НОИ получиха висока оценка както от участниците в семинара, така и от ръководството на МАСО.

Експерти от НОИ взеха участие в няколко други събития, организирани от МАСО: годишната конференция на актюерите в Кувейт, семинар за равно третиране на мъжете и жените в Рейкявик, семинар по комуникациите в социалното осигуряване, проведен във Варшава, и годишната среща на Съвета на МАСО в Женева.

Европейската платформа по социално осигуряване (ЕПСО)

Членството в ЕПСО и инициативите на организацията допринесоха за информираността и разширяването на експертизата в областта на новите предизвикателства пред европейските страни. Едно от тях е социалното осигуряване на т. нар. „платформени работници“ – информационни специалисти, които работят за софтуерни платформи без формални договори и осигуровки. Организациите-членки бяха информирани периодично за предложенията и аргументите на Европейската комисия относно въвеждането на единен европейски осигурителен номер за гражданите на ЕС и създаване на нов контролен орган – Европейска инспекция по труда.

Участия в международни работни групи

През 2018 г. служители на НОИ участваха в заседания на работни групи към Европейската комисия и Съвета на Европейския съюз, както следва:

- НОИ има представител в три работни групи към Европейската комисия: (1) Работна под-група по индикаторите (Indicators' Sub-Group), (2) ad-hoc Работна група по въпросите на стареенето за разработване на Европейския доклад за адекватността на пенсиите за 2019 г. (WG-AGE) към Комитета за социална закрила и (3) Работна група по въпросите на стареенето (Working Group on Ageing Populations and Sustainability – AWG) към Комитета по икономическа политика за разработване на Европейския доклад по застаряването (European Ageing Report).
- Представители на института има в три работни групи, подготвящи изменения в нормативни актове на ЕС: (1) Работна група за изменение на Регламент 883/2004 в областта на обезщетенията за безработица, (2) Работна група по застаряване на населението към Комитета по социална политика и (3) Работна група за пенсиите на административните служители в ЕС.
- В постоянна работна група към Съвета на ЕС – Работна група 2 „Свободно движение на хора“ и Работна група 13 „Социална политика и заетост“.

2.2. Двустранно сътрудничество

През 2018 г. НОИ прие пет чуждестранни делегации за експертен обмен в областта на социалното осигуряване. Представители на осигурителните институции на Полша, Германия, Литва, Виетнам и Молдова проявиха интерес към българската осигурителна система и опита на института в редица специфични административни практики: информационните регистри, актюерското моделиране, планирането и провеждането на обществени поръчки, програмата за профилактика и рехабилитация и други.

Организираните бяха 66 командировки в чужбина на служители от института за провеждане на проучвателни посещения, работни срещи и участия в международни семинари. Български експертни делегации направиха проучвателни посещения в Литовския осигурителен институт, в регионалното поделение на гръцката осигурителна институция ИКА в Солун, в осигурителната институция на Полша и в пенсионноосигурителния институт на Средна Германия в Хале.

Представители на НОИ взеха участие в бизнес ориентирано обучение за електронен обмен на данни в сферата на обезщетенията за безработица (EESSI Business Training – Unemployment benefits), както и в практически стаж в институциите на ЕС проведени в гр. Брюксел, Белгия.

През м. ноември експерти взеха участие в работна среща в МТСП по проекта на Спогодба между Република България и Република Аржентина за социална сигурност.

Представител на института участва и в Първи конгрес по трудова медицина и експертиза на работоспособността с международна конференция по проект ЕПСИЛОН (Европейски партньорства за превенция и социални иновации за лекари чрез обучения и наука) 2018 г.

През м. декември се проведеха първи кръг преговори за спогодба за социална сигурност между Република България и Република Беларус, с участието на експерти на НОИ.

През 2018 г. институтът беше особено активен в организирането на консултационни дни за българските граждани, живеещи в чужбина. Тази практика се утвърди като ефективна форма на международно сътрудничество с непосредствен резултат за осигурените лица. Наред с традиционно организираните българо-германски консултационни дни, които се проведеха в Карлсруе, Велико Търново и Русе, през годината бяха организирани още три целодневни консултации, по време на които експерти от НОИ отговаряха на въпроси и казуси, поставени от българската общност в Мадрид, Солун и Кавала. Събитията бяха отразени на интернет страницата на института, в местните медии, разпространени бяха и информационни материали за осигурителните права на лицата, работещи в ЕС.

3. Проекти с международно финансиране

През 2018 г. активно се осъществяваха дейности по проекти, за които е осигурено финансиране.

3.1. Продължава изпълнението на проекта *„Изграждане на система за електронен обмен на данни за социална сигурност между България и ЕС”* в партньорство с НАП, НОИ, НЗОК и АСП, чиято основна дейност е разработване и инсталация на софтуерни продукти за осигуряване на съвместимост с другите компетентни институции. Осъществява се с финансовата подкрепа на европейската програма *„Механизъм за свързване с Европа – сектор Телекомуникации”*. През 2018 г. беше избран външен изпълнител, който ще разработи необходимите компоненти за НОИ.

3.2. Проектът *BG05M9OP001-3.010 „Експертиза на работоспособността“* е двугодишен съвместен проект на НОИ, Министерство на здравеопазването и Дирекция *„Трудово право, обществено осигуряване и условия на труд“* на МТСП, който се изпълнява от 2017 г. и допринася за развитието на експертния капацитет при оценката на остатъчната трудоспособност и отпускането на пенсии за инвалидност. Проектът се финансира по Оперативна програма *„Развитие на човешките ресурси“*.

3.3 Проектът *BG05M9OP001-3.016-0001-C01 „Изграждане на система за контрол върху експертизата на работоспособността“*. През август 2018 г. НОИ сключи договор по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014 – 2020 за проект относно изграждане на система за контрол върху експертизата на работоспособността. Проектът ще се изпълнява до м. декември 2020 г. и представлява важен инструмент на реформата и въвеждането на нови мерки за развитието на държавното обществено осигуряване. Въз основа на анализите и предприетите стратегически реформи и мерки ще бъде адресирана необходимостта и ще бъдат предприети стъпки за извършване на необходимите изменения и допълнения на законодателни, стратегически и оперативни документи, с цел максимално пълноценното прилагане на реформата, както на ниво осигурителен орган (НОИ), така и в национален мащаб.

Текущите реформи в системата за експертиза на работоспособността налагат нови функции на НОИ, за осъществяването на които е необходимо да се предприемат действия за повишаване на качеството и ресурсното обезпечаване. Именно такива дейности са заложили в спечеления проект, като с реализацията му НОИ ще успее да оптимизира процесите по организиране и ръководене дейността за оценка на работоспособността на лицата в работоспособна възраст и осъществяване на експертни, контролно-методически и консултативни функции; ще се подпомогне изграждането и поддържането на капацитет в системата за експертиза на работоспособността в структурата на НОИ и обвързаните с дейността на института партньори и граждани. Като специфични цели се открояват: 1.) Създаване на капацитет за анализ и идентифициране на рисковете при оценката на експертизата на работоспособността и за превенция на злоупотреби и грешки; 2.) Подобряване на качеството на експертизата на работоспособността чрез оптимизиране на работните процеси и съкращаване на сроковете за контрол; 3.) Повишаване на качеството и съкращаване на сроковете за обслужване на осигурените лица.

ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

I. СИГУРНОСТ

Цялостната организация по получаването, създаването, отчитането и съхранението на документите и носителите, съдържащи класифицирана информация по Закона за защита на класифицираната информация и Правилника за прилагането му, за отбранително-мобилизационната подготовка на централно и териториално ниво, както и за дейностите по управление на кризи и стихийни бедствия се осъществяват от специално обособено звено в ЦУ на НОИ. Дейността се извършва в три направления, както следва:

1. Регистратура за класифицирана информация и контролни пунктове в НОИ

В регистратурата за класифицирана информация (КИ) се получават, създават, регистрират, разпределят, изпращат и съхраняват документите и материалите, съдържащи класифицирана информация. През годината са извършвани следните дейности:

- Приемани, регистрирани и разпределяни са за обработка класифицирани документи за: отпускане на пенсии, изплащане на парични обезщетения и помощи от ДОО, признаване на трудови злополуки, заверка на осигурителни книжки, изготвяне на справки за осигурители и осигурителен доход;
- Чрез регистратурата за КИ в ЦУ на НОИ са получавани и препращани всички класифицирани документи за контролните пунктове на НОИ;
- Осъществявано е методическото ръководство и контрол на дейността на контролните пунктове, като в тази връзка са проведени и два семинара със служителите в тях;

- Воден е регистър на подадените декларации по чл. 35 от ЗПКОНПИ и своевременно същите са публикувани на сайта на НОИ при спазване на изискванията на ЗЗЛД;
- Организирана е процедура и се води входяща и изходяща документация по издаване на разрешения за достъп до класифицирана информация на служители в ЦУ и ТП на НОИ;
- Осъществявана е кореспонденция с дирекция „Класифицирана информация в ДАНС“ и териториалните дирекции „Национална сигурност“;
- Актуализирани са списъците на длъжностите и заемащите ги лица в института с достъп до държавна и служебна тайна и съответно е извършено обучение на служителите включени в списъка по чл. 37 от ЗЗКИ и чл. 23 от ППЗЗКИ;
- Изготвяни са справки за ДКСИ, ДАНС, ТП на НОИ и др.;
- Проведени са работни срещи с експерти от СД „Информационна сигурност“ на ДАНС за обсъждане на дейностите по сертификацията на АИС „Регистратура“ на НОИ.

2. Специален регистър

В регистъра се съхраняват данните за социално и здравно осигуряване, трудовите договори и паричните обезщетения за временна неработоспособност и помощи от ДОО на военнослужещите по Закона на отбраната и въоръжените сили на Република България, държавните служители, офицерите, сержантите и гражданските лица по Закона за МВР и държавните служители, офицерите и гражданските лица по Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (съгласно чл. 4, ал. 1, т. 4 от КСО), както и ведомствата заявили се в „специален регистър“ на Агенция по вписванията.

При постъпване на писмено искане от специалния регистър на НОИ са изготвяни различни справки във връзка с парични обезщетения за безработица, за осигурителен стаж и доход, при пенсиониране, при подаване на жалби и образуване на съдебни производства.

Ежемесечно през 2018 г., са получавани и проверявани, болнични листове за временна неработоспособност или бременност и раждане на служители от специалните служби и документите, придружаващи тези болнични листове, като са изчислявани и изплащани обезщетенията свързани с тях.

През годината са проведени няколко работни срещи с експерти от СД „Информационна сигурност“ на ДАНС за продължаване работата по сертификацията на АИС „Специален регистър“ на НОИ.

3. Управление при кризи и отбранително-мобилизационна подготовка (УК и ОМП)

През 2018 г. е разработен План за действие на НОИ при извънредни ситуации, вследствие на тероризъм, а Планът за защита при бедствия на НОИ, Планът за защита при бедствия на пребиваващите в сградата на НОИ и Годишният план за дейностите по управление при кризи и ОМП в ЦУ и ТП на НОИ са актуализирани.

Актуализирана е и Инструкцията за дейността на дежурните служители в дирекция „Сигурност“ при привеждане на НОИ в готовност за работа във военно време, съгласно Директивата за привеждане на страната в готовност за работа във военно време и Методическите указания на Междуведомствения съвет по отбранителна индустрия и сигурност на доставките.

В изпълнение на задълженията по Националния план за защита при бедствия и за взаимодействие с националния щаб със заповед на управителя на НОИ е утвърден Ведомствен оперативен щаб за защита при бедствия към НОИ, създадена е работна група за действие при извънредни ситуации и е сформирана аварийно-спасителна група.

Разработени и утвърдени са „Вътрешни правила за обработване и съхраняване на лични данни в регистри видеонаблюдение“ в НОИ и са актуализирани „Вътрешните правила за пропускателния режим в сградата на НОИ“.

Извършван е първоначален инструктаж на новоназначени служители в ЦУ на НОИ за запознаване с пропускателния режим и мерките за защита при бедствия, пожари и извършване на евакуация.

През 2018 г. специално назначена комисия извърши дейност по унищожаване на класифицирани документи с изтекъл срок на защита.

Други дейности през 2018 г. са свързани с: поддържането на пунктовете за управление на НОИ в техническа готовност за използване, провеждане на ежемесечни тренировки по оповестяване на директорите в ЦУ и ТП на НОИ, на тренировки по оповестяване на органите на изпълнителната власт при бедствия и въздушна опасност, от Национална система за ранно предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт на Единната спасителна система, както и провеждане на учебна евакуация и две обучения на работната група за действие при извънредни ситуации и аварийно-спасителната група, във връзка с изпълнение Плана за защита на пребиваващите в сградата на НОИ при бедствия.

II. ФИНАНСОВ КОНТРОЛ

Финансовият контрол в Националния осигурителен институт се осъществява чрез изградени и ефективно функциониращи системи за финансово управление и контрол, обезпечени чрез разписани правила и процедури, съгласно разпоредбите на Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор (ЗФУКПС). В института е създаден необходимият административен капацитет за осигуряване на съответствие с изискванията на ЗФУКПС и правилното прилагане на методологията, утвърдена от министъра на финансите. Териториалните поделения на НОИ и Централно управление са обезпечени с финансови контрольори, осъществяващи предварителния контрол по законосъобразност в системата на НОИ.

С оглед осигуряване на законосъобразното и правилно протичане на процесите по гарантиране на доброто управление на публичните финансови средства, предоставени на НОИ, нормативните изисквания на ЗФУКПС са транспонирани във вътрешната нормативна база, регламентираща процесите, като е осигурено използване на инструменти, политики и процедури, целящи предоставянето на разумна увереност за постигане на целите на института. В рамките на тези политики и процедури са въведени следните контролни дейности, прилагани в организацията:

- ✓ разрешаване и одобряване;
- ✓ разделяне на отговорности;
- ✓ система за прилагане на двоен подпис;
- ✓ правила за достъп до активи и информация;
- ✓ предварителен контрол за законосъобразност, осъществяван от финансови контрольори;
- ✓ осчетоводяване, докладване и проверка на дейности;
- ✓ наблюдение и управление на човешките ресурси;
- ✓ документиране на процесите и други.

Изпълнението на задълженията на финансовите контрольори в системата на НОИ са свързани със следните дейности:

- Осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност преди поемане на задължение и/или извършване на разход по реда на ЗФУКПС;
- Подпомагане и координиране на процеса по определяне на цели, управление на риска и отчитане изпълнението на целите на териториално ниво;
- Методическо ръководство и координация на дейностите по изграждане и функциониране на СФУК и изготвяне на годишната информация за системите в

съответствие с изискванията на чл. 3 и чл. 8 от ЗФУКПС по форма, съдържание, ред и срокове, определени в Наредба, приета от Министерския съвет;

➤ Методическо подпомагане и координиране актуализацията на вътрешните нормативни документи във връзка с функционирането на отделните дейности и направления в системата на НОИ.

През 2018 г. общият брой на изразените мнения, обективирани в контролни листове, след осъществен предварителен контрол по законосъобразност в централно управление, е 1 825 бр., в т.ч. 695 за поемане на задължение, 1 130 за извършване на разход, от които 48 са становища за неодобрение.

Извършването на самооценка на системите за финансово управление и контрол за целите на годишното докладване по чл. 8, ал. 1 от ЗФУКПС, се утвърди като полезен инструмент за цялостен преглед, анализ и оценка на състоянието на системите в института. В изпълнение на нормативно установената линия за докладване и отчетност на състоянието на системите за финансово управление и контрол и изпълнение на управленската отговорност, в началото на 2018 г. беше подготвена информация за състоянието на СФУК през 2017 г., която се представи на министъра на финансите в законоустановения срок. За унифицирането и обезпечаването на адекватна самооценка и осигуряване на коректна линия на докладване, през месец февруари 2018 г. се проведе работна среща с финансовите контролори от ТП на НОИ, на която се обсъдиха въпроси свързани с подготовката на информацията, която да бъде включена в доклада.

През 2018 г. функционирането на елементите на финансовото управление и контрол е поддържано и доразвивано с цел тяхното усъвършенстване, на база резултатите от самооценката на СФУК през предходната година.

III. ВЪТРЕШЕН ОДИТ

Дейността по вътрешен одит през 2018 г. се осъществи в съответствие с изискванията на Закона за вътрешния одит в публичния сектор, Стандартите за вътрешен одит в публичния сектор, Етичния кодекс на вътрешните одитори и Статута на дирекция „Вътрешен одит“. Вътрешният одит предоставя увереност и консултации, предназначени да допринасят за добавянето на стойност и подобряване дейността на НОИ.

Одитните ангажименти се извършват от сформирани три специализирани екипи:

- „Одит на пенсии“;
- „Одит на краткосрочни плащания и ревизионна дейност“;
- „Одит на финанси и управленска дейност“.

През 2018 г. са утвърдени от управителя актуализираният Стратегически план за дейността по вътрешен одит за периода 2017 – 2019 г. и Годишен план за 2018 г.

През годината са планирани и изпълнени 20 одитни ангажимента в осем териториални поделения на НОИ. Одитите обхващаха дейностите: пенсии, краткосрочни плащания и ревизионна дейност, обществени поръчки и управленската дейност, осигурителен архив, както и процеса по управление на риска. Предмет на одит са и два Обединени осигурителни архива в гр. Тетевен и гр. Търговище.

В централно управление са планирани и изпълнени един официален одитен ангажимент за консултиране за използването на АИС „Архимед“ и един ангажимент за даване на увереност (приоритетен от Министерство на финансите), свързан с осъществявания предварителен контрол за законосъобразност от финансовите контролори в системата на института.

Посочените през 2018 г. в одитните доклади отрицателни констатации са 56, от които 18 са за нарушение на нормативни актове, в т.ч. три на Закона за обществени поръчки.

Извършеното проследяване по изпълнението на препоръките, дадени във връзка с одитите, проведени през 2017 г., показва че всички препоръки са изпълнени.

През 2018 г. са дадени 38 препоръки в ТП на НОИ и три в ЦУ на НОИ, които са отразени в Общия регистър на препоръките. От териториалните поделения са изготвени планове за

действие, а планираните мерки за изпълнение на препоръките са квалифицирани като адекватни и навременни.

С цел подобряване на качеството и осъществяване на текущ надзор върху дейността по вътрешен одит, след всеки приключил одитен ангажимент се прави оценка на извършения одит, чрез Програмата за осигуряване на качеството и усъвършенстване на вътрешния одит. Към всеки одитен доклад ръководителите на ТП на НОИ попълват „формуляр за обратна връзка“.

През 2018 г. е осъществявана активна консултантска дейност в съответствие със Статута на дирекцията и Годишния план. Изпълнени са един официален и единадесет неофициални ангажименти за консултиране.

Установените от одитите добри практики в областта на краткосрочните плащания и контрола, обществените поръчки и управленска дейност, се публикуват на вътрешната страница на НОИ, като форма на консултиране в полза на териториалните поделения.

В рамките на одитните ангажименти одиторите извършват консултации, свързани с процеса по определяне на цели, управление на риска и отчитане изпълнението на целите. В края на годината беше изготвена обобщена информация за констатациите по управление на риска от всички одитни доклади от 2018 г., която също се предоставя на териториалните поделения за обучение и консултиране.

Съгласно заповед на управителя служител на вътрешния одит е определеното лице, което отговаря за извършването на мониторинг по изпълнението на Плана за действие по прилагане на европейския модел за управление на качеството в организациите от публичния сектор – Обща рамка за оценка САФ 2013. През 2018 г. е изготвен доклад от извършен мониторинг върху изпълнението на мерките, включени в плана за подобрене дейността на института, съставен след самооценката по европейския модел за управление на качеството – Обща рамка за оценка (Common Assessment Framework 2013, CAF), обхващащ изпълнението на мерките, включени в плана за действие за периода от 06.10.2017 г. (датата на утвърждаване на плана) до 11.07.2018 г.

Дейностите на вътрешният одит в института във връзка с изпълнението на ангажиментите предвидени в Плана за действие за подобрене дейността на института по европейския модел за организационно съвършенство САФ, през 2018 г. включват:

- Извършване на корекции в Статута, с които е отразена ролята на вътрешния одит при оценката на управлението в НОИ на всички нива, включително на резултатите от изпълнението на стратегията.
- Отразяване в одитната вселена, която е част от Стратегическия план на дирекцията 2017 – 2019 г., одитът на управлението на ниво организация и оценката на резултатите от изпълнението на стратегията на НОИ в различните сфери на дейност.
- В изпълнение на мярката за подобрене и възлагане от ръководството на НОИ на вътрешния одит на одитни ангажименти за консултиране на проблемни области, през 2018 г. е осъществен одитен ангажимент за консултиране в областта на функционирането и използването на деловодната програма АИС „Архимед“.

През 2018 г. вътрешните одитори са включени в 17 обучения и семинари на различни теми, организирани и проведени от Института на вътрешните одитори в България, Министерството на финансите, ИПА. Също така през годината на одиторите от беше осигурено достатъчно време за самообучение, като общо дните на проведени обучения за дирекцията са 50.

IV. ИНСПЕКТОРАТ

Инспекторатът на НОИ и през 2018 г. осъществяваше административен контрол върху дейността на института и на неговите териториални поделения чрез всеобхватно, обективно, безпристрастно и точно изясняване на проверяваните проблеми и предлагане на мерки за решаването им.

Съгласно Вътрешните правила за дейността на инспектората е изготвен и утвърден Годишен план за дейността на инспектората за 2018 г., в който по различните дейности е заложено извършването на планови проверки за спазване на законите, подзаконовите и вътрешноведомствените актове за организацията на работа и извършваната дейност с цел ограничаване на негативни явления и подобряване на дейността на администрацията, както и извършване на проверки по сигнали и предложения срещу незаконни или неправилни действия и бездействия на служители от администрацията на НОИ.

Общият брой на извършените проверки през 2018 г. е 90, от които 84 проверки по сигнали и жалби на граждани и 6 планови проверки. За резултатите от извършените проверки са изготвени доклади до управителя, обективиращи резултатите от тях. Докладите съдържат конкретни предложения с цел отстраняване на условията за пропуски, слабости, грешки и незаконни или неправилни действия на длъжностни лица от администрацията на НОИ. Текущо през годината инспекторатът осъществява мониторинг за спазване на препоръките и предложенията, дадени в резултат на извършените проверки. Контрол за изпълнението на препоръките и резултатите от въвеждането им се осъществява и при извършване на последващи проверки на място в ТП на НОИ.

1. Планови проверки

1.1. В изпълнение на дейността по извършване на проверки за спазването на законите, подзаконовите и вътрешноведомствените актове за организацията на работа от служителите през 2018 г. са осъществени 4 планови тематични проверки, както следва:

- Проверка на предоставяните административни услуги на гражданите съобразно Наредба за административното обслужване и спазването на Вътрешните правила за административното обслужване в НОИ;
- Проверка за установяване на неподадените от служители на НОИ в срок до 08.06.2018 г. декларации по чл. 35, ал. 1, т. 2 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество;
- Проверка на подадените декларации по чл. 35, ал. 1, т. 1 от ЗПКОНПИ за несъвместимост на служителите назначени след 22.01.2018 г.;
- Планова тематична проверка относно спазване на регламентирания ред при достъп на служители на НОИ до регистрите, съдържащи лични данни, съгласно Инstrukция № 14 за мерките и средствата за защита на личните данни, обработвани от ЦУ на НОИ.

1.2. Реализираните проверки по отношение на организацията на работа и извършваната дейност в проверяваните структури с цел ограничаване на негативни явления и подобряване на дейността в администрацията на НОИ, през 2018 г. са две планови тематични проверки в две ТП на НОИ, както следва:

- Проверка за срочното и законосъобразно изпълнение на задълженията за работа със запитвания, сигнали и предложения на граждани и спазване на указания на инспектората за разглеждане на жалби и сигнали по реда на Кодекса за поведение на служителите в НОИ, включително и спазване на срока за произнасяне по жалби, подавани по реда на чл. 117 от КСО;
- Извършен анализ и оценка на ефективността на дейността на администрацията.

2. Извънпланови проверки

Извънпланови проверки се извършват във връзка с постъпили сигнали и предложения по реда на АПК и Кодекса за поведение на служителите в НОИ. В изпълнение на тази дейност през 2018 г. в инспектората са постъпили 49 бр. сигнали по АПК и 41 бр. сигнали по Кодекса за поведение на служителите и са възложени 3 проверки със заповед/резолюция на органа на власт.

От постъпилите през 2018 г. 49 жалби и сигнали от граждани и институции по АПК са извършени 40 проверки, като в останалите 9 случая са предприети следните действия:

- По пет от сигналите не е образувано производство поради анонимност на подателя на сигнала и непредставяне на изисквана допълнително информация, необходима за извършване на проверката;
- Два сигнала са изпратени по компетентност на директорите на ТП на НОИ Ловеч и Велико Търново за произнасяне;
- Не са разглеждани, тъй като не съдържат нови факти и обстоятелства и по поставените в тях въпроси и твърдения на подателите е изпращан отговор по два от сигналите.

За изясняване на съдържащите се в сигналите твърдения са извършени проверки по документи и са изискани документи и обяснения от длъжностните лица, имащи отношение по случая. Проверката в зависимост от резолюцията и констатациите е приключвала с доклад до управителя и/или отговор до подателя в рамките на определения срок.

В резултат на извършените проверки на директорите на териториални поделения и директори на дирекции в ЦУ е обръщано внимание и/или са дадени препоръки за предприемане на конкретни действия във връзка с констатациите при проверката на сигнала и с цел подобряване на организацията на дейността, недопускане в бъдеще на грешки, засягащи правата на гражданите и на поведение в разрез с Кодекса за поведение на служителите в НОИ.

Инспекторатът на НОИ през 2018 г. е извършил проверка и на постъпилите в ТП на НОИ 41 сигнала, свързани с нарушения на Кодекса за поведение на служителите в НОИ. След приключване на всяка проверка, подателят на жалбата/сигнала е информиран за резултатите от нея, чрез изпращане на отговор.

През годината по три конкретни случая са възложени проверки от управителя на НОИ.

3. Дисциплинарни производства и мониторинг по спазване на препоръките и предложенията

В резултат на извършените от инспектората през 2018 г. проверки са предложени, образувани и наложени дисциплинарни производства и наказания както следва:

- предложения за образуване дисциплинарни производства – 34;
- образувани дисциплинарни дела – 32;
- необразувани дисциплинарни дела – 2;
- наложени дисциплинарни наказания – 26, от които 22 „забележка“ и 4 „порицание“.

Предвид зачестилите случаи, при които от инспектората е установено нарушаване на Кодекса за поведение на служителите в НОИ, до директорите на ТП на НОИ е изпратено писмо за организиране на срещи с всички служители от съответното териториално поделение. Целта на срещите е на служителите да се обърне внимание, че следва стриктно да спазват нормите на Кодекса за поведение на служителите в държавната администрация както в отношенията с гражданите, така и помежду си в работна среда и че неспазването на Кодекса е основание за търсене на дисциплинарна отговорност съгласно чл. 89, ал. 1, т. 5 от Закона за държавния служител. През 2018 г. такива срещи са проведени във всички ТП.

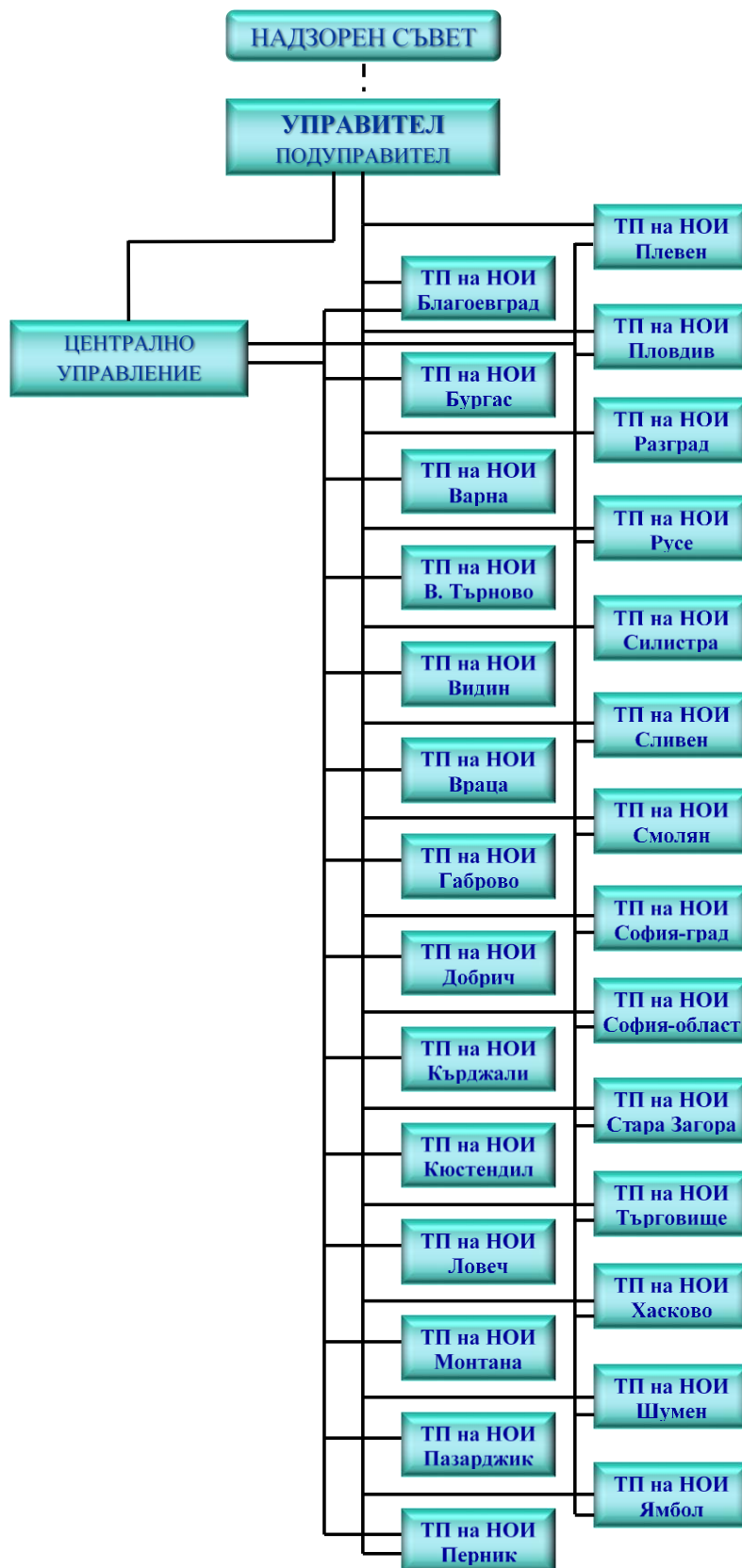
Инспекторатът осъществява мониторинг за спазване на препоръките и предложенията, дадени в резултат на извършените проверки и проследява спазването на сроковете за информиране от страна на териториалните поделения относно изпълнението на дадените предложения, отстраняването на констатирани нарушения и предприетите действия в резултат на направените препоръки. Контролът за изпълнението на препоръките, дадени от инспектората и резултатите от въвеждането им е осъществяван, включително и чрез извършване на последващи проверки на място в ТП на НОИ.

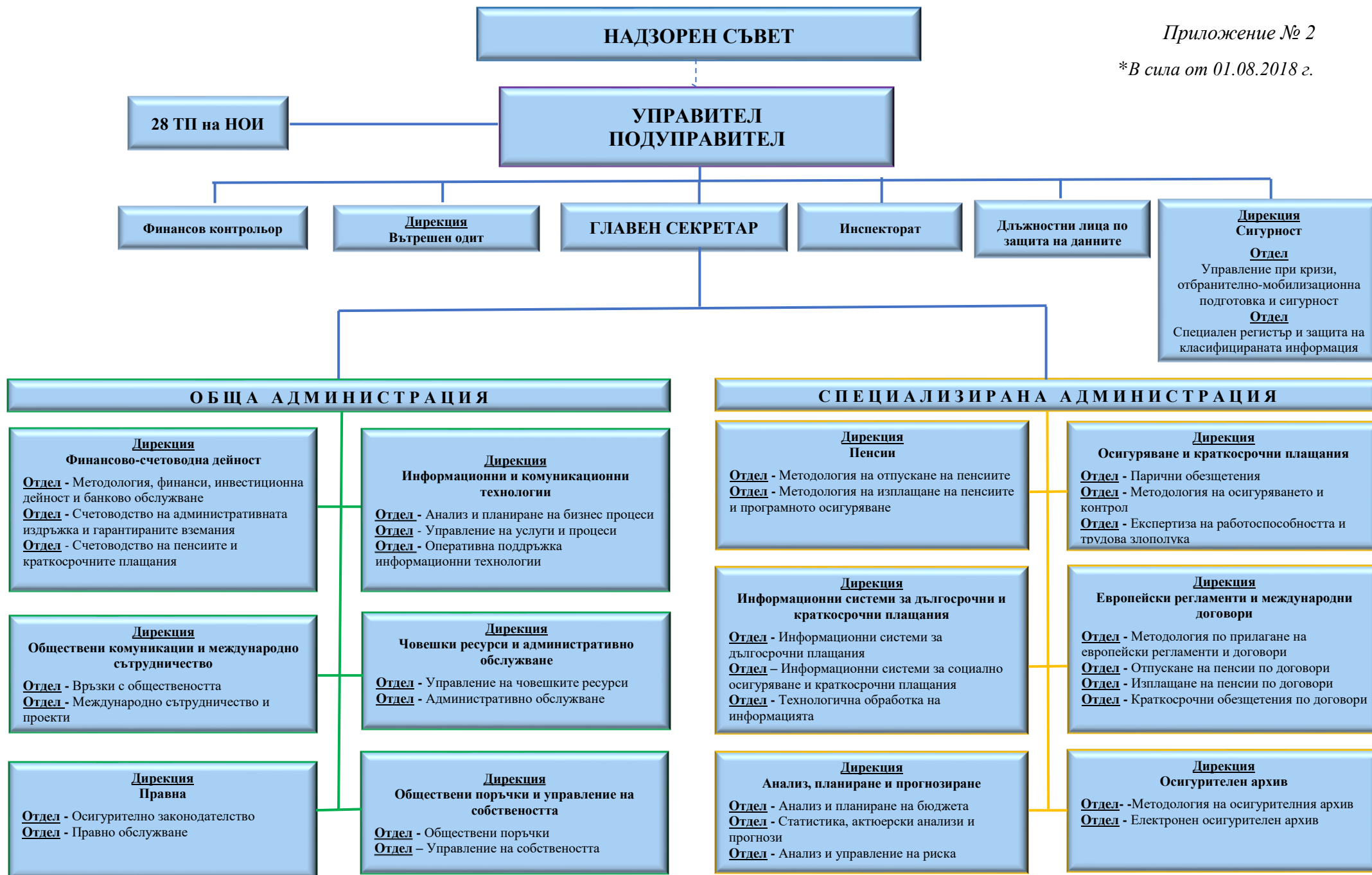
През 2018 г. въз основа на констатирани при проверките на инспектората пропуски, слабости и грешки в дейността на администрацията на ЦУ и ТП на НОИ са направени предложения за промени в Кодекса за поведение на служителите в НОИ, във връзка с изискванията на Регламент (ЕС) 2016/ 679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. (GDPR) и са изменени Вътрешните правила за дейността на инспектората, съгласно утвърдени промени в чл. 11 от ПОДНОИ и в съответствие с измененията в Закона за

администрацията, Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество и Наредбата за структурата и минималната численост на инспекторатите, реда и начина за осъществяване на дейността им и взаимодействието със специализираните контролни органи.

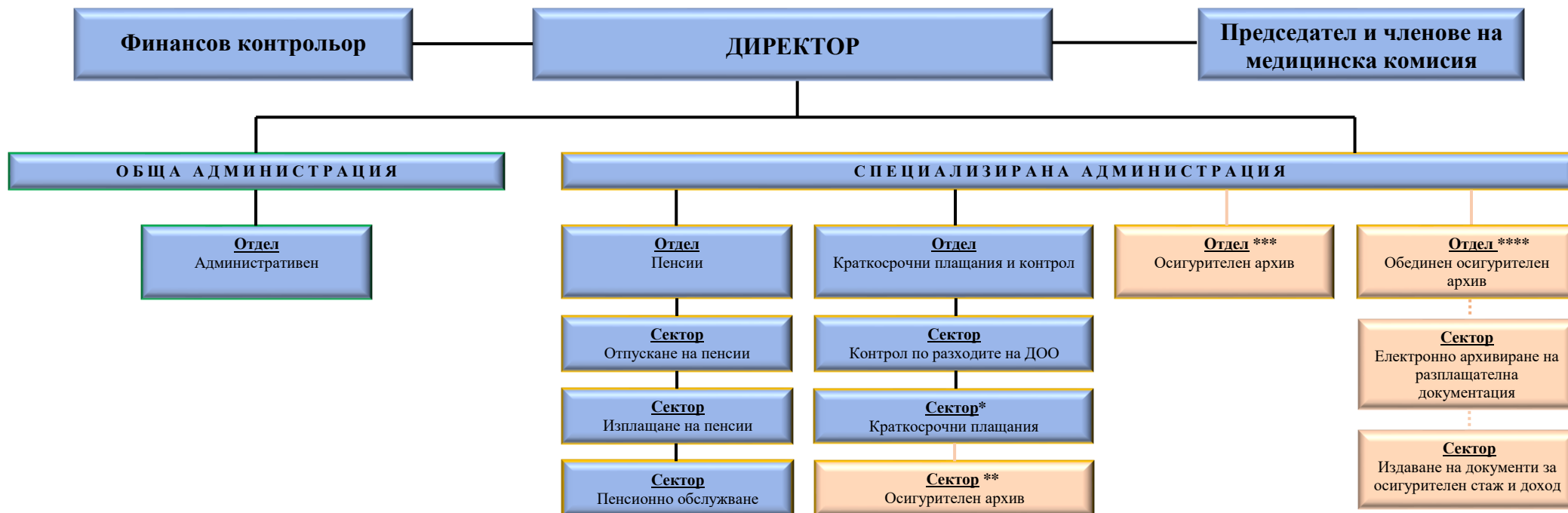
ПРИЛОЖЕНИЯ

Обща организационна схема на Националния осигурителен институт

Структура на териториално поделение на НОИ

- * В ТП на НОИ – Пловдив, Варна и Бургас съществуват два сектора „Краткосрочни плащания“.
- ** Секторът съществува към отдел „КПК“ в 10 ТП на НОИ – Варна, Кърджали, Пазарджик, Русе, Сливен, София-област, Стара Загора, Хасково, Шумен и Ямбол.
- *** Отделът съществува към специализираната администрация в 1 ТП на НОИ – Бургас.
- **** Отделът съществува към специализираната администрация без обособени сектори в 1 ТП на НОИ – Силистра.
- Отделът съществува към специализираната администрация с два обособени сектора в 5 ТП на НОИ – Кюстендил, Ловеч, Пловдив, Търговище и Враца.

Структура на териториално поделение на НОИ – София-град

